

L I G J
Nr.7905, datë 21.3.1995

KODI I PROCEDURËS PENALE I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozim të Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Detyrat e legjislacionit procedural penal

1. Legjislacioni procedural penal ka për detyrë të sigurojë një procedim të drejtë, të barabartë e të rregullt ligjor, të mbrojë liritë personale dhe të drejtat e interesat e ligjshme të shtetasve, të ndihmojë për forcimin e rendit juridik dhe zbatimin e Kushtetutës e të ligjeve të shtetit.

Neni 2

Respektimi i normave procedurale

1. Dispozitat procedurale caktojnë rregullat për mënyrën e ushtrimit të ndjekjes penale, të hetimit dhe gjykimit të veprave penale, si dhe të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore. Këto rregulla janë të detyrueshme për subjektet e procedimit penal, për organet shtetërore, personat juridikë dhe shtetasit.

Neni 3

Pavarësia e gjykatës

1. Gjykata është e pavarur dhe vendos në bazë të ligjit.
2. Gjykata jep vendim në bazë të provave që shqyrtohen e verifikohen në seancë gjyqësore.

Neni 4

Prezumimi i pafajësisë

1. I pandehuri prezumohet i pafajshëm gjersa nuk vërtetohet fajësia e tij me vendim gjyqësor të formës së prerë. Çdo dyshim për akuzën çmohet në favor të të pandehurit.

Neni 5

Kufizimet e lirisë së personit

1. Liria e personit mund të kufizohet me masa sigurimi vetëm në rastet dhe mënyrat e përcaktuara me ligj.
2. Askush nuk mund t'i nënshtrohet torturës, dënimit apo trajtimit poshtërues.
3. Të dënuarve me burgim u sigurohet trajtimi njerëzor dhe rehabilitimi moral.

Neni 6

Sigurimi i mbrojtjes

1. I pandehuri ka të drejtë të mbrohet vetë ose me ndihmën e mbrojtësit. Kur nuk ka mjete të mjaftueshme i sigurohet mbrojtja falas me avokat.

2. Mbrojtësi ndihmon të pandehurin që t'i garantohen të drejtat procedurale dhe t'i ruhen interesat e tij ligjore.

Neni 7

Ndalimi i gjykimit dy herë për të njëjtën vepër

1. Askush nuk mund të gjykohej rishtas për të njëjtën vepër penale, për të cilën është gjykuar me vendim të formë së prerë, me përjashtim të rasteve kur është vendosur rigjykimi i çështjes nga gjykata kompetente.

Neni 8

Përdorimi i gjuhës shqipe

1. Në të gjithë fazat e procedimit përdoret gjuha shqipe.
2. Personat që nuk dinë shqip përdorin gjuhën e tyre dhe, me anën e përkthyesit, kanë të drejtë të flasin e të marrin dijeni për provat e aktet, si dhe për zhvillimin e procedimit.

Neni 9

Rivendosja e të drejtave

1. Personave që procedohen në kundërshtim me ligjin ose dënohen pa të drejtë u kthehen të drejtat dhe shpërblehen për dëmin e pësuar.

Neni 10

Zbatimi i marrëveshjeve ndërkombëtare

1. Marrëdhëniet me autoritetet e huaja në fushën penale rregullohen nga marrëveshjet ndërkombëtare, të pranuar nga shteti shqiptar, nga parimet dhe normat përgjithësisht të pranuar të së drejtës ndërkombëtare, si dhe dispozitat e këtij kodi.

PJESA E PARË

TITULLI I SUBJEKTET

KREU I GJYKATA

SEKSIONI I FUNKSIONET DHE PËRBËRJA E GJYKATAVE

Neni 11

Funksionet e gjykatës

1. Gjykata është organi që realizon dhënien e drejtësisë.
2. Askush nuk mund të deklarohet fajtor dhe të dënohet për kryerjen e një veprë penale pa vendim të gjykatës.

Neni 12.

Gjykatat penale

Drejtësia penale jepet nga:

- a) gjykatat penale të shkallës së parë;
- b) gjykatat e apelit;
- c) Gjykata e Kasacionit.

Neni 13

Gjykatat penale të shkallës së parë dhe përbërja e tyre

1. Veprat penale gjykohen në shkallë të parë nga gjykatat e rretheve dhe gjykatat ushtarake, me trup gjykues, sipas rregullave të caktuara në këtë kod.

2. Gjykatat e rretheve dhe ato ushtarake gjykojnë me trup gjykues të përbërë nga tre gjyqtarë, kur shqyrtojnë krimet, dhe me një gjyqtar dhe dy ndihmësgjyqtarë kur shqyrtojnë kundërvajtjet penale. Gjykimi i të miturve bëhet nga gjyqtarë të kualifikuar për këtë gjykim, të ngarkuar posaçërisht edhe me këtë detyrë.

Neni 14

Gjykatat e apelit dhe përbërja e tyre

1. Gjykata civile e apelit shqyrton në shkallë të dytë, me tre gjyqtarë, çështjet e gjykuara nga gjykatat e rretheve.

2. Gjykata ushtarake e apelit shqyrton në shkallë të dytë, me tre gjyqtarë, çështjet e gjykuara nga gjykatat ushtarake.

SEKSIONI II

RASTET E PAPAJTUESHMËRISË ME FUNKSIONIN E GJYQTARIT NË GJYKIM

Neni 15

Papajtueshmëria për shkak të pjesëmarrjes në procedim

1. Gjyqtari që ka dhënë ose që ka marrë pjesë në dhënien e vendimit në një shkallë të procedimit nuk mund të ushtrojë funksionet e gjyqtarit në shkallët e tjera, as të marrë pjesë në rigjykim pas prishjes së vendimit.

2. Nuk mund të marrë pjesë në gjykim gjyqtari që ka vlefësuar masën e sigurimit ose çdo kërkesë tjetër të prokurorit të paraqitur gjatë hetimit paraprak në të njëjtin procedim.

3. Nuk mund të ushtrojë në të njëjtin procedim detyrën e gjyqtarit ai që ka qenë prokuror ose që ka kryer veprime të policisë gjyqësore ose që ka qenë mbrojtës, përfaqësues i një pale ose dëshmitar, ekspert ose që ka paraqitur një kallëzim, ankim, kërkesë për procedim ose që ka dhënë apo ka marrë pjesë në dhënien e vendimit për autorizimin e procedimit.

Neni 16

Papajtueshmëria për arsye lidhjeje familjare, gjinie ose krushqie

1. Në të njëjtin procedim nuk mund të marrin pjesë si gjyqtarë personat që janë ndërmjet tyre ose me pjesëmarrësit në gjykim, bashkëshortë, gjini e afërt (të paralindur, të paslindur, vëllezër, motra, ungjër, emta, nipër, mbesa, fëmijë të vëllezërve dhe të motrave) ose krushqi e afërt (vjuhërr, vjehrrë, dhëndër, nuse, kunatë, thjeshtri, thjeshtra, njerku e njerka).

Neni 17

Heqja dorë

1. Gjyqtari ka për detyrë të heqë dorë nga gjykimi i çështjes konkrete:

a - kur ka interes në procedim ose kur një nga palët private ose një mbrojtës është debitor a kreditor i tij, i bashkëshortit ose i fëmijëve të tij;

b - kur është kujdestar, përfaqësues apo punëdhënës i të pandehurit ose i njëres nga palët private ose kur mbrojtësi a përfaqësuesi i njëres prej këtyre palëve është gjini e afërt e tij ose e bashkëshortit të tij;

c - kur ka dhënë këshilla ose kur ka shfaqur mendim mbi objektin e procedimit;

ç - kur ekzistojnë mosmarrëveshje ndërmjet tij, bashkëshortit ose ndonjë të afërmi të tij me të pandehurin ose njëren prej palëve private;

d - kur ndonjë prej të afërmeve të tij ose të bashkëshortit është cenuar ose dëmtuar nga vepra penale;

dh - kur një i afërm i tij ose i bashkëshortit kryen ose ka kryer funksionet e prokurorit në të njëjtin procedim;

e - kur ndodhet në një nga kushtet e papajtueshmërisë të parashikuara nga nenet 15 dhe 16;

ë - kur ekzistojnë shkaqe të tjera të rëndësishme njëanshmërie.

2. Deklarimi i heqjes dorë i paraqitet kryetarit të gjykatës përkatëse.

Neni 18

Përjashtimi i gjyqtarit

1. Palët mund të kërkojnë përjashtimin e gjyqtarit:

a - në rastet e parashikuara nga nenet 15, 16 dhe 17;

b - kur gjatë ushtrimit të funksioneve dhe para se të jetë dhënë vendimi ai ka shfaqur mendimin e tij mbi faktet ose rrethanat objekt procedimi.

2. Gjyqtari nuk mund të japë ose të marrë pjesë në dhënien e vendimit derisa të jepet vendimi që e deklaron të papranueshme ose që e rrëzon kërkesën e përjashtimit.

Neni 19

Afatet dhe format e kërimit të përjashtimit

1. Kërkesa për përjashtimin e gjyqtarit bëhet në seancë menjëherë pas legjitimit të palëve.

2. Kur shkaku i përjashtimit lind ose zbulohet pas mbarimit të momentit të legjitimit të palëve, kërkesa duhet të bëhet brenda tri ditëve nga konstatimi. Kur shkaku ka lindur ose është zbuluar gjatë seancës kërkesa e përjashtimit duhet të bëhet para mbarimit të seancës.

3. Kërkesa përmban shkaqet e provat dhe parashtrohet me akt të shkruar. Ajo paraqitet, bashkë me dokumentet, në sekretarinë e gjykatës kompetente. Një kopje e kërkesës i jepet gjyqtarit për të cilin kërkohet përjashtimi.

4. Kur nuk bëhet personalisht nga palët, kërkesa mund të paraqitet me anën e mbrojtësit ose të një përfaqësuesi të posaçëm. Në prokurë duhet të tregohen shkaqet për të cilat kërkohet përjashtimi, ndryshe ajo nuk pranohet.

Neni 20

Konkurrimi i heqjes dorë dhe i përjashtimit

1. Kërkesa e përjashtimit konsiderohet se nuk është bërë, kur gjyqtari edhe pas bërjes së saj, deklaron se heq dorë dhe ajo është pranuar.

Neni 21

Kompetencat për të vendosur përjashtimin

1. Për kërkesën e përjashtimit të gjyqtarit të gjykatës së rrethit dhe të gjykatës ushtarake vendos gjykata e apelit; për atë të një gjyqtari të gjykatës së apelit vendos një kolegji i po kësaj gjykate, i ndryshëm nga ai të cilit i përket gjyqtari që kërkohet të përjashtohet. Kundër vendimit mund të bëhet ankim.

2. Për kërkesën e përjashtimit të një gjyqtari të Gjykatës së Kasacionit vendos një kolegji i kësaj gjykate, i ndryshëm nga ai të cilit i përket gjyqtari që kërkohet të përjashtohet. Vendimi është i formës së prerë.

3. Nuk pranohet kërkesa për përjashtimin e gjyqtarëve të caktuar për të vendosur mbi përjashtimin.

Neni 22

Vendimi mbi kërkesën e përjashtimit

1. Kur kërkesa e përjashtimit është bërë nga ai që nuk e ka patur këtë të drejtë ose duke mos

respektuar afatet ose format e parashikuara nga neni 19 ose kur shkaqet e paraqitura janë të bazuara në ligj, gjykata që shqyrton ankimin e shpall atë të papranueshëm me vendim.

2. Gjykata mund të pezullojë përkohësisht çdo veprimtari procedurale ose ta kufizojë atë në kryerjen e veprimeve të ngutshme.

3. Gjykata, pasi merr të dhënat e nevojshme, vendos për kërkesën e përjashtimit.

4. Vendimi i dhënë në bazë të paragrafëve të sipërm i njoftohet gjyqtarit, për të cilin është kërkuar përjashtimi, prokurorit, të pandehurit dhe palëve private. Kundër tij mund të bëhet rekurs në Gjykatën e Kasacionit.

Neni 23

Disponimet kur pranohet deklarimi i heqjes dorë dhe kërkesa e përjashtimit

1. Kur deklarimi i heqjes dorë ose kërkesa e përjashtimit pranohen, gjyqtari nuk mund të kryejë asnjë veprim procedim.

2. Akti që pranon deklarimin e heqjes dorë ose kërkesën e përjashtimit cakton nëse dhe në ç'pjesë kanë vlerë veprimet e kryera më parë nga gjyqtari që ka hequr dorë ose që është kërkuar të përjashtohet.

3. Dispozitat për heqjen dorë dhe përjashtimin e gjyqtarit zbatohen edhe për sekretarin e seancës dhe personat e ngarkuar për të bërë transkriptime ose riprodhim fonografik apo audioviziv. Për heqjen dorë ose përjashtimin e tyre vendos gjykata që shqyrton çështjen.

KREU II PROKURORI

Neni 24

Funksionet e prokurorit

1. Prokurori ushtron ndjekjen penale, bën hetime, kontrollon hetimet paraprake, ngre akuzë në gjykatë dhe merr masa për ekzekutimin e vendimeve në përputhje me rregullat e caktuara në këtë kod.

2. Prokurori ka të drejtë të mos fillojë ose të pushojë procedimin penal në rastet e parashikuara në këtë kod.

3. Kur nuk është i domosdoshëm ankimi ose autorizimi për procedim, ndjekja penale ushtrohet kryesisht.

4. Urdhrat dhe udhëzimet e prokurorit më të lartë janë të detyrueshme për prokurorin më të ulët.

Neni 25

Ushtrimi i funksioneve të prokurorit

1. Funksionet e prokurorit ushtrohen:

a - në hetimet paraprake dhe në gjykimet e shkallës së parë, nga prokurorët pranë gjykatave të shkallës së parë;

b - në gjykimet e çështjeve të ankimuar, nga prokurorët pranë gjykatave të apelit dhe pranë Gjykatës së Kasacionit.

2. Prokurori më i lartë ka të drejtë të ushtrojë kompetencat e prokurorit më të ulët.

3. Në seancë gjyqësore prokurori ushtron funksionet e tij me pavarësi të plotë.

Neni 26

Heqja dorë e prokurorit

1. Prokurori ka për detyrë të heqë dorë kur ekzistojnë arsye njëanësie për rastet e parashikuara nga neni 17.

2. Mbi deklarimin e heqjes dorë vendosin, sipas detyrave përkatëse, drejtuesi i prokurorisë pranë gjykatës së shkallës së parë, i prokurorisë pranë gjykatës së apelit dhe Prokurori i Përgjithshëm.

Për drejtuesit e prokurorive vendosin titullarët e prokurorive të një shkalle më lart.

3. Me vendimin që pranon deklarin e heqjes dorë, prokurori që ka hequr dorë zëvendësohet me një prokuror tjetër.

Neni 27

Rastet e zëvendësimit të prokurorit

1. Drejtuesi i prokurorisë vendos zëvendësimin e prokurorit kur ekzistojnë arsye serioze që lidhen me detyrën, si dhe në rastet e parashikuara në nenin 17, paragrafi 1, shkronjat “a”, “b”, “ç”, “d”, “e”. Në rastet e tjera prokurori zëvendësohet vetëm me pëlqimin e tij.

2. Kur drejtuesi i prokurorisë nuk vendos, edhe pse janë rastet e parashikuara në paragrafin 1, Prokurori i Përgjithshëm urdhëron zëvendësimin e prokurorit.

3. Rregullat eaktuara për heqjen dorë dhe zëvendësimin e prokurorit zbatohen edhe për oficerin e policisë gjyqësore.

Neni 28

Kalimi i akteve një prokurorie tjetër

1. Kur gjatë hetimeve paraprake prokurori çmon se vepra penale është në kompetencën e një gjykate të ndryshme nga ajo pranë së cilës ushtron funksionet e tij, ia kalon menjëherë aktet prokurorisë pranë gjykatës kompetente.

2. Prokurori që ka marrë aktet, në qoftë se çmon se duhet të procedojë prokuroria që ia ka dërguar aktet, njofton Prokurorin e Përgjithshëm, i cili, pasi shqyrton aktet, cakton se cila prokurori duhet të procedojë dhe njofton prokuroritë e interesuara.

3. Veprimet hetimore të kryera para kalimit ose caktimit të bërë sipas paragrafit 1 dhe 2, janë të vlefshme dhe mund të përdoren në rastet dhe në mënyrat e parashikuara nga ligji.

Neni 29

Kërkimi i akteve nga një prokurori tjetër

1. Kur prokurori merr dijeni se pranë një prokurorie tjetër janë duke u zhvilluar hetime paraprake në ngarkim të të njëjtit person dhe për të njëjtin fakt, në lidhje me të cilin ai procedon, njofton pa vonesë atë prokurori, duke i kërkuar dërgimin e akteve.

2. Prokurori që ka marrë kërkesën, kur nuk është dakord me të, informon Prokurorin e Përgjithshëm, i cili pasi të ketë marrë të dhënat e nevojshme, vendos, sipas rregullave, mbi kompetencën e gjykatës se cila prokurori duhet të procedojë dhe njofton prokuroritë e interesuara. Prokurorisë së caktuar i dërgohen menjëherë aktet nga prokuroria tjetër.

3. Aktet e hetimit paraprak të kryera nga prokurori të ndryshme janë të përdorshme në rastet dhe në mënyrat e parashikuara nga ligji.

KREU III

POLICIA GJYQËSORE

Neni 30

Funksionet e policisë gjyqësore

1. Policia gjyqësore, edhe me iniciativën e vet, duhet të marrë dijeni për veprat penale, të pengojë ardhjen e pasojave të mëtejshme, të kërkojë autorët e tyre, të kryejë hetime dhe të grumbullojë gjithçka që i shërben zbatimit të ligjit penal.

2. Policia gjyqësore kryen çdo veprim hetimor që i është urdhëruar ose deleguar nga prokurori.

3. Funksionet e treguara në paragrafët 1 dhe 2 kryhen nga oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore.

Neni 31

Shërbimet dhe seksionet e policisë gjyqësore

1. Funksionet e policisë gjyqësore kryhen:
 - a - nga oficerët dhe agentët e policisë gjyqësore që u përkasin organeve, të cilëve ligji u ngarkon detyrën për të kryer hetime që nga çasti që marrin dijeni për veprën penale;
 - b - nga seksionet e policisë gjyqësore të krijuara pranë çdo prokurorie rrethi dhe të përbëra nga një personel i policisë gjyqësore;
 - c - nga shërbimet e policisë gjyqësore të parashikuara me ligj.

Neni 32

Oficerët dhe agentët e policisë gjyqësore

1. Janë oficerë të policisë gjyqësore:
 - a - drejtuesit, inspektorët dhe pjesëtarë të tjerë të policisë së Ministrisë së Brendshme, të cilëve me ligj të veçantë u njihet një cilësi e tillë;
 - b - oficerët e policisë ushtarake, të policisë financiare, pyjore dhe të çdo policie tjetër, të cilëve me ligj të veçantë u njihet një cilësi e tillë.
2. Janë agentë të policisë gjyqësore:
 - a - personeli i policisë së rendit, të cilit me ligj të veçantë i njihet një cilësi e tillë;
 - b - personeli i policisë ushtarake, i policisë financiare dhe i çdo policie tjetër të njohur me ligj, kur janë në shërbim.
3. Janë gjithashtu oficerë dhe agentë të policisë gjyqësore, në caqet e shërbimit që u është besuar dhe sipas attributeve përkatëse, personat, të cilëve me ligj u njihen funksionet e parashikuara nga neni 30.

Neni 33

Vartësia e policisë gjyqësore

1. Seksionet e policisë gjyqësore varen nga drejtuesit e prokurorive të rretheve.
2. Oficeri që shërben në policinë gjyqësore përgjigjet para prokurorit të rrethit për veprimtarinë e zhvilluar nga ai vetë dhe nga personeli vartës.
3. Oficerët dhe agentët e policisë gjyqësore janë të detyruar të zbatojnë detyrat që u janë caktuar nga prokurori. Pjesëtarët e seksioneve nuk mund të hiqen nga veprimtaria e policisë gjyqësore veçse me pëlqimin e Prokurorit të Përgjithshëm.
4. Gjykatat dhe prokuroritë disponojnë drejtpërsëdrejti personelin e seksioneve dhe mund të shfrytëzojnë çdo shërbim të policisë gjyqësore.

KREU IV

I PANDEHURI

Neni 34

Marrja e cilësisë së të pandehurit

1. Merr cilësinë e të pandehurit personi të cilit i atribuohet vepra penale me aktin e njoftimit të akuzës, në të cilin tregohen të dhënat e mjaftueshme për marrjen si të pandehur. Ky akt i njoftohet të pandehurit dhe mbrojtësit të tij.
2. Cilësia e të pandehurit ruhet në çdo gjendje dhe shkallë të procesit derisa të ketë marrë formë të prerë vendimi i pushimit, i pafajësisë ose i dënimit.
3. Cilësia e të pandehurit rimerret kur priset vendimi i pushimit ose kur vendoset rishqyrtimi i procesit.

Neni 35

Ndihma që i jepet të pandehurit të mitur

1. Të pandehurit të mitur i sigurohet ndihmë juridike dhe psikologjike, në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit, me praninë e prindit ose të personave të tjerë të kërkuar nga i mituri dhe të pranuar nga autoriteti që procedon.

2. Organi procedues mund të kryejë veprime dhe të përpilojë akte, për të cilat kërkohet pjesëmarrja e të miturit, pa praninë e personave të treguar në paragrafin 1, vetëm kur një gjë e tillë është në interes të të miturit ose kur vonesa mund të dëmtojë rëndë procedimin, por gjithmonë në praninë e mbrojtësit.

Neni 36

Ndalimi i përdorimit si dëshmi i deklarimeve të të pandehurit

1. Deklarimet e bëra gjatë procedimit nga i pandehuri nuk mund të përdoren si dëshmi.

Neni 37

Deklarimet që tregojnë vetëpërgjegjësi

1. Kur para autoritetit procedues një person, që nuk është marrë si i pandehur, bën deklarime, nga të cilat dalin të dhëna për inkriminim në ngarkim të tij, autoriteti procedues ndërpret pyetjen, duke e paralajmëruar se pas këtyre deklarimeve mund të zhvillohen hetime ndaj tij dhe e fton të caktojë një mbrojtës. Deklarimet e mëparshme nuk mund të shfrytëzohen kundër personit që i ka bërë.

Neni 38

Rregulla të përgjithshme për marrjen në pyetje

1. I pandehuri, edhe kur është me masë sigurimi izoluese ose kur i është hequr liria për çdo lloj shkakut tjetër, merret në pyetje i lirë, përveç rasteve kur duhen marrë masa për të parandaluar rrezikun e ikjes ose të dhunës.

2. Nuk mund të përdoren, as me pëlqimin e të pandehurit, metoda ose teknika për të ndikuar mbi lirinë e vullnetit ose për të ndryshuar aftësinë e kujtesës e të vlerësimit të fakteve.

3. Para se të ketë filluar pyetja, të pandehurit i shpjegohet se ka të drejtë të mos përgjigjet dhe se edhe po të mos përgjigjet, procedimi do të vazhdojë.

Neni 39

Pyetja në themel

1. Organi procedues i shpjegon të pandehurit, në formë të qartë dhe të përpiktë, faktin që i atribuohet, e njeh me provat që ekzistojnë kundër tij dhe, kur hetimet nuk dëmtohen, i tregon burimet e tyre.

2. Organi procedues e fton atë të shpjegojë gjithçka që çmon të dobishme për mbrojtjen e tij dhe i bën drejtpërsëdrejti pyetje.

3. Kur i pandehuri nuk pranon të përgjigjet kjo shënohet në procesverbal. Në procesverbal shënohen, kur është e nevojshme, edhe tiparet fizike dhe shenjat e veçanta eventuale të të pandehurit.

Neni 40

Verifikimi i identitetit personal të të pandehurit

1. Me paraqitjen e të pandehurit organi që procedon e fton atë të deklarojë gjeneralitetet dhe gjithçka tjetër që mund të vlejë për identifikimin e tij, duke e paralajmëruar për pasojat që ka ai që refuzon të japë gjeneralitetet e tij ose kur i jep ato të rreme, me përjashtim të rasteve kur ky deklaram nënkupton vetëfajësi.

2. Pamundësia për t'i atribuar të pandehurit gjeneralitetet e tij të sakta nuk pengon kryerjen e veprimeve nga ana e organit procedues, kur është i sigurt identiteti fizik i personit.

3. Gjeneralitetet e gabuara që i janë atribuar të pandehurit ndiqen me vendim të organit që procedon.

Neni 41

Verifikimi i moshës së të pandehurit

1. Në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit, kur ka arsye për të besuar se i pandehuri është i mitur, organi procedues bën verifikimet e nevojshme dhe kur është rasti urdhëron ekspertimin.

2. Kur, edhe pas verifikimeve dhe ekspertimit, mbeten dyshime për moshën e të pandehurit, prezumohet se ai është i mitur.

Neni 42

Verifikime për personalitetin e të pandehurit të mitur

1. Organi procedues merr të dhëna për kushtet e jetesës personale, familjare dhe shoqërore të të pandehurit të mitur me qëllim që të sqarojë përgjegjshmërinë dhe shkallën e përgjegjësisë, të vlerësojë rëndësinë shoqërore të faktit si dhe të caktojë masa të përshtatshme penale.

2. Organi procedues mbledh informacione nga personat që kanë patur marrëdhënie me të miturin dhe dëgjon mendimin e ekspertëve.

Neni 43

Verifikimet për përgjegjshmërinë e të pandehurit

1. Kur ka arsye të çmohet se për shkak të sëmundjes mendore të shkaktuar pas ngjarjes i pandehuri nuk është në gjendje të marrë pjesë me vetëdije në procedim, gjykata vendos, edhe kryesisht, ekspertimin.

2. Gjatë kohës që vazhdon ekspertimi, gjykata, me kërkesën e mbrojtësit, merr provat që mund të çojnë në pafajësinë e të pandehurit, dhe kur vonesa paraqet rrezik, çdo provë tjetër të kërkuar nga palët.

3. Kur nevoja e përcaktimit të përgjegjshmërisë del gjatë hetimeve paraprake, ekspertimi urdhërohet nga prokurori kryesisht ose me kërkesën e të pandehurit apo të mbrojtësit të tij. Ndërkohë prokurori kryen vetëm veprimet që nuk kërkojnë pjesëmarrjen e vetëdijshme të të pandehurit. Kur vonesa paraqet rrezik, mund të merren prova vetëm në rastet e parashikuara për sigurimin e provës.

Neni 44

Pezullimi i procedimit për shkak të papërgjegjshmërisë së të pandehurit

1. Kur del se gjendja mendore e të pandehurit është e tillë që pengon pjesëmarrjen e vetëdijshme në procedim, organi që procedon merr vendim për pezullimin e procedimit, por gjithnjë kur nuk duhet të merret vendim pafajësie ose pushimi. Me vendimin e pezullimit organi që procedon i cakton të pandehurit një kujdestar të posaçëm, të cilit i jepen të drejtat e përfaqësuesit ligjor.

2. Kundër vendimit të pezullimit mund të bëhet rekurs në Gjykatën e Kasacionit nga prokurori, i pandehuri ose mbrojtësi i tij.

3. Pezullimi nuk pengon organin procedues që të marrë prova që mund të çojnë në pafajësinë e të pandehurit dhe kur vonesa paraqet rrezik, çdo provë tjetër të kërkuar nga palët. Në veprimet që duhet të kryhen rreth personit të të pandehurit, si dhe në ato ku i pandehuri ka të drejtë të jetë i pranishëm merr pjesë kujdestari i posaçëm i tij.

Neni 45

Revokimi i vendimit të pezullimit

1. Vendimi i pezullimit revokohet kur del se gjendja mendore e të pandehurit lejon pjesëmarrjen e vetëdijshme në procedim ose kur i pandehuri duhet të deklarohet i pafajshëm apo çështja të pushohet.

Neni 46

Masat mjekësore të detyrueshme

1. Në çdo rast kur gjendja mendore e të pandehurit tregon se ai duhet të kurohet, gjykata, vendos, edhe kryesisht shtrimin e të pandehurit në një institucion psikiatrik.

2. Kur është vendosur ose duhet vendosur masa mjekësore e detyrueshme për të pandehurin, gjykata urdhëron që i pandehuri të ruhet në një institucion psikiatrik.

3. Gjatë hetimeve paraprake, prokurori i kërkon gjykatës të vendosë për shtrimin e të pandehurit në një institucion psikiatrik dhe kur vonesa paraqet rrezik, urdhëron shtrimin e përkohshëm deri në marrjen e vendimit nga gjykata.

Neni 47

Vdekja e të pandehurit

1. Kur rezulton vdekja e të pandehurit, organi procedues, në çdo gjendje e shkallë të procedimit, pasi dëgjon mbrojtësin, vendos pushimin e çështjes.

2. Vendimi nuk pengon ushtrimin e ndjekjes penale për të njëjtin fakt dhe kundër të njëjtit person, kur më pas vërtetohet se ai nuk ka vdekur.

KREU V

MBROJTËSI I TË PANDEHURIT

Neni 48

Mbrojtësi i zgjedhur nga i pandehuri

1. I pandehuri ka të drejtë të zgjedhë jo më shumë se dy mbrojtës.

2. Zgjedhja bëhet me deklaram të bërë para organit procedues ose me akt të dhënë mbrojtësit ose të dërguar atij rekomande.

3. Zgjedhja e mbrojtësit për personin e ndaluar, të arrestuar ose të dënuar me burgim, derisa ky person nuk e ka bërë vetë zgjedhjen, mund të bëhet nga një i afërm i tij, në format e parashikuara nga paragrafi 2.

Neni 49

Mbrojtësi i caktuar

1. I pandehuri që nuk ka zgjedhur mbrojtës ose që ka mbetur pa të, ndihmohet nga një mbrojtës i caktuar nga organi që procedon, në qoftë se e kërkon atë.

2. Kur i pandehuri është nën moshën tetëmbëdhjetë vjeç ose me të meta fizike a psikike që e pengojnë për të realizuar vetë të drejtën e mbrojtjes, ndihma nga një mbrojtës është e detyrueshme

3. Këshilli drejtues i dhomës së avokatëve vë në dispozicion të autoriteteve proceduese listat e avokatëve dhe vendos kriteret për caktimin e tyre.

4. Gjkata, prokurori dhe policia gjyqësore, kur duhet të kryejnë një veprim për të cilin parashikohet ndihma e mbrojtësit dhe kur i pandehuri është pa mbrojtës, njoftojnë për këtë veprim mbrojtësin e caktuar.

5. Kur kërkohet prania e mbrojtësit dhe mbrojtësi i zgjedhur ose i caktuar nuk është siguruar, nuk është paraqitur ose e ka lënë mbrojtjen, gjykata ose prokurori cakton si zëvendësues një mbrojtës tjetër, i cili ushtron të drejtat dhe merr përsipër detyrimet e mbrojtësit.

6. Mbrojtësi i caktuar mund të zëvendësohet vetëm për shkaqe të përligjura. Ai i pushon funksionet kur i pandehuri zgjedh mbrojtësin e tij.

7. Kur i pandehuri nuk ka mjete të mjaftueshme, shpenzimet e bëra për mbrojtjen paguhen nga shteti.

Neni 50

Shtrirja e të drejtave të të pandehurit te mbrojtësi

1. Mbrojtësi ka të drejtat që ligji i njeh të pandehurit, përveç atyre që i rezervohen personalisht këtij të fundit.

2. Mbrojtësi ka të drejtë të komunikojë lirisht dhe vetëm për vetëm me të ndaluarin, të

arrestuarin apo të dënuarin, të njoftohet paraprakisht për kryerjen e veprimeve hetimore ku është i pranishëm i pandehuri dhe të marrë pjesë në to, t'u drejtojnë pyetje të pandehurit, dëshmitarëve dhe ekspertëve, të njihet me të gjithë materialin e çështjes në përfundim të hetimeve.

3. I pandehuri mund të zhvlefësojë, me deklaram të shprehur, veprimin e kryer nga mbrojtësi para se të jetë marrë një vendim nga gjykata lidhur me këtë veprim.

Neni 51

Zëvendësuesi i mbrojtësit

1. Mbrojtësi, në rastin e pengesës dhe për atë kohë sa zgjat ajo, me pëlqimin e të pandehurit, mund të caktojë një zëvendësues.

2. Zëvendësuesi ushtron të drejtat dhe merr përsipër detyrimet e mbrojtësit.

Neni 52

Garancitë për mbrojtësin

1. Këqyrjet dhe kontrollimet në zyrën e mbrojtësit lejohen vetëm:

a - kur ai ose persona të tjerë që zhvillojnë vazhdimisht veprimtari në të njëjtën zyrë janë të pandehur dhe vetëm brenda qëllimeve për të provuar veprën penale që u atribuohet;

b - për të zbuluar gjurmët ose provat materiale të veprës penale ose për të kërkuar sende a persona të përcaktuar në mënyrë të posaçme.

2. Para se të bëjë këqyrjen, kontrollimin ose sekuestrimin në zyrën e një mbrojtësi, organi procedues njofton këshillin drejtues të dhomës së avokatëve me qëllim që një anëtar i tij të ketë mundësinë që të jetë i pranishëm në veprimet. Në çdo rast një kopje e aktit i dërgohet këshillit drejtues të dhomës së avokatëve.

3. Këqyrjet, kontrollimet dhe sekuestrimet në zyrat e mbrojtësve i bën gjyqtari personalisht, kurse gjatë hetimeve paraprake ato i bën prokurori në bazë të një vendimi autorizues të gjykatës.

4. Nuk lejohet përgjimi i bisedimeve ose i komunikimit të mbrojtësve dhe të asistentëve të tyre, as ndërmjet njëri-tjetrit dhe as me personat që ata mbrojnë.

5. Ndalohet çdo formë kontrolli e korrespondencës ndërmjet të pandehurit dhe mbrojtësit të tij.

6. Rezultatet e këqyrjeve, të kontrollimeve, të sekuestrimeve, të përgjimeve të bisedave ose të komunikimit, të kryera në shkelje të dispozitave të mësipërme, përveç paragrafit 2, nuk mund të përdoren.

Neni 53

Biseda e mbrojtësit me të pandehurin e paraburgosur

1. Personi i arrestuar në flagrancë ose i ndaluar ka të drejtë të flasë me mbrojtësin menjëherë pas arrestimit ose ndalimit.

2. I pandehuri i paraburgosur ka të drejtë të flasë me mbrojtësin e tij që në momentin e ekzekutimit të masës së sigurimit.

Neni 54

Mbrojtja e disa të pandehurve nga një mbrojtës

1. Mbrojtja e disa të pandehurve mund të merret përsipër nga një mbrojtës i përbashkët, me kusht që midis të pandehurve të mos ketë papajtueshmëri interesash.

2. Organi procedues kur konstaton papajtueshmërinë e interesave të të pandehurve e deklaron atë me vendim dhe bën zëvendësimet e nevojshme.

Neni 55

Mospranimi, dorëheqja ose revokimi i mbrojtësit

1. Mbrojtësi që nuk pranon detyrën që i është besuar ose që heq dorë prej saj njofton

menjëherë organin procedues dhe atë që e ka caktuar.

2. Mospranimi ka efekt që nga çasti kur i komunikohet organit procedues.

3. Dorëheqja nuk ka efekt derisa pala të ndihmohet me një mbrojtës të besuar të ri ose me një mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të ketë mbaruar afati që mund t'i jetë dhënë mbrojtësit zëvendësues për t'u njohur me aktet dhe provat.

4. Dispozita e paragrafit 3 zbatohet edhe në rastin e revokimit.

5. Heqja dorë e përfaqësuesit të paditësit dhe të të paditurit civil nuk pengon në asnjë rast vazhdimin e procedimit.

Neni 56

Përgjegjësia për lënien ose refuzimin e mbrojtjes

1. Organi procedues i referon këshillit drejtues të dhomës së avokatëve rastet e lënies së mbrojtjes, të refuzimit të mbrojtjes dhe të shkeljes nga ana e mbrojtësve të detyrave të besnikërisë dhe ndershmërisë.

2. Këshilli drejtues i dhomës së avokatëve ka të drejtë të marrë masa disiplinore në rastin e lënies së mbrojtjes ose të refuzimit të mbrojtjes të caktuar kryesisht.

3. Kur këshilli drejtues i quan të përligjura lënien ose refuzimin, për shkak të shkeljes së të drejtave të mbrojtjes, masa disiplinore nuk jepet edhe në qoftë se shkelja e të drejtave të mbrojtjes nuk është njohur nga gjykata.

Neni 57

Afati për mbrojtësin zëvendësues

1. Në rastet e dorëheqjes, të revokimit dhe të papajtueshmërisë së interesave të të pandehurve, mbrojtësit të ri të të pandehurit ose atij që është caktuar si zëvendësues, u jepet një afat i përshtatshëm për t'u njohur me aktet dhe provat.

KREU VI

I DËMTUARI, PADITËSI DHE I PADITURI CIVIL

Neni 58

Të drejtat e personit të dëmtuar nga vepra penale

1. Personi i dëmtuar nga veprat penale ose trashëgimtarët e tij, kanë të drejtë të kërkojnë procedimin e fajtorit dhe shpërblimin e dëmit.

2. Personi i dëmtuar që nuk ka zotësi juridike për të vepruar i ushtron të drejtat që i janë njohur me ligj nëpërmjet përfaqësuesit ligjor të tij.

Neni 59

I dëmtuari akuzues

1. Ai që është dëmtuar nga veprat penale të parashikuara nga nenet 90, 91, 92, 112 paragrafi i parë, 119, 120, 121, 122, 125, 127, 148, 149 dhe 254 të Kodit Penal ka të drejtë të paraqesë kërkesë në gjykatë dhe të marrë pjesë në gjykim si palë për të vërtetuar akuzën dhe për të kërkuar shpërblimin e dëmit.

2. Prokurori merr pjesë në gjykimin e këtyre çështjeve dhe, sipas rastit, kërkon dënimin e të pandehurit ose pafajësinë e tij.

Neni 60

Kërkesa e të dëmtuarit akuzues

1. Kërkesa për gjykim e të dëmtuarit akuzues depozitohet në sekretarinë e gjykatës. Ajo është e pavlefshme në qoftë se nuk përmban:

a - gjeneralitetet e të dëmtuarit akuzues;

- b - gjeneralitetet e personit që akuzohet;
 - c - emrin dhe mbiemrin e përfaqësuesit dhe prokurën;
 - ç - parashtrimin e arsyeve që përligjin kërkesën;
 - d - nënshkrimin e të dëmtuarit akuzues ose të përfaqësuesit të tij.
2. Kërkesa duhet t'i bëhet e njohur personit që i atribuohet vepra penale.

Neni 61

Padia civile në procesin penal

1. Ai që ka pësuar dëm material nga vepra penale ose trashëgimtarët e tij mund të ngrejë padi civile në procesin penal kundër të pandehurit ose të paditurit civil, për të kërkuar kthimin e pasurisë dhe shpërblimin e dëmit.

Neni 62

Afati për legjitimimin e paditësit civil

1. Legjitimimi i paditësit civil mund të bëhet nga organi procedues, derisa të mos ketë filluar shqyrtimi gjyqësor.
2. Afati i parashikuar nga paragrafi 1 nuk mund të zgjatet.

Neni 63

Sigurimi i padisë civile

1. Për të siguruar kthimin e pasurisë dhe shpërblimin e dëmit, me kërkesën e paditësit civil, organi procedues mund të vendosë sekuestrimin e pasurisë së të pandehurit ose të të paditurit civil. Kjo masë qëndron deri në përfundimin e çështjes

Neni 64

Heqja dorë nga gjykimi i padisë civile

1. Heqja dorë nga gjykimi i padisë civile mund të bëhet në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit me një deklaratë të bërë personalisht nga paditësi ose nga përfaqësuesi i tij në seancë ose me akt të shkruar e të depozituar në sekretarinë e gjykatës dhe të njoftuar palëve të tjera.
2. Në qoftë se paditësi civil nuk paraqet konkluzionet në diskutimin përfundimtar ose kur ngre padi përpara gjykatës civile, quhet se ka hequr dorë nga gjykimi i padisë civile.
3. Kur hiqet dorë nga gjykimi i padisë sipas paragrafëve 1 dhe 2, gjykata penale nuk mund të njohë shpenzimet dhe dëmet e shkaktuara të pandehurit dhe të paditurit nga ndërhyrja e paditësit civil. Padia për kërkimin e tyre mund të ngrihet para gjykatës civile.
4. Heqja dorë nuk pengon ngritjen e padisë në gjykatën civile.

Neni 65

Thirrja e të paditurit civil

1. Ai që përgjigjet civilisht për veprën e kryer nga i pandehuri mund të thirret në procesin penal me kërkesën e paditësit civil. I pandehuri që ka marrë pafajësinë ose ndaj të cilit është pushuar çështja, mund të thirret si i paditur civil për veprat e bashkëtepandehurve të tjerë.
2. Kërkesa për thirrjen e të paditurit civil duhet të bëhet para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.
3. Thirrja urdhërohet me vendim të gjykatës.

Neni 66

Ndërhyrja e të paditurit civil me vullnetin e tij

1. Kur bëhet legjitimimi i paditësit civil, i padituri civil mund të ndërhyjë me vullnetin e tij në procedim derisa të mos ketë filluar shqyrtimi gjyqësor, duke bërë kërkesë me shkrim. Gjykata vendos për kërkesën pasi dëgjon palët.

2. Afati i parashikuar nga paragrafi i parë nuk mund të zgjatet.
3. Ndërhyrja e të paditurit civil i humbet efektet kur hiqet dorë nga gjykimi i padisë civile.

Neni 67

Përfaqësuesi i palëve private

1. I dëmtuari akuzues, paditësi civil dhe i padituri civil kanë të drejtë të përfaqësohen në procedim nëpërmjet përfaqësuesit ligjor ose një përfaqësuesi të pajisur me prokurë.
2. Adresa e të dëmtuarit akuzues, paditësit dhe të paditurit civil nënkuptohet, për çdo efekt procedural, pranë atij që e përfaqëson.
3. Përfaqësuesi, në rastin e pengesës dhe për aq kohë sa zgjat ajo, me pëlqimin e të përfaqësuarit, mund të caktojë një zëvendësues.

Neni 68

Disponimet për padinë civile

1. Gjykata, sipas rastit, pranon tërësisht ose pjesërisht padinë civile ose e rrëzon atë.
2. Kur jepet vendim pafajësie, për shkak se fakti nuk parashikohet si vepër penale ose kur vendoset pushimi i çështjes penale, padia civile lihet e pashqyrtuar.
3. Kur rrëzohet padia civile në procesin penal, nuk lejohet ngritja e saj përsëri në gjykatën civile.

TITULLI II

JURIDIKSIONI DHE KOMPETENCAT

KREU I

JURIDIKSIONI

Neni 69

Juridiksioni penal

1. Juridiksioni penal ushtrohet nga gjykatat penale sipas rregullave të caktuara në këtë Kod.
2. Gjykata penale shqyrton gjithçka që është e nevojshme për marrjen e vendimit dhe vendos sipas rregullave të caktuara me ligj.

Neni 70

Efektet e vendimit penal për gjykimin civil dhe administrativ

1. Vendimi penal i formës së prerë është i detyrueshëm për gjykatën që shqyrton pasojat civile të veprës vetëm përsa i përket faktit nëse vepra penale është kryer dhe nëse është kryer nga i gjykuari.
2. Vendimi penal që zgjidh rastësisht një fakt që lidhet me një çështje civile, administrative ose penale nuk ka efekt detyrues në asnjë proces tjetër.

Neni 71

Pasojat e procedimit civil dhe administrativ për atë penal

1. Vendimi civil i formës së prerë është i detyrueshëm për gjykatën që gjykon çështjen penale vetëm përsa i përket faktit nëse vepra ka ndodhur ose jo, por jo për fajësinë e të pandehurit.
2. Kur vendimi penal varet nga zgjidhja e një mosmarrëveshje mbi gjendjen familjare ose mbi shtetësinë, për të cilën ka filluar një procedim pranë gjykatës kompetente, gjykata penale mund të vendosë, edhe kryesisht, pezullimin e shqyrtimit gjyqësor derisa mosmarrëveshja të zgjidhet me vendim të formës së prerë. Pezullimi nuk pengon kryerjen e veprimeve të ngutshme.

Neni 72
Mungesa e juridiksionit

1. Mungesa e juridiksionit ngrihet, edhe kryesisht, në çdo gjendje dhe shkallë të gjykimit. Gjykata jep vendim dhe urdhëron, kur është rasti, dërgimin e akteve organit kompetent.
2. Kur mungesa e juridiksionit ngrihet gjatë hetimeve paraprake prokurori që procedon vendos dërgimin e akteve gjykatës kompetente për të vendosur.

Neni 73
Mosmarrëveshjet për juridiksionin

1. Kur ka mosmarrëveshje për juridiksionin, gjykata që e ngre atë merr vendim, të cilin bashkë me kopjen e akteve të nevojshme për zgjidhjen e saj ia dërgon Gjykatës së Kasacionit, duke treguar palët dhe mbrojtësit.
2. Zbatohen dispozitat e seksionit IV të Kreut II të këtij titulli.

KREU II
KOMPETENCAT

SEKSIONI I
KOMPETENCA LËNDORE

Neni 74
Kompetencat e gjykatës së rrethit

1. Gjykata e rrethit është kompetente për gjykimin e veprave penale, përveç atyre që i përkasin kompetencës së gjykatës ushtarake.

Neni 75
Kompetencat e gjykatës ushtarake

1. Gjykata ushtarake gjykon ushtarakët për veprat penale ushtarake, robërit e luftës dhe personat e tjerë të caktuar me ligj.

SEKSIONI II
KOMPETENCA TOKËSORE

Neni 76
Rregulla të përgjithshme

1. Kompetenca tokësore përcaktohet, me radhë, nga vendi ku është kryer ose është tentuar të kryhet vepra penale ose vendi ku ka ardhur pasoja.
2. Në qoftë se vendi i treguar në paragrafin 1 nuk dihet, kompetenca i përket, me radhë, gjykatës së vendqendrimit ose të vendbanimit të të pandehurit.
3. Në qoftë se as kështu nuk mund të përcaktohet kompetenca, kjo i përket gjykatës së vendit ku ndodhet prokuroria që ka regjistruar e para veprën penale.
4. Rregullat e caktuara në paragrafet e mësipërme zbatohen edhe gjatë hetimit paraprak.

Neni 77
Kompetencat për veprat penale të kryera jashtë shtetit

1. Në qoftë se vepra është kryer tërësisht jashtë shtetit, kompetenca përcaktohet, me radhë, nga vendi i qëndrimit, i banimit, i arrestimit ose i dorëzimit të të pandehurit. Kur ka shumë të pandehur, procedon gjykata që është kompetente për numrin më të madh të tyre.
2. Në qoftë se nuk mund të përcaktohet në mënyrat e treguara në paragrafin 1 kompetenca i

përket gjykatës së vendit ku ndodhet prokuroria që ka regjistruar e para veprën penale.

3. Në qoftë se vepra penale është kryer pjesërisht jashtë shtetit, kompetenca përcaktohet në bazë të rregullave të përgjithshme të kompetencës tokësore.

Neni 78

Kompetenca për procedimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve

1. Procedimet, në të cilat një gjyqtar ose prokuror merr cilësinë e të pandehurit ose të personit të dëmtuar nga vepra penale, që sipas normave të këtij kreu do të ishin në kompetencën e një gjykate të rrethit, ku gjyqtari ose prokurori ushtron funksionet e tij ose i ushtronte në momentin e ngjarjes, janë në kompetencën e gjykatës që ka kompetencën lëndore dhe ndodhet në qendrën e një rrethi tjetër më të afërt, me përjashtim të rasteve kur në këtë rreth gjyqtari ose prokurori ka ardhur më pas për të ushtruar funksionet e tij. Në rastin e fundit është kompetente gjykata e një rrethi tjetër më të afërt me atë, në të cilën gjyqtari ose prokurori ushtronte funksionet e tij në momentin e kryerjes së veprës penale.

SEKSIONI III

KOMPETENCA PËR SHKAK TË BASHKIMIT TË PROCEDIMEVE TË LIDHURA

Neni 79

Rastet e bashkimit të procedimeve

1. Ka bashkim procedimesh:

a - kur vepra penale për të cilën zhvillohet procedimi është kryer nga disa persona në bashkëpunim ndërmjet tyre ose kur disa persona në mënyrë të pavarur kanë shkaktuar veprën;

b - kur një person akuzohet për disa vepra të kryera me një veprim a mosveprim të vetëm ose me disa veprime a mosveprime për arritjen e një qëllimi të vetëm kriminal;

c - kur një person akuzohet për disa vepra, nga të cilat një pjesë janë kryer për të realizuar ose për të mbuluar të tjerat ose për t'i siguruar fajtorit apo të tjerëve përfitime të paligjshme ose mosdënimin.

Neni 80

Bashkimi i procedimeve që janë në kompetencë të gjykatave të ndryshme

1. Në qoftë se disa nga procedimet e lidhura ndërmjet tyre i përkasin kompetencës së një gjykate civile dhe të tjerët gjykatës ushtarake, kompetente për të gjitha është kjo e fundit.

Neni 81

Kufijtë e bashkimit në rastin e veprave penale të kryera nga të miturit

1. Kur disa nga procedimet e lidhura ndërmjet tyre i përkasin kompetencës së gjykatës së zakonshme dhe të tjerat gjykatës që shqyrton çështjet me të mitur, kompetente për të gjitha procedimet është kjo e fundit, përveç rasteve kur gjykata çmon se ato duhen veçuar.

2. Kur i pandehuri në kohën e gjykimit është madhor, por një ose disa vepra i ka kryer kur ka qenë i mitur, çështja gjykohet nga gjykata që shqyrton çështjet me të mitur.

Neni 82

Kompetenca tokësore e përcaktuar nga lidhja e procedimeve

1. Kompetenca tokësore për procedimet e lidhura, për të cilat disa gjykata kanë të njëjtën kompetencë lëndore, i përket gjykatës kompetente për veprën penale më të rëndë dhe në rast se veprat janë njëlloj të rënda, gjykatës kompetente për veprën që është regjistruar e para.

2. Krimet konsiderohen më të rënda se kundërvajtjet. Ndërmjet krimeve ose ndërmjet kundërvajtjeve konsiderohet më e rëndë vepra penale për të cilën parashikohet dënim maksimal më i

lartë ose, kur maksimumet janë të barabarta, dënimi minimal më i lartë. Në qoftë se parashikohen dënime me burgim dhe me gjobë, dënimi me gjobë merret parasysh vetëm atëherë kur dënimet me burgim janë të barabarta.

SEKSIONI IV DISPONIMET PËR SHKAK TË MOSKOMPETENCËS

Neni 83 **Moskompetenca**

1. Moskompetenca lëndore ngrihet, edhe kryesisht, në çdo gjendje e shkallë të procesit.
2. Moskompetenca tokësore dhe ajo që rrjedh nga bashkimi i procedimeve për shkak lidhje, mund të ngrihet ose të kundërshtohet, vetëm para se të ketë filluar shqyrtimi gjyqësor.

Neni 84 **Moskompetenca e shpallur gjatë hetimeve paraprake**

1. Kur gjatë hetimeve paraprake ose në përfundim të tyre prokurori konstaton moskompetencën e vet për çdo lloj shkak vendos dërgimin e akteve prokurorit pranë gjykatës kompetente.

Neni 85 **Moskompetenca e shpallur në gjykimin e shkallës së parë**

1. Në qoftë se në gjykimin e shkallës së parë gjykata çmon se procedimi është në kompetencën e një gjykate tjetër, shpall me vendim moskompetencën e vet për çdo lloj shkak dhe urdhëron dërgimin e akteve gjykatës kompetente.

Neni 86 **Vendimi i gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Kasacionit mbi kompetencën**

1. Gjykata e apelit, kur konstaton se gjykata e shkallës së parë nuk ka qenë kompetente, prish vendimin e apeluar dhe e dërgon çështjen në gjykatën kompetente.
2. Vendimi i Gjykatës së Kasacionit mbi kompetencën është i detyrueshëm, përveç rasteve kur dalin fakte të reja që çojnë në një përcaktim të ndryshëm juridik, nga i cili bëhet kompetente një gjykatë më e lartë.

Neni 87 **Provat e marra nga gjykata jokompetente**

1. Mosrespektimi i dispozitave mbi kompetencën nuk sjell pavlefshmërinë e provave të marra.
2. Deklarimet e bëra para gjykatës që nuk ka pasur kompetencë lëndore, në qoftë se përsëriten, mund të përdoren vetëm për kundërshtim të përmbajtjes së deponimit.

Neni 88 **Masat e sigurimit të vendosura nga gjykata jokompetente**

1. Masat e sigurimit të vendosura nga gjykata, e cila në të njëjtën kohë ose më vonë shpallet jokompetente për çdo lloj shkak, i humbasin efektet, në qoftë se brenda dhjetë ditëve nga marrja e akteve, gjykata kompetente nuk vendos për masën e sigurimit.

SEKSIONI V MOSMARRËVESHJET PËR KOMPETENCAT

Neni 89

Rastet e mosmarrëveshjeve

1. Ka mosmarrëveshje, në çdo gjendje a shkallë të procedimit, kur dy a më shumë gjykata në të njëjtën kohë marrin ose nuk pranojnë të marrin për shqyrtim të njëjtën akuzë, që i atribuohet të njëjtë person.

2. Mosmarrëveshjet në fazën e hetimit paraprak zgjidhen nga prokurori më i lartë.

3. Gjatë hetimeve paraprake nuk mund të parashtrahet mosmarrëveshja e bazuar në arsyet e kompetencës territoriale për shkak lidhjeje të procedimeve.

Neni 90

Parashtrimi i mosmarrëveshjes

1. Mosmarrëveshja mund të parashtrahet nga prokurori pranë njërës prej gjykatave në mosmarrëveshje ose nga i pandehuri dhe palët private. Parashtrimi paraqitet në sekretarinë e njërës prej gjykatave në mosmarrëveshje, me kërkesë të shkruar e të motivuar, të cilës i bashkohet dokumentacioni i nevojshëm.

2. Gjykata që ngre çështjen e mosmarrëveshjes merr vendim, me të cilin i paraqet Gjykatës së Kasacionit kopjen e akteve të nevojshme për zgjidhjen e saj, duke treguar palët dhe mbrojtësit.

3. Gjykata që ka dhënë vendimin, njofton menjëherë gjykatën në mosmarrëveshje.

Neni 91

Zgjidhja e mosmarrëveshjes

1. Mosmarrëveshjet zgjidhen nga Gjykata e Kasacionit me vendim. Gjykata merr të dhënat, aktet dhe dokumentet që i çmon të nevojshme.

2. Vendimi u komunikohet menjëherë gjykatave në mosmarrëveshje, prokurorive përkatëse, të pandehurit dhe palëve private.

SEKSIONI VI

BASHKIMI DHE NDARJA E ÇËSHTJEVE

Neni 92

Bashkimi i çështjeve

1. Bashkimi i çështjeve që qëndrojnë në të njëjtën gjendje dhe shkallë para të njëjtës gjykatë mund të vendoset, kur nuk dëmtohet shpejtësia e zgjidhjes së tyre:

a- në rastet e parashikuara nga neni 79;

b- në rastet e veprave penale të kryera nga disa persona në dëm të njëri-tjetrit;

c- në rastet, kur prova e një veprave penale ose e një rrethane të saj ndikon mbi provën e një veprave penale tjetër ose të një rrethane të saj.

Neni 93

Ndarja e çështjeve

1. Ndarja e çështjeve vendoset, edhe kryesisht, vetëm kur nuk dëmtohet vërtetimi i fakteve, në këto raste:

a- kur për një a më shumë të pandehur ose për një a më shumë akuza është vendosur pezullimi i procedimit;

b- kur një a më shumë të pandehur nuk janë paraqitur në gjyq për shkak të pavlefshmërisë së aktit të thirrjes, të padijenisë pa faj për aktin e thirrjes ose për shkak të pengesave të ligjshme;

c- kur një a më shumë mbrojtës nuk janë paraqitur në gjyq për shkak të moslajmërimit ose për shkak të pengesave të ligjshme;

ç- kur për një a më shumë të pandehur ose për një a më shumë akuza hetimi gjyqësor është i plotë, kurse për të pandehurit e tjerë ose për akuzat e tjera është e nevojshme të kryhen veprime të

tjera.

2. Përveç rasteve të parashikuara nga paragrafi 1 ndarja mund të vendoset edhe me marrëveshje të palëve, kur gjykata e çmon të dobishme për qëllimet e shpejtësisë së gjykimit.

SEKSIONI VII TRANSFERIMI I ÇËSHTJES Neni 94

Shkaqet e transferimit

1. Në çdo gjendje dhe shkallë të procesit, kur siguria publike ose liria e vullnetit të personave që marrin pjesë në proces cenohen nga situata të rënda lokale, të cilat mund të dëmtojnë zhvillimin e procesit dhe që nuk mund të mënjanohen në mënyra të tjera, Gjykata e Kasacionit, mbi kërkesën e motivuar të prokurorit pranë gjykatës që procedon ose të të pandehurit, ia transferon çështjen një gjykate tjetër, të caktuar sipas nenit 76.

Neni 95 **Kërkesa e transferimit**

1. Kërkesa e transferimit depozitohet, bashkë me dokumentet që lidhen me të, në sekretarinë e gjykatës kompetente dhe u njoftohet brenda shtatë ditëve palëve të tjera.

2. Kërkesa e të pandehurit nënshkruhet personalisht ose nga një përfaqësues i tij i posaçëm.

3. Gjykata ia dërgon menjëherë Gjykatës së Kasacionit kërkesën bashkë me dokumentet dhe vërejtjet eventuale.

4. Mosrespektimi i formave dhe i afateve të parashikuara nga paragrafët 1 dhe 2 është shkak për mospranimin e kërkesës.

Neni 96 **Pasojat e kërkesës**

1. Paraqitja e kërkesës së transferimit nuk pezullon gjykimin, por gjykata nuk mund të përfundojë çështjen derisa të mos jetë vendosur për pranimin ose rrëzimin e kërkesës.

2. Gjykata e Kasacionit mund të vendosë pezullimin e gjykimit. Pezullimi nuk pengon kryerjen e veprimeve të ngutshme.

Neni 97 **Vendimi mbi kërkesën e transferimit**

1. Gjykata e Kasacionit, pasi merr të dhënat e nevojshme, vendos në dhomën e këshillimit, pa pjesëmarrjen e palëve.

2. Vendimi që pranon kërkesën i njoftohet gjykatës që procedonte dhe asaj që i është caktuar për ta gjykuar. Gjykata që procedonte ia kalon menjëherë aktet gjykatës që është caktuar dhe urdhëron që vendimi i Gjykatës së Kasacionit t'u njoftohet prokurorit, të pandehurit dhe palëve private.

3. Gjykata e caktuar nga Gjykata e Kasacionit deklaron me vendim nëse dhe në ç'pjesë veprimet e kryera i ruajnë efektet.

TITULLI III AKTET, NJOFTIMET DHE AFATET

KREU I AKTET

SEKSIONI I RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 98
Gjuha e akteve

1. Aktet procedurale penale bëhen në gjuhën shqipe.
2. Personi që nuk flet gjuhën shqipe pyetet në gjuhën amëtare dhe procesverbali mbahet edhe në këtë gjuhë. Në të njëjtën gjuhë përkthehen aktet procedurale që i jepen me kërkesën e tij.
3. Shkelja e këtyre rregullave sjell pavlefshmërinë e aktit.

Neni 99
Nënshkrimi i akteve

1. Kur kërkohet nënshkrimi i një akti, në qoftë se ligji nuk disponon ndryshe, mjafton shkrimi me dorë në fund të aktit i emrit dhe mbiemrit të atij që duhet të nënshkruaj.
2. Është i pavlefshëm nënshkrimi i vënë me mjete mekanike ose me shenja të ndryshme nga shkrimi.
3. Kur personi nuk është në gjendje të nënshkruaj, nëpunësi para të cilit paraqitet akti i shkruar ose që regjistron aktin e bërë me gojë sigurohet për identitetin e personit dhe e pasqyron këtë fakt në fund të aktit, në praninë e një personi të tretë.

Neni 100
Data e akteve

1. Kur ligji kërkon datën e një akti, në akt tregohen dita, muaji, viti dhe vendi ku bëhet akti. Tregimi i orës është i domosdoshëm vetëm kur parashikohet shprehimisht.
2. Kur parashikohet pavlefshmëria e aktit për shkak se nuk është treguar data, ky rregull ka vlerë vetëm në rastin kur data nuk mund të saktësohet me siguri në bazë të elementeve që përmbahen në vetë aktin ose në aktet që lidhen me të.

Neni 101
Zëvendësimi i akteve origjinale

1. Kur origjinali i një akti procedural është prishur, ka humbur ose është zhdukur dhe për arsye të ndryshme nuk gjendet, kopja autentike e verifikuar ka vlerën e origjinalit dhe vihet në vendin ku ndodhej origjinali.
2. Për këtë qëllim, gjykata edhe kryesisht, me vendim, urdhëron personin që mban kopjen ta dorëzojë atë në sekretari.

Neni 102
Ribërja e akteve

1. Kur nuk mund të bëhet zëvendësimi i aktit, gjykata edhe kryesisht verifikon përmbajtjen e aktit që mungon dhe urdhëron nëse dhe në ç'mënyrë ai duhet të ribëhet.
2. Kur ekziston koncepti i aktit që mungon, ky ribëhet në bazë të konceptit, por me kusht që një nga gjyqtarët që e kanë nënshkruar vërteton se ai ka qenë i njëjtë me konceptin.

Neni 103
Ndalimi i publikimit të aktit

1. Ndalohet publikimi, qoftë edhe i pjesshëm, i akteve sekrete që lidhen me çështjen ose dhe vetëm i përmbajtjes së tyre nëpërmjet shtypit ose informacionit masiv.
2. Ndalohet publikimi, qoftë edhe i pjesshëm, i akteve josekrete deri në përfundimin e hetimeve paraprake.
3. Ndalohet publikimi, qoftë edhe i pjesshëm, i akteve të shqyrtimit gjyqësor kur gjykimi bëhet me dyer të mbyllura. Ndalimi i publikimit hiqet kur plotësohen afatet e caktuara me ligj për arkivat e shtetit ose kur ka kaluar afati prej dhjetë vjetësh nga data që vendimi ka marrë formën e

prerë, por me kusht që publikimi të jetë autorizuar nga ministri i Drejtësisë.

4. Ndalohet publikimi i gjeneraliteteve dhe i fotografive të të pandehurve dhe të dëshmitarëve të mitur, të akuzuar ose të dëmtuar nga vepra penale. Gjykata mund të lejojë publikimin vetëm kur e kërkojnë interesat e të miturit ose kur i mituri ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë vjeç.

Neni 104

Shkelja e ndalimit të publikimit

1. Shkelja e ndalimit të publikimit e bërë nga nëpunësi i shtetit ose i një enti publik, kur nuk përbën veprë penale, është shkelje disiplinore. Në këtë rast prokurori njofton organin që ka të drejtë të marrë masa disiplinore.

Neni 105

Marrja e kopjeve, ekstrakteve dhe vërtetimeve

1. Gjatë procedimit dhe pas përfundimit të tij, cilido që ka interes mund të marrë, me shpenzimet e veta, kopje, ekstrakte ose vërtetime të akteve të veçanta.

2. Kërkesa shqyrtohet nga prokurori, për aktet e hetimit paraprak, ose nga gjykata që ka dhënë vendimin për ato të shqyrtimit gjyqësor.

3. Lëshimi i kopjeve, ekstrakteve ose vërtetimeve nuk e heq ndalimin e publikimit.

Neni 106

Kërkesa e prokurorit për kopje të akteve dhe për informacione

1. Prokurori ka të drejtë, kur është e nevojshme të kryhen hetime, të kërkojë nga gjykata, edhe në rastet e detyrimit të sekretit, kopje të akteve që kanë lidhje me çështje të tjera penale që ai ndjek, si dhe informacione me shkrim mbi përmbajtjen e tyre.

2. Brenda pesë ditëve, gjykata i përgjigjet kërkesës ose e refuzon atë me vendim të arsyetuar.

3. Dispozitat e paragrafeve 1 dhe 2 zbatohen edhe për kërkesat e bëra nga ministri i Brendshëm dhe kryetari i Shërbimit Informativ, kur kopje të akteve dhe informacionet u duhen atyre për parandalimin e veprave penale.

Neni 107

Pjesëmarrja e shurdhit, memecit dhe e shurdhmemecit në bërjen e akteve procedurale

1. Kur shurdhi, memeci apo shurdhmemeci dëshirojnë ose duhet të japin shpjegime, veprohet në këtë mënyrë:

a - shurdhit i paraqiten pyetjet dhe paralajmërimi me shkrim dhe ai përgjigjet me gojë;

b - memecit i bëhen pyetjet dhe paralajmërimi me gojë dhe ai përgjigjet me shkrim;

c - shurdhmemecit i paraqiten pyetjet dhe paralajmërimi me shkrim dhe ai përgjigjet me shkrim.

2. Në qoftë se shurdhi, memeci ose shurdhmemeci nuk dinë të lexojnë ose të shkruajnë, autoriteti procedues cakton një ose më shumë interpretë të zgjedhur ndërmjet atyre personave që janë të mësuar të merren vesh me ta.

Neni 108

Dëshmitarët në aktet procedurale

1. Nuk mund të jenë dëshmitarë për të vërtetuar përmbajtjen e një akti procedural:

a - të miturit deri katërmëdhjetë vjeç dhe personat që kanë sëmundje të dukshme mendore ose që janë në gjendje të rëndë dehjeje ose intoksikimi me lëndë narkotike e psikotrope;

b - personat ndaj të cilëve janë marrë masa sigurimi.

Neni 109

Prokura për akte procedurale të caktuara

1. Kur ligji lejon që akti të bëhet me anën e një përfaqësuesi të posaçëm, prokura jepet me akt noterial ose me shkresë private të vërtetuar nga organet kompetente, ndryshe nuk pranohet dhe duhet të përmbajë, përveç të dhënave që kërkon posaçërisht ligji, përcaktimin e objektit për të cilin ajo është dhënë dhe të fakteve që u referohet. Prokura i bashkohet akteve.

2. Prokura e lëshuar nga organet shtetërore duhet të ketë nënshkrimin e drejtuesit dhe vulën e organit.

Neni 110

Memoriet dhe kërkesat e palëve

1. Palët dhe përfaqësuesit e tyre kanë të drejtë, në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit, të paraqesin memorie dhe kërkesa me shkrim.

2. Organi procedues shprehet me vendim brenda pesëmbëdhjetë ditëve.

Neni 111

Deklaratat dhe kërkesat e personave të izoluar

1. I pandehuri i izoluar me masë sigurimi ka të drejtë të paraqesë ankesa, kërkesa dhe deklarata nëpërmjet drejtorit të institucionit, i cili lëshon dokument për marrjen në dorëzim të tyre. Ato regjistrohen në një libër të veçantë, i komunikohen menjëherë organit kompetent dhe kanë efekt njëloj sikur të ishin pranuar drejtpërdrejt nga ai organ.

2. I pandehuri që është në gjendje arresti në shtëpi ose që mbahet në ruajtje në një vend kurimi, ka të drejtë të paraqesë ankesa, kërkesa dhe deklarata tek oficeri i policisë gjyqësore, i cili vërteton marrjen në dorëzim të tyre dhe kujdeset për dërgimin menjëherë tek autoriteti kompetent.

3. Po këto rregulla zbatohen edhe për kallëzimet, ankesat, kërkesat dhe deklaratat që paraqiten nga palët private ose nga i dëmtuari.

SEKSIONI II AKTET E GJYKATËS

Neni 112

Format e disponimit të gjykatës

1. Gjykata disponon me vendim dhe me urdhër.

2. Vendimi përfundimtar jepet në emër të popullit.

3. Vendimi dhe urdhri arsyetohen, ndryshe janë të pavlefshëm.

4. Vendimi merret në dhomën e këshillimit, pa praninë e sekretarit dhe të palëve.

5. Kur një anëtar i trupit gjykues nuk ka votuar për atë që është vendosur, me kërkesën e tij përpilohet një procesverbal përmbledhës ku pasqyrohen motivet e kundërshtimit. Procesverbali nënshkruhet nga të gjithë anëtarët dhe vendoset në një zarf të vulosur pranë sekretarisë.

6. Urdhrat merren pa u respektuar formalitete të veçanta dhe kur nuk parashikohet ndryshe, jepen edhe me gojë.

Neni 113

Depozitimi i akteve të gjykatës

1. Origjinalet e akteve të gjykatës depozitohen në sekretari brenda pesë ditëve nga bërja e tyre. Për aktet e ankueshme njoftohen prokurori dhe personat që me ligj i njihet e drejta të bëjnë ankim.

Neni 114

Ndreqja e gabimeve materiale

1. Ndrejja e vendimeve dhe e urdhrave me gabime materiale bëhet edhe kryesisht nga gjykata që ka nxjerrë aktin. Kur ndaj këtij akti bëhet ankimi, i cili pranohet, ndrejja bëhet me vendim të gjykatës që shqyrton ankimin, në bazë të të cilit bëhet shënim në originalin e aktit.

SEKSIONI III DOKUMENTIMI I VEPRIMEVE

Neni 115 **Procesverbali**

1. Dokumentimi i veprimeve bëhet me procesverbal.
2. Procesverbali përpilohet nga sekretari i gjykatës, në formë të plotë ose të përmbledhur, me stenotipi, me mjet tjetër teknik dhe, kur mungojnë këto mjete, me dorëshkrim.
3. Kur procesverbali përpilohet në formë të përmbledhur duhet të bëhet edhe riprodhimi fonografik dhe, po të jenë kushtet, edhe riprodhimi audioviziv kur është i domosdoshëm.

Neni 116 **Përmbajtja e procesverbalit**

1. Procesverbali përmban tregimin e vendit, të vitit, të muajit, të ditës dhe kur është e nevojshme, edhe të orës, në të cilat ka filluar dhe është përfunduar, gjeneralitetet e personave që kanë marrë pjesë, tregimin e shkaqeve, kur dihen, mungesën e personave që duhet të marrin pjesë dhe kërkesat e paraqitura nga palët.

Neni 117 **Nënshkrimi i procesverbalit**

1. Procesverbali, me përjashtim të atij që mbahet në seancën gjyqësore, pasi lexohet, nënshkruhet në fund të çdo flete nga ai që e ka përpiluar, nga ai që procedon dhe nga personat që kanë marrë pjesë.
2. Kur njeri nga pjesëmarrësit nuk do ose nuk është në gjendje të nënshkruajë, bëhet vërejtje ku tregohet edhe shkaku.

Neni 118 **Transkriptimi i procesverbalit të redaktuar me mjete stenotipie**

1. Shiritat e shtypur me shenja stenotipie transkriptohen me shkronja të zakonshme jo më vonë se pesë ditë nga data kur janë formuar dhe lidhen me aktet bashkë me transkriptimin.
2. Kur për personin që ka shtypur shiritat ka ndalime për të bërë transkriptim, gjykata urdhëron që transkriptimi t'i besohet një personi të përshtatshëm, qoftë edhe jashtë administratës shtetërore.

Neni 119 **Riprodhimi fonografik ose audioviziv**

1. Riprodhimi fonografik ose audioviziv bëhet nga persona teknikë, qoftë edhe jashtë administratës shtetërore nën drejtimin e sekretarit të gjykatës.
2. Kur bëhet riprodhimi fonografik, në procesverbal tregohet çasti i fillimit dhe i mbarimit të veprimeve të riprodhimit.
3. Kur riprodhimi fonografik nuk kuptohet, si provë shërben procesverbali i përpiluar në formë të përmbledhur.
4. Regjistrimet fonografike ose audiovizive u bashkohen akteve.

Neni 120

Format e dokumentimit në raste të veçanta

1. Gjykata vendos të bëhet përpilimi i procesverbalit në formë të përmbledhur kur veprimet që duhet të pasqyrohen kanë përmbajtje të thjeshtë ose kur mungojnë mjetet mekanike të riprodhimit ose ndihmësit teknikë.

2. Kur përpilohet procesverbali në formë të përmbledhur, gjykata kujdeset që të shënohen pjesët thelbësore të deklarimeve dhe rrethanat në të cilat janë bërë.

Neni 121

Deklarimet gojore të palëve

1. Kur ligji nuk kërkon formën e shkruar të dokumentit, palët mund të bëjnë, vetë ose me anë të përfaqësuesve të posaçëm, kërkesa ose deklarime me gojë. Në këtë rast sekretari i gjykatës përpilon procesverbalin dhe regjistron deklarinimet. Procesverbalit i bashkohet, kur është rasti, prokura e posaçme.

2. Palës që e kërkon, i lëshohet me shpenzimet e veta një vërtetim ose kopja e deklarimeve të bëra.

Neni 122

Pavlefshmëria e procesverbalit

1. Procesverbali është i pavlefshëm kur ka dyshime rreth personave që kanë marrë pjesë ose kur mungon nënshkrimi i nëpunësit që e ka përpiluar.

SEKSIONI IV

PËRKTHIMI I AKTEVE

Neni 123

Caktimi i përkthyesit

1. I pandehuri që nuk njeh gjuhën shqipe ka të drejtë të ndihmohet falas nga një përkthyes për të kuptuar akuzën dhe për të ndjekur veprimet ku merr pjesë. Nëpërmjet përkthyesit ai është i detyruar të bëjë një deklaratë me shkrim që nuk e njeh gjuhën shqipe.

2. Autoriteti procedues cakton, gjithashtu, një përkthyes kur duhet të përkthehet një shkrim në gjuhë të huaj.

3. Përkthyesi caktohet edhe kur gjykata, prokurori ose oficeri i policisë gjyqësore e njohin gjuhën që duhet të përkthehet.

Neni 124

Pazotësia dhe papajtueshmëria e përkthyesit

1. Nuk mund të kryej detyrën e përkthyesit:

a- i mituri, ai që është ndaluar për të përkthyer, ai të cilit i është hequr zotësia juridike për të vepruar, personi i sëmurë mendërisht, ai të cilit i është ndaluar apo pezulluar ushtrimi i detyrave publike dhe i profesionit;

b- personi ndaj të cilit janë marrë masa sigurimi;

c- personi, i cili nuk mund të pyetet si dëshmitar, ai që është thirrur si dëshmitar dhe si ekspert në të njëjtin proces ose në një proces që lidhet me këtë. Megjithatë, në rastin kur pyetet një shurdh, një memec ose një shurdhmemec, interpreti mund të merret nga të afërmit e tyre.

Neni 125

Kërkesa për përjashtimin dhe për heqjen dorë të përkthyesit

1. Palët kanë të drejtë të kërkojnë përjashtimin e përkthyesit për shkaqet e treguara në nenin

124.

2. Kur ka shkak për të kërkuar përjashtimin ose heqjen dorë, përkthyesi është i detyruar ta deklarojë atë.

3. Kërkesa për përjashtimin ose heqjen dorë mund të paraqitet para caktimit të detyrës dhe, për shkak të njohura më vonë, para se përkthyesi të ketë mbaruar detyrën e tij.

4. Për kërkesën e përjashtimit ose të heqjes dorë organi procedues merr vendim.

Neni 126

Caktimi i detyrës së përkthyesit

1. Autoriteti procedues vërteton identitetin e përkthyesit dhe e pyet nëse ka shkaqe për përjashtimin e tij.

2. Përkthyesi paralajmërohet për detyrimin që ka për të bërë përkthim të saktë dhe për të mbajtur sekretin për veprimet që kryhen në prani të tij. Pas kësaj ai ftohet të kryejë detyrën.

Neni 127

Afat i përckthimet me shkrim. Zëvendësimi i përkthyesit

1. Autoriteti procedues i cakton përkthyesit një afat kur për përkthimin e shkrimeve kërkohet një punë e zgjatur. Përkthyesi mund të zëvendësohet kur nuk e paraqet përkthimin me shkrim brenda afatit.

2. Përkthyesi i zëvendësuar, pasi thirret për të paraqitur arsyet e mosplotësimit të detyrës, mund të dënohet nga gjykata me gjobë deri dhjetë mijë lekë.

SEKSIONI V

PAVLEFSHMËRIA E AKTEVE

Neni 128

Pavlefshmëria absolute

1. Aktet procedurale janë absolutisht të pavlefshme kur nuk respektohen dispozitat që lidhen me:

a- kushtet për të qenë gjyqtar në çështjen konkrete dhe numrin e gjyqtarëve që janë të domosdoshëm për formimin e kolegjeve të caktuara në këtë kod;

b- të drejtën e prokurorit për ushtrimin e ndjekjes penale dhe pjesëmarrjen e tij në procedim;

c- thirrjen e të pandehurit ose praninë e mbrojtësit kur ajo është e detyrueshme.

2. Një akt i cilësuar me ligj si absolutisht i pavlefshëm nuk mund të bëhet i vlefshëm.

Neni 129

Pavlefshmëria relative

1. Pavlefshmëritë e ndryshme nga ato të parashikuara nga neni 128, mund të deklarohen mbi kërkesën e palëve.

2. Pavlefshmëria lidhur me aktet e hetimeve paraprake dhe me ato të kryera për sigurimin e provës duhet të kundërshtohet para se të fillojë shqyrtimi gjyqësor.

3. Pavlefshmëria e vërtetuar në gjykim mund të kundërshtohet bashkë me ankimin kundër vendimit përfundimtar.

4. Afatet për të ngritur ose për të kundërshtuar pavlefshmërinë nuk mund të zgjaten.

5. Kur pala është e pranishme, pavlefshmëria e një akti duhet të kundërshtohet para se ai të bëhet ose, kur kjo nuk është e mundur, menjëherë pasi është bërë.

Neni 130

Çmuarja e pavlefshmërisë

1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara ndryshe me ligj, pavlefshmëria nuk merret

parasysh:

a- kur pala e interesuar ka hequr dorë shprehimisht nga kundërshtimi i saj ose ka pranuar pasojat e aktit;

b- kur pala ka përfituar nga e drejta për ushtrimin e së cilës akti i pavlefshëm është urdhëruar më parë.

2. Pavlefshmëria e lajmërimeve, komunikimeve dhe njoftimeve nuk merret parasysh në qoftë se pala e interesuar është paraqitur ose ka refuzuar të paraqitet.

3. Pala që deklaron se është paraqitur vetëm për të ngritur parregullsinë e aktit ka të drejtën e një afati, jo më pak se tri ditë, për t'u mbrojtur.

4. Gjatë hetimeve paraprake çmuarja e pavlefshmërisë bëhet nga prokurori.

Neni 131

Pasojat e deklarimit të pavlefshmërisë

1. Pavlefshmëria e një akti i bën të pavlefshme aktet e mëpasme që varen nga ai që është deklaruar i pavlefshëm.

2. Gjykata që deklaron pavlefshmërinë e një akti urdhëron përsëritjen e tij, kur është e nevojshme dhe e mundshme, duke ia ngarkuar shpenzimet atij që ka shkaktuar pavlefshmërinë me dashje ose nga pakujdesia e rëndë.

KREU II

NJOFTIMET

Neni 132

Organet dhe format e njoftimeve

1. Njoftimet e akteve bëhen nga ftuesi gjyqësor ose nëpërmjet shërbimit postar.

2. Gjyqtari, kur e çmon të nevojshme, mund të urdhërojë që njoftimet të bëhen nga policia gjyqësore.

3. Kur kopja e aktit i dorëzohet të interesuarit nga ana e sekretarisë së gjykatës, ajo ka vlerën e njoftimit. Në këtë rast sekretari i gjykatës bën shënim në aktin origjinal për dorëzimin dhe për datën.

4. Njoftimet që u bëhen nga gjykata të interesuarve në praninë e tyre shënohen në procesverbal.

Neni 133

Njoftimet urgjente me telefon, telegraf dhe faks.

1. Gjykata në raste të ngutshme mund të urdhërojë që personat e kërkuar nga palët, përveç të pandehurit, të lajmërohen me telefon nga sekretaria e gjykatës ose nga policia gjyqësore. Në origjinalin e lajmërimit shënohet numri i telefonit të kërkuar, emri dhe detyra që kryen personi që merr njoftimin, marrëdhëniet e tij me atë që njoftohet, data dhe ora e telefonatës.

2. Njoftimi me telefon ka vlerë nga çasti kur është bërë, por gjithnjë kur është marrë edhe konfirmimi i marrësit me anë telegrami.

3. Njoftimi mund të bëhet edhe nëpërmjet telegramit dhe faksit.

4. Gjykata, në rrethana të veçanta, mund të disponojë, me urdhër të arsyetuar në fund të aktit, që njoftimi i një personi, përveç të pandehurit, të bëhet duke përdorur mjete teknike të përshtatshme që garantojnë njoftimin.

Neni 134

Njoftimi i akteve të prokurorit

1. Njoftimi i akteve të prokurorit, gjatë hetimeve paraprake, bëhet nga policia gjyqësore ose nëpërmjet shërbimit postar, në format e parashikuara nga neni 133.

2. Dorëzimi i kopjes së aktit të interesuarit nga ana e sekretarisë ka vlerën e njoftimit. Dorëzuesi shënon në origjinalin e aktit faktin e dorëzimit dhe datën.

3. Lajmërimet e bëra verbalisht nga prokurori zëvendësojnë njoftimet, me kusht që ky fakt të shënohet në procesverbal.

Neni 135

Njoftimet nga palët private

1. Njoftimet nga palët mund të bëhen edhe me dërgimin e kopjes së aktit nga përfaqësuesit e tyre nëpërmjet letrës rekomande me lajmërim marrje.

Neni 136

Njoftimet për prokurorin

1. Njoftimet për prokurorin bëhen edhe drejtpërsëdrejti nga palët, mbrojtësit ose përfaqësuesit e tyre nëpërmjet dorëzimit të kopjes së aktit në sekretari. Ai që e merr në dorëzim shënon në origjinal dhe në kopjen e aktit gjeneralitetet e atij që ka bërë dorëzimin dhe datën.

Neni 137

Njoftimet për palët private

1. Njoftimet për personin e dëmtuar nga vepra penale bëhen njëloj si për rastet kur njoftohet për herë të parë i pandehuri i lirë. Kur nuk dihen vendet e treguara në nenin 140, njoftimi bëhet me depozitimin e aktit në sekretari. Kur nga aktet del se vendbanimi ose vendqendrimi i tij ndodhen jashtë shtetit, ai ftohet me anën e letrës rekomande me lajmërim marrje, me të cilën të deklarojë ose të zgjedhë banesën në territorin e shtetit shqiptar. Kur pas njëzet ditëve nga marrja e letrës rekomande nuk bëhet deklarimi ose zgjedhja e banesës, njoftimi bëhet me anën e depozitimit të aktit në sekretari.

2. Njoftimi i thirrjes së parë për të paditurin civil bëhet në format e caktuara për njoftimin e parë të të pandehurit të lirë.

3. Njoftimet për paditësin civil dhe të paditurin civil bëhen pranë përfaqësuesve të tyre.

Neni 138

Njoftimet nëpërmjet shpalljes publike për personat e dëmtuar

1. Kur njoftimi i personave të dëmtuar është i vështirë për shkak të numrit të tyre ose pamundësisë së identifikimit të disave prej tyre, gjykata mund të urdhërojë që ai të bëhet nëpërmjet shpalljes publike.

2. Njoftimi quhet i bërë kur ftuesi i gjykatës depoziton në sekretari një kopje të aktit bashkë me dokumentet që vërtetojnë shpalljen publike.

Neni 139

Njoftimi i të pandehurit të burgosur

1. Njoftimi për të pandehurin e burgosur bëhet në vendin e burgimit duke i dorëzuar atij aktin.

2. Kur i pandehuri refuzon të marrë kopjen e aktit ose kur ai mungon për shkaqe të justifikuara, akti i dorëzohet përgjegjësit të institucionit, i cili për rastin e fundit njofton të interesuarin me mjetin më të shpejtë.

3. Dispozitat e mësipërme zbatohen edhe kur i pandehuri është i paraburgosur për një akuzë tjetër ose është duke vuajtur dënimin me burgim.

4. Kur i burgosuri lirohet për shkak të ndryshimit të masës së sigurimit, ai detyrohet të deklarojë ose të zgjedhë banesën. Kjo gjë shënohet në aktin e lirimimit dhe i njoftohet autoritetit procedues. Kur njoftimi në banesën e deklaruar ose të zgjedhur nuk mund të bëhet, atëherë akti i dorëzohet mbrojtësit.

Neni 140

Njoftimi i të pandehurit të lirë

1. Njoftimi i të pandehurit në gjendje të lirë bëhet duke i dorëzuar atij kopjen e aktit. Kur nuk mund t'i dorëzohet personalisht, njoftimi bëhet në banesën e tij ose në vendin e punës, duke ia dorëzuar aktin një personi që bashkëjeton me të ose një fqinji, ose një personi që punon me të.

2. Kur vendet e treguara në paragrafin 1 nuk dihen, njoftimi bëhet në vendin ku i pandehuri ka banimin e përkohshëm ose vendin ku qëndron më shpesh, duke ia dorëzuar atë njërit prej personave të treguar në paragrafin 1.

3. Kopja e njoftimit nuk mund t'i dorëzohet një të mituri nën 14 vjeç ose një personi me paaftësi të dukshme intelektuale.

4. Kur personat e treguar në paragrafin 1 mungojnë ose nuk janë të përshtatshëm, ose refuzojnë të marrin aktin atëherë procedohet me kërkimin e të pandehurit në vende të tjera. Në rast se edhe në këtë mënyrë nuk mund të bëhet njoftimi, akti depozitohet në qendrën administrative të lagjes ose të fshatit ku i pandehuri banon ose punon. Lajmërimi i depozitimit afishohet në portën e shtëpisë së të pandehurit ose të vendit ku punon. Ftuesi gjyqësor e lajmëron atë për depozitimin me letër rekomande me lajmërim marrje. Efektet e njoftimit rrjedhin që nga marrja e rekomandesë.

5. Njoftimi i të pandehurit që kryen shërbimin ushtarak bëhet duke i dorëzuar aktin atij vetë dhe kur nuk mund të bëhet dorëzimi, akti i njoftohet komandës e cila detyrohet të lajmërojë menjëherë të interesuarin.

6. I pandehuri është i detyruar të njoftojë autoritetin procedues për çdo ndryshim të banesës të deklaruar ose të zgjedhur me telegram ose me letër rekomande.

Neni 141

Njoftimi i të pandehurit kur nuk gjendet

1. Kur njoftimi nuk mund të bëhet sipas rregullave të caktuara për njoftimin e të pandehurit të lirë, autoriteti procedues urdhëron kërkimin e të pandehurit. Në qoftë se kërkimi nuk jep rezultat pozitiv, atëherë nxirret vendimi i mosgjetyes, me të cilin, pasi i caktohet një mbrojtës të pandehurit, urdhërohet që njoftimi të bëhet duke i dorëzuar një kopje mbrojtësit. I pagjeturi përfaqësohet nga mbrojtësi.

2. Vendimi i mosgjetyes i pushon efektet kur përfundojnë hetimet paraprake ose me dhënien e vendimit nga gjykata.

3. Njoftimi për të pandehurin e fshehur ose të arratisur bëhet nëpërmjet dorëzimit të kopjes së aktit mbrojtësit dhe kur ai nuk ka mbrojtës autoriteti procedues cakton një mbrojtës kryesisht, i cili e përfaqëson të pandehurin.

Neni 142

Njoftimi i të pandehurit jashtë shtetit

1. Kur vendbanimi ose qëndrimi i të pandehurit jashtë shtetit është i njohur, autoriteti procedues i dërgon atij letër rekomande me lajmërim marrje, me të cilën e njofton për veprën penale që akuzohet dhe i kërkon të deklarojë ose të zgjedhë banesën në territorin shqiptar. Në qoftë se pas tri ditëve nga marrja e letrës rekomande nuk bëhet deklarimi ose zgjedhja e banesës ose kur kjo nuk lajmërohet, njoftimi bëhet nëpërmjet dorëzimit të mbrojtësit.

2. Kur del se nuk ka të dhëna të mjaftueshme për të vepruar sipas paragrafit 1, autoriteti procedues, para se të nxjerrë vendimin e mosgjetyes, urdhëron të bëhen kërkime edhe jashtë territorit të shtetit sipas rregullave të caktuara në marrëveshjet ndërkombëtare.

Neni 143

Pavlefshmëria e njoftimeve

1. Njoftimi është i pavlefshëm:

a- kur akti është njoftuar jo i plotë, me përjashtim të rasteve kur ligji lejon njoftimin me ekstrakt;

b- kur në kopjen e aktit të njoftuar mungon nënshkrimi i atij që ka bërë njoftimin;

c- kur janë shkelur dispozitat e veçanta mbi personin të cilit duhet t'i dorëzohet kopja;

ç- kur nuk është bërë afishimi i njoftimit për të pandehurin në gjendje të lirë;

d- kur në origjinalin e aktit të njoftuar mungon nënshkrimi i personit që ka marrë përsipër njoftimin, sipas nenit 140, paragrafi 1;

dh- kur nuk janë respektuar format për njoftimin me mjete teknike të veçanta dhe që për këtë shkak ai që duhej njoftuar nuk ka ardhur në dijeni të aktit.

KREU III AFATET

Neni 144

Rregulla të përgjithshme

1. Afatet procedurale caktohen në orë, në ditë, në muaj ose në vite.
2. Afatet llogariten sipas kalendarit të zakonshëm.
3. Afati i caktuar në ditë, kur ai mbaron në ditë pushimi ose feste, shtyhet deri në ditën pasardhëse të punës ose jofestive.
4. Me përjashtim të rasteve kur ligji disponon ndryshe, në afatin e caktuar nuk llogaritet ora ose dita në të cilën fillon të ecë afati. Llogariten ora e fundit ose dita e fundit.
5. Afati për bërjen e deklaratave, depozitimin e dokumenteve ose për kryerjen e veprimeve të tjera në gjykatë konsiderohet i mbaruar në momentin kur, sipas rregullit, zyrat mbyllen për publikun.

Neni 145

Afatet që nuk mund të zgjaten

1. Afatet që nuk mund të zgjaten janë ato që parashikohen nga ligji për raste të caktuara. Këto afate mund të zgjaten vetëm kur me ligj disponohet ndryshe.
2. Pala, në favor të së cilës është caktuar një afat, mund të kërkojë ose të lejojë shkurtimin e tij me deklaratë të dorëzuar në sekretarinë e autoritetit procedues.

Neni 146

Zgjatja e afatit të paraqitjes

1. Kur vendbanimi i të pandehurit, që rezulton nga aktet, ose banesa e deklaruar a e zgjedhur, është jashtë rrethit ku ka selinë organi procedues, afati për paraqitje zgjatet për aq ditë sa duhen për udhëtim. Në çdo rast, zgjatja e afatit nuk mund të jetë më shumë se tri ditë. Për të pandehurin me banim jashtë shtetit zgjatja e afatit caktohet nga autoriteti procedues, duke mbajtur parasysh largësinë dhe mjetet e komunikacionit që përdoren.
2. Këto rregulla zbatohen edhe për afatin e caktuar për paraqitjen e çdo personi tjetër, për të cilin autoriteti procedues ka lëshuar urdhër ose ftesë.

Neni 147

Rivendosja në afat

1. Prokurori, i pandehuri, palët private dhe mbrojtësit rivendosen në afatin e caktuar kur provojnë se nuk kanë patur mundësi ta respektojnë afatin për shkak të rastit faktor ose të forcës madhore.
2. Në qoftë se është dhënë vendimi në mungesë, i pandehuri mund të kërkojë rivendosjen në afat për të bërë ankim kur provon se nuk ka marrë dijeni për vendimin.
3. Kërkesa për rivendosjen në afat paraqitet brenda dhjetë ditëve nga zhdukja e faktit që përbënte rast ose forcë madhore, kurse në rastet e parashikuara në paragrafin 2, nga dita kur i pandehuri ka marrë dijeni efektivisht për aktin. Rivendosja në afat nuk lejohet më shumë se një herë për secilën palë për çdo shkallë të procedimit.
4. Për kërkesën vendos organi që procedon në kohën e paraqitjes së saj.
5. Vendimi që lejon rivendosjen në afat për bërjen e ankimit mund të ankimohet vetëm bashkë me vendimin përfundimtar.
6. Kundër vendimit që refuzon kërkesën për rivendosje në afat mund të bëhet ankim në

gjykatën e apelit.

Neni 148

Efektet e rivendosjes në afat

1. Gjykata që ka vendosur rivendosjen në afat, me kërkesën e palës dhe për aq sa është e mundur, urdhëron përsëritjen e veprimeve në të cilat pala kishte të drejtë të merrte pjesë.
2. Kur rivendosja në afat bëhet nga Gjykata e Kasacionit, përsëritja e veprimeve vendoset nga gjykata që është kompetente për shqyrtimin në themel.

TITULLI IV PROVAT

KREU I RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 149

Kuptimi i provës

1. Prova janë njoftimet mbi faktet e rrethanat që lidhen me veprën penale, që merren prej burimeve të parashikuara në ligjin procedural penal, në përputhje me rregullat e caktuara prej tij dhe që shërbejnë për të vërtetuar kryerjen ose jo të veprës penale, pasojat e ardhura prej saj, fajësinë ose pafajësinë e të pandehurit dhe shkallën e përgjegjësisë së tij.

Neni 150

Objekti i provave

1. Janë objekt prove faktet që kanë lidhje me akuzën, fajësinë e të pandehurit, caktimin e masave të sigurimit, dënimin dhe përgjegjësinë civile, si dhe faktet nga të cilat varet zbatimi i normave procedurale.

Neni 151

Marrja e provave

1. Gjatë hetimeve paraprake provat merren nga organi që procedon, sipas rregullave të caktuara në këtë kod.
2. Në gjykim provat merren me kërkesën e palëve. Gjykata vendos me urdhër, duke përjashtuar provat e ndaluara nga ligji dhe ato që janë haptazi të panevojshme. Disponimet mbi marrjen e provave mund të revokohen në çdo fazë të shqyrtimit gjyqësor.
3. Kur kërkohet një provë që nuk rregullohet me ligj, gjykata mund ta marrë në qoftë se ajo vlen për të vërtetuar faktet dhe nuk cenon lirinë e vullnetit të personit. Gjykata vendos për marrjen e provës pasi dëgjon palët mbi mënyrën e marrjes së saj.
4. Provat e marra në shkelje të ndalimeve të parashikuara nga ligji nuk mund të përdoren. Papërdorshmëria ngrihet edhe kryesisht në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit.

Neni 152

Çmuarja e provave

1. Çmuarja e provave është përcaktimi i vërtetësisë dhe fuqisë provuese të tyre. Çdo provë i nënshtrohet shqyrtimit dhe nuk ka vlerë të paracaktuar. Gjykata i çmon provat sipas bindjes së formuar pas shqyrtimit të tyre në tërësi.
2. Ekzistenca e një fakti nuk mund të nxirret nga indicjet përveçse kur këto janë të rëndësishme, të sakta dhe në përputhje me njëra-tjetrën.
3. Deklarimet e bëra nga i bashkëpandehuri në të njëjtën vepër penale ose nga personi i marrë si i pandehur në një procedim që lidhet me të, vlerësohen në unitet me provat e tjera që konfirmojnë

vërtetësinë e tyre.

KREU II LLOJET E PROVAVE

SEKSIONI I DËSHMIA

Neni 153

Objekti dhe kufijtë e dëshmisë

1. Dëshmitari pyetet për faktet që përbëjnë objekt prove. Ai nuk mund të dëshmojë për qëndrimin moral të të pandehurit, përveçse kur çështja lidhet me fakte që vlejnë për përcaktimin e personalitetit të tij në lidhje me veprën penale dhe me rrezikshmërinë shoqërore.

2. Pyetja e dëshmitarit mund të shtrihet edhe në marrëdhëniet e farenisnë dhe të interesave që ekzistojnë ndërmjet dëshmitarit dhe palëve apo dëshmitarëve të tjerë, si dhe mbi rrethanat, vërtetimi i të cilave është i nevojshëm për vlerësimin e besueshmërisë së tij. Dëshmia mbi faktet që shërbejnë për të përcaktuar personalitetin e të dëmtuarit nga vepra penale pranohet vetëm kur akuza e të pandehurit duhet të çmohet në raport me sjelljen e të dëmtuarit.

3. Dëshmitari pyetet për fakte të caktuara. Ai nuk mund të dëshmojë për çka flitet në publik dhe as të shprehë vlerësime personale, me përjashtim të rasteve kur ato nuk mund të ndahen nga dëshmia për faktet.

Neni 154

Dëshmia indirekte

1. Kur dëshmitari, për njohjen e fakteve, u referohet personave të tjerë, gjykata, me kërkesën e palës ose edhe kryesisht urdhëron që këta të thirren për të dëshmuar.

2. Mosrespektimi i dispozitës së paragrafit 1 i bën të papërdorshme thëniet mbi faktet, të cilat dëshmitari i ka mësuar nga persona të tjerë, me përjashtim të rasteve kur pyetja e tyre është e pamundur për shkak se kanë vdekur, janë të sëmurë rëndë ose nuk gjenden.

3. Dëshmitari nuk mund të pyetet për fakte që i ka mësuar nga personat që janë të detyruar të ruajnë sekretin profesional ose shtetëror, me përjashtim të rasteve kur këta persona kanë deklaruar për të njëjtat fakte ose i kanë përhapur ato me ndonjë mënyrë tjetër.

4. Nuk mund të përdoret dëshmia e atij që refuzon ose që nuk është në gjendje të tregojë personin ose burimin nga të cilët ka marrë dijeni për faktet që pyetet.

Neni 155

Zotësia për të dëshmuar

1. Çdo person ka zotësi për të dëshmuar, me përjashtim të atyre që për shkak të të metave mendore ose fizike nuk janë në gjendje të dëshmojnë.

2. Kur për vlerësimin e thënieve është i nevojshëm verifikimi i aftësive fizike ose mendore për të bërë dëshmi, gjykata edhe kryesisht mund të urdhërojë verifikimet përkatëse.

Neni 156

Papajtueshmëria me detyrën e dëshmitarit

1. Nuk mund të pyeten si dëshmitarë:

a- personat që, për shkak të metash fizike ose psikike, nuk janë në gjendje të bëjnë dëshmi të rregullt;

b- të pandehurit në një vepër penale të përbashkët ose në një procedim të lidhur edhe kur ndaj tyre është dhënë vendimi i mosfillimit të çështjes, i pafajësisë ose i dënimit, me përjashtim të rasteve kur vendimi i pafajësisë ka marrë formë të prerë;

c- ata që në të njëjtin procedim kryejnë ose kanë kryer funksionin e gjyqtarit ose të prokurorit;

ç- i padituri civil.

Neni 157

Detyrimet e dëshmitarit

1. Dëshmitari është i detyruar të paraqitet në gjykatë, t'u përmbahet urdhrave të saj dhe t'u përgjigjet me vërtetësi pyetjeve që i bëhen.

2. Dëshmitari nuk mund të detyrohet të dëshmojë për fakte, nga të cilat mund të lindte përgjegjësia penale për të.

Neni 158

Përgjashtimet nga detyrimi për të dëshmuar

1. Nuk janë të detyruar të dëshmojnë:

a- të afërmit e të pandehurit, me përjashtim të rasteve kur kanë bërë kallëzim ose ankim ose kur ata apo një i afërm i tyre janë të dëmtuar nga vepra penale;

b- bashkëshorti për faktet e mësuara nga i pandehuri gjatë jetës bashkëshortore;

c- bashkëshorti i ndarë nga i pandehuri;

ç- ai që edhe pse nuk është bashkëshort i të pandehurit, bashkëjeton ose ka bashkëjetuar me të;

d- ai që është i lidhur me të pandehurin me marrëdhënie birësimi.

2. Gjykata u bën të njohur personave të mësipërm të drejtën për të mos dëshmuar dhe i pyet ata nëse duan të përfitojnë nga kjo e drejtë. Mosrespektimi i këtij rregulli e bën të pavlefshme dëshminë.

Neni 159

Ruajtja e sekretit profesional

1. Nuk mund të detyrohen të dëshmojnë për sa dinë për shkak të profesionit, me përjashtim të rasteve kur kanë detyrimin që t'ua referojnë autoriteteve proceduese;

a- përfaqësuesit e besimeve fetare, statutet e të cilëve nuk janë në kundërshtim me rendin juridik shqiptar;

b- avokatët, përfaqësuesit ligjorë dhe noterët;

c- mjekët, kirurgët, farmacistët, obstetrët dhe kushdo që ushtron një profesion shëndetësor;

ç- ata që ushtrojnë profesione të tjera, të cilëve ligji u njeh të drejtën të mos dëshmojnë për ato që lidhen me sekretin profesional.

2. Gjykata, kur ka arsye të dyshojë se pretendimi i bërë nga këta persona për t'iu shmangur dëshmisë nuk ka baza, urdhëron verifikimet e nevojshme. Kur ai rezulton pa baza, gjykata urdhëron që dëshmitari të deponojë.

3. Dispozitat e parashikuara nga paragrafi 1 dhe 2 zbatohen edhe për gazetarët profesionistë lidhur me emrat e personave nga të cilët ata kanë marrë të dhëna gjatë ushtrimit të profesionit të tyre. Por, kur të dhënat janë të domosdoshme për të provuar veprën penale dhe vërtetësia e këtyre të dhënave mund të dalë vetëm nëpërmjet identifikimit të burimit, gjykata urdhëron gazetarin që të tregojë burimin e informacionit të tij.

Neni 160

Ruajtja e sekretit shtetëror

1. Nëpunësit shtetërorë, nëpunësit publikë dhe të ngarkuarit me një shërbim publik janë të detyruar të mos dëshmojnë për faktet që janë sekret shtetëror.

2. Kur dëshmitari pretendon se fakti përbën sekret shtetëror, organi procedues kërkon konfirmimin me shkrim të organit kompetent shtetëror.

3. Kur sekreti konfirmohet dhe prova nuk është thelbësore për zgjidhjen e çështjes, dëshmitari nuk pyetet, ndërsa kur prova është thelbësore, organi procedues vendos pezullimin e çështjes derisa të japë përgjigje organi më i lartë i administratës shtetërore. Pas kësaj dëshmitari detyrohet të dëshmojë.

4. Kur tridhjetë ditë nga njoftimi i kërkesës, organi shtetëror kompetent nuk jep konfirmimin e sekretit, dëshmitarit i kërkohet të dëshmojë.

5. Oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore, si dhe personeli i shërbimit informativ nuk mund të detyrohen të tregojnë emrat e informatorëve të tyre. Informacionet e dhëna prej tyre nuk mund të merren dhe as të përdoren në qoftë se këta zyrtarë nuk pyeten si dëshmitarë lidhur me informacionin.

Neni 161

Përfshirja e sekretit

1. Nuk mund të jenë objekt i sekretit shtetëror të dhënat ose dokumentet që lidhen me veprat penale, të cilat synojnë përmbysjen e rendit kushtetues. Natyra e veprës penale përcaktohet nga organi procedues.

2. Kur nuk pranohet përfshirja e sekretit njoftohet organi kompetent shtetëror.

Neni 162

Marrja e dëshmisë së Presidentit të Republikës dhe të nëpunësve të lartë të shtetit

1. Dëshmia e Presidentit të Republikës merret në selinë ku ai ushtron funksionin e Kryetarit të Shtetit.

2. Kur duhet të merret dëshmia e Kryetarit të Parlamentit, Kryetarit të Këshillit të Ministrave, Kryetarit të Gjykatës Kushtetuese ose Kryetarit të Gjykatës së Kasacionit, këta mund të kërkojnë të pyeten në selinë ku ushtrojnë detyrën e tyre. Kur gjykata e çmon të domosdoshme paraqitjen e tyre për të kryer një veprim njohje ose ballafaqimi, procedohet në format e zakonshme.

Neni 163

Marrja e dëshmisë së nëpunësve diplomatikë

1. Kur duhet të pyetet një nëpunës diplomatik ose një i ngarkuar me mision diplomatik jashtë shtetit, për kohën që ndodhen jashtë territorit të shtetit shqiptar, kërkesa për marrjen në pyetje i transmetohet, nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë, organit diplomatik ose konsullor shqiptar, përveç rasteve kur çmohet e domosdoshme paraqitja e tyre.

2. Për marrjen e deponimeve nga nëpunësit diplomatikë të një shteti të huaj të akredituar pranë shtetit shqiptar, respektohen konventat dhe zakonet ndërkombëtare.

Neni 164

Shoqërimi i detyrueshëm

1. Kur dëshmitari, i thirrur rregullisht, nuk paraqitet në vendin, ditën dhe orën e caktuar, pa patur pengesa të ligjshme, gjykata mund të urdhërojë shoqërimin e detyrueshëm.

2. Personi i shoqëruar me detyrim nuk mund të mbahet në dispozicion tej kohës së nevojshme për praninë e tij dhe sidoqoftë jo më shumë se njëzet e katër orë.

3. Dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 vlenë edhe për ekspertin dhe përkthyesin.

Neni 165

Përgjegjësia për dëshmi të rremë ose refuzim për të dëshmuar

1. Kur gjatë pyetjes dëshmitari bën thënie kontradiktore, jo të plota ose që janë në kundërshtim me provat e marra, gjykata ia vë në dukje duke e paralajmëruar për dëshmi të rremë. Të njëjtin paralajmërim i bën edhe dëshmitarit që pa të drejtë nuk pranon të dëshmojë.

2. Kur dëshmitari ngul këmbë në mospranimin për të dëshmuar ose kur del se dëshmitari bën dëshmi të rremë, gjykata i kërkon prokurorit që të procedojë sipas ligjit.

SEKSIONI II

PYETJA E TË PANDEHURIT DHE E PALËVE PRIVATE

Neni 166

Kërkesa për pyetjen

1. I pandehuri dhe i padituri civil pyeten në qoftë se bëjnë kërkesë ose kur u kërkohet dhe ata japin pëlqimin. Po kështu edhe paditësi civil, përveç rastit kur duhet të pyetet si dëshmitar.

Neni 167

Pyetja e një personi të marrë si i pandehur në një procedim të lidhur

1. Personat e marrë si të pandehur në një procedim të lidhur, ndaj të cilëve procedohet ose është proceduar veç e veç, pyeten me kërkesën e palës ose edhe kryesisht.

2. Ata janë të detyruar të paraqiten në gjykatë, e cila, kur është e nevojshme, urdhëron shoqërimin e tyre forcërisht. Zbatohen dispozitat për thirrjen e dëshmitarëve.

3. Personat e treguar në paragrafin 1 ndihmohen nga mbrojtësi i zgjedhur dhe në mungesë të tij nga një mbrojtës i caktuar kryesisht.

4. Para se të fillojë pyetja, gjykata i njofton personat e treguar në paragrafin 1 se kanë të drejtë të mos përgjigjen.

5. Dispozitat e paragrafëve të mësipërm zbatohen edhe gjatë hetimit paraprak ndaj personave të marrë si të pandehur për një vepër penale të lidhur me atë për të cilën procedohet.

Neni 168

Pyetja e palëve private

1. Në pyetjen e palëve private zbatohen dispozitat e parashikuara nga nenet 153,154,157, paragrafi 2 dhe 363.

2. Kur pala refuzon t'i përgjigjet një pyetjeje, bëhet shënim në procesverbal.

SEKSIONI III

BALLAFAQIMET

Neni 169

Kushtet e ballafaqimit

1. Ballafaqimi lejohet vetëm ndërmjet personave që janë pyetur, kur ka mos përpu-thje midis tyre për fakte dhe rrethana të caktuara.

Neni 170

Rregullat e ballafaqimit

1. Organi procedues, pasi u kujton deklaratimet e mëparshme personave që do të ballafaqohen, i pyet nëse i konfirmojnë ose i ndryshojnë ato, duke i ftuar, kur lind nevoja, për të bërë kundërshtimet reciproke.

2. Në procesverbal shënohen pyetjet e bëra nga organi procedues, deklaratimet e bëra nga personat e ballafaquar dhe gjithçka tjetër që ka ndodhur gjatë ballafaqimit.

SEKSIONI IV

NJOHJET

Neni 171

Njohja e personave

1. Kur lind nevoja për të proceduar në njohjen e një personi, organi procedues fton atë që duhet të bëjë njohjen që të përshkruajë personin duke treguar të gjitha shenjat që mban mend dhe e pyet nëse ka qenë thirrur më parë për të bërë njohjen si dhe për rrethana të tjera që mund të ndikojnë në vërtetësinë e njohjes.

2. Në procesverbal shënohen veprimet e parashikuara nga paragrafi 1 dhe deklaratimet e bëra nga personi që bën njohjen.

3. Mosrespektimi i dispozitave të parashikuara nga paragrafet 1 dhe 2 është shkak për pavlefshmërinë e njohjes.

Neni 172

Zhvillimi i njohjes

1. Pasi largon atë që duhet të bëjë njohjen, organi procedues siguron praninë e të paktën dy personave sa më të ngjashëm me atë që duhet të njihet. E fton këtë të fundit të zgjedhë vendin e tij në raport me të tjerët duke u kujdesur që të paraqitet, sa të jetë e mundur, në të njëjtat kushte në të cilat do të kishte qenë parë nga personi i thirrur për njohje. Pasi paraqitet personi që do të bëjë njohjen gjykata e pyet nëse njeh ndonjërin nga ata që i paraqiten për njohje dhe, në rast se po, e fton të tregojë se cilin njeh dhe ta saktësojë nëse është i sigurt.

2. Kur ka arsye të mendohet se personi i thirrur për të bërë njohjen mund të frikësohet ose të ketë ndikime të tjera nga prania e personit që duhet njohur, organi procedues urdhëron që veprimi të kryhet pa e parë ky i fundit të parin.

3. Në procesverbal shënohen, me pasojë pavlefshmërie, mënyra e zhvillimit të njohjes. Organi procedues mund të urdhërojë që zhvillimi i njohjes të dokumentohet edhe me fotografime ose filmime.

Neni 173

Njohja e sendeve

1. Kur duhet proceduar në njohjen e provave materiale ose të sendeve të tjera që lidhen me veprën penale, organi procedues vepron duke respektuar rregullat për njohjen e personave, për aq sa mund të zbatohen.

2. Pasi gjenden, kur është e mundur, të paktën dy objekte të ngjashme me atë që duhet njohur, organi procedues e pyet personin e thirrur për njohje nëse njeh ndonjërin prej tyre dhe, në rast se po, e fton të deklarojë se cilin ka njohur dhe ta saktësojë nëse është i sigurt,

3. Në procesverbal shënohen, me pasojë pavlefshmërie, mënyra e zhvillimit të njohjes.

Neni 174

Njohjet e tjera

1. Kur vendos njohjen e zërave, të tingujve ose të çdo gjëje tjetër që mund të jetë objekt perceptimi shqisor, organi procedues vepron duke respektuar dispozitat për njohjen e personave, për aq sa mund të zbatohen.

Neni 175

Njohja nga disa persona ose e disa personave

1. Kur disa persona thirren për të bërë njohjen e të njëjtit person ose të të njëjtit objekt, organi procedues kryen veprime veç e veç duke ndaluar çdo komunikim ndërmjet atij që ka kryer njohjen dhe atyre që duhet ta bëjnë atë më pas.

2. Kur një person duhet të bëjë njohjen e disa personave ose të disa objekteve, organi procedues urdhëron, që personi ose objekti që duhet njohur të futen ndërmjet personave ose objekteve të ndryshme.

3. Zbatohen dispozitat e neneve 171, 172 dhe 173.

SEKSIONI V EKSPERIMENTI

Neni 176

Kushtet e eksperimentit

1. Eksperimenti lejohet kur është e nevojshme të vërtetohet nëse një fakt ka ndodhur ose mund të ketë ndodhur në një mënyrë të caktuar.

2. Eksperimenti është riprodhimi, për aq sa është e mundur, i gjendjes në të cilën fakti ka ndodhur ose çmohet se ka ndodhur duke përsëritur mënyrat e zhvillimit të vetë faktit.

Neni 177

Rregullat e kryerjes së eksperimentit

1. Vendimi i organit procedues për kryerjen e eksperimentit përmban një njoftim përmbledhës për objektin e tij dhe tregimin e ditës, të orës dhe të vendit ku do të kryhen veprimet. Në të njëjtin vendim ose në një tjetër të mëvonshëm, mund të caktohet një specialist për kryerjen e veprimeve të caktuara.

2. Organi procedues merr masa të përshtatshme për kryerjen e veprimeve, duke urdhëruar edhe fotografimet dhe filmimet, si dhe për të mos rrezikuar sigurinë e personave dhe atë publike.

SEKSIONI VI EKSPERTIMI

Neni 178

Objekti i ekspertimit

1. Ekspertimi lejohet kur është i nevojshëm zhvillimi i kërkimeve ose marrja e të dhënave ose e vlerësimeve që kërkojnë njohuri të posaçme teknike, shkencore ose kulturore.

2. Nuk lejohen ekspertimet për të përcaktuar profesionizmin në veprën penale, prirjet kriminale, karakterin dhe personalitetin e të pandehurit dhe në përgjithësi cilësitë psikike që nuk varen nga shkaqet patologjike.

Neni 179

Caktimi i ekspertit

1. Caktimi i ekspertit bëhet duke e zgjedhur atë ndërmjet personave që janë regjistruar në librat e caktuar për këtë qëllim ose ndërmjet atyre që kanë njohuri të posaçme në degën përkatëse. Kur ekspertimi shpallet i pavlefshëm, organi procedues merr masa, kur është e mundur, që detyra e re t'i besohet një eksperti tjetër.

2. Vendimi i organit procedues për caktimin e ekspertit i njoftohet të pandehurit ose mbrojtësit të tij, duke i bërë të ditur se ka të drejtë të kërkojë përjashtimin e ekspertit, të propozojë ekspertë tjerë, të marrë pjesë vetë në ekspertim, kur është e mundur, dhe të parashtrojë pyetje për ekspertin.

3. Kur kërkimet dhe vlerësimet paraqiten shumë komplekse ose kërkojnë njohuri të ndryshme në disa degë, organi procedues ua ngarkon kryerjen e ekspertimit disa ekspertëve.

4. Eksperti është i detyruar të kryejë detyrën e tij, me përjashtim të rasteve kur ekziston një nga shkaqet që e përjashtojnë atë nga qenia ekspert.

Neni 180

Papajtueshmëria me detyrën e ekspertit

1. Nuk mund të kryejë detyrën e ekspertit:

a- i mituri, ai që ka ndalim ligjor ose i është hequr zotësia juridike për të vepruar ose vuan nga një sëmundje mendore;

b- ai që është pezulluar, qoftë edhe përkohësisht, nga detyrat publike ose nga ushtrimi i një profesioni;

c- ai, ndaj të cilit janë marrë masa sigurimi personal;

ç- ai që nuk mund të pyetet dëshmitar apo të merret përkthyes ose që ka të drejtë të mos bëjë

dëshmi ose përkthim.

Neni 181

Përrjashtimi i ekspertit

1. Palët mund të kërkojnë përrjashtimin e ekspertit në rastet e parashikuara nga ky Kod për përrjashtimin e gjyqtarit.
2. Kur ekziston një shkak përrjashtimi, eksperti është i detyruar ta deklarojë.
3. Deklarimi i shkakut të përrjashtimit nga vetë eksperti ose kërkitimi i përrjashtimit nga palët mund të paraqiten derisa të mos jetë bërë aktimi i detyrës dhe, kur shkaqet kanë lindur aty për aty ose janë njohur më pas, para se eksperti të ketë dhënë mendimin e tij.
4. Mbi deklarimin e ekspertit për përrjashtim ose të kërkesës për përrjashtimin e tij vendos, me urdhër, organi procedues që ka aktuar ekspertimin.

Neni 182

Disponimet e organit procedues

1. Organi procedues disponon ekspertimin me vendim të motivuar, i cili përmban aktimin e ekspertit, paraqitjen e përmbledhur të çështjes, tregimin e ditës, të orës dhe të vendit të aktuar për paraqitjen e ekspertit.
2. Organi procedues urdhëron thirrjen e ekspertit dhe merr masat e nevojshme për paraqitjen e personave që i nënshtrohen ekspertimit.

Neni 183

Aktimi i detyrës

1. Organi procedues, pasi sigurohet për identitetin e ekspertit, e pyet nëse ka shkaqe përrjashtimi nga detyra e ekspertit, e paralajmëron për detyrimet e përgjegjësitë e parashikuara nga ligji penal, i formulon kërkesat e ekspertimit dhe e fton të bëjë këtë deklaratë: "I vetëdijshëm për përgjegjësinë morale dhe juridike për detyrën që marr përsipër, do ta kryej atë me ndershmëri e drejtësi dhe do të ruaj sekretin për të gjitha veprimet që lidhen me ekspertimin".
2. Shpërblimi i ekspertit aktohet me urdhër të organit që ka disponuar për ekspertimin.

Neni 184

Veprimet e ekspertit

1. Për t'iu përgjigjur kërkesave të ekspertimit, eksperti mund të autorizohet nga organi procedues që të shohë aktet, dokumentet dhe gjithçka që përfshihet në fashikullin e prokurorit ose të gjykatës.
2. Eksperti mund të autorizohet të marrë pjesë edhe në pyetjen e palëve dhe marrjen e provave.
3. Kur eksperti kërkon të dhëna nga i pandehuri, i dëmtuari ose nga persona të tjerë, këto të dhëna përdoren vetëm për qëllimet e ekspertimit.

Neni 185

Akti i ekspertimit

1. Mendimi i ekspertit jepet me shkrim.
2. Kur ekspertët e aktuar janë më shumë se një dhe kanë mendime të ndryshme, secili parashtron me akt të veçantë mendimin e tij.
3. Kur faktet janë komplekse dhe eksperti nuk mund të japë përgjigje menjëherë, organi procedues i jep atij një afat jo më të gjatë se gjashtëdhjetë ditë. Kur ka nevojë për verifikime veçanërisht komplekse ky afat mund të zgjatet edhe më shumë se një herë për periudha jo më të gjata se tridhjetë ditë, por pa kaluar afatin maksimal prej gjashtë muajsh.

Neni 186
Zëvendësimi i ekspertit

1. Eksperti mund të zëvendësohet kur nuk jep mendimin e vet në afatin e caktuar ose kur kërkesa e zgjatjes nuk është pranuar ose kur neglizhon në kryerjen e detyrës.
2. Vendimi i organit procedues për zëvendësimin jepet pasi dëgjohet eksperti. Eksperti i zëvendësuar mund të dënohet me gjobë deri dhjetë mijë lekë.
3. Eksperti zëvendësohet edhe kur pranohet kërkesa për përjashtimin e tij.
4. Eksperti i zëvendësuar detyrohet të dorëzojë në organin procedues dokumentacionin dhe rezultatet e veprimeve të kryera.

SEKSIONI VII
PROVAT MATERIALE

Neni 187
Kuptimi i provës materiale

1. Prova materiale janë sendet që kanë shërbyer si mjete për realizimin e veprës penale ose mbi të cilat gjenden gjurmat e saj ose që kanë qenë objekt i veprimeve të pandehurit, sendet që përbëjnë objektin e përfitimit nga vepra penale, si dhe çdo send tjetër që mund të ndihmojë për sqarimin e rrethanave të çështjes.

Neni 188
Marrja e provave materiale

1. Provat materiale përshkruhen hollësisht në procesverbal, kur ka mundësi fotografohen ose filmohen dhe me urdhër të organit procedues i bashkohen fashikullit gjyqësor.

Neni 189
Ruajtja e provave materiale

1. Provat materiale, që për shkak të natyrës së tyre mund të prishen, në qoftë se nuk mund t'u kthehen personave që u përkasin, u dorëzohen për t'i përdorur enteve të caktuara, të cilët detyrohen t'i kthejnë të njëjlojta ose të japin vlerën e tyre.

Neni 190
Disponimi për provat materiale

1. Në vendimin përfundimtar ose në atë të pushimit të çështjes, gjykata ose prokurori caktojnë se çfarë duhet bërë me provat materiale duke urdhëruar:
 - a- sendet që kanë shërbyer ose ishin caktuar si mjet për kryerjen e veprës penale dhe sendet që përbëjnë përfitimin e nxjerrë nga ajo ose shpërblimin e dhënë a të premtuar për kryerjen e saj, merren dhe i kalojnë shtetit, përveç rastit kur këto sende janë të personave që nuk kanë marrë pjesë në kryerjen e veprës penale;
 - b- sendet, mbajtja ose qarkullimi i të cilave është i ndaluar, u dorëzohen enteve përkatëse ose zhduken;
 - c- sendet që nuk kanë asnjë vlerë zhduken;
 - ç- sendet e tjera u kthehen personave që u takojnë dhe, kur ka konflikt për pronësinë e tyre, ruhen gjersa ai të zgjidhet nga gjykata.
2. Provat materiale mund t'u kthehen personave që u përkasin edhe para mbarimit të procedimit, kur nuk dëmtohet zgjidhja e çështjes.

SEKSIONI VIII
DOKUMENTET

Neni 191

Marrja e dokumenteve

1. Lejohet marrja e dokumenteve që përfaqësojnë fakte, persona ose sende nëpërmjet fotografimit, filmimit, fonografimit ose çdo mjeti tjetër.
2. Kur origjinali i një dokumenti është prishur, ka humbur ose është zhdukur, mund të merret kopja.
3. Dokumentet që përbëjnë provë materiale duhet të merren cilidoqoftë personi që i ka krijuar ose që i mban.

Neni 192

Dokumentet mbi personalitetin

1. Lejohet marrja e vërtetimeve për gjendjen gjyqësore dhe e vendimeve gjyqësore të formës së prerë për të gjykuar mbi personalitetin e të pandehurit dhe të dëmtuarit, kur fakti për të cilin procedohet duhet të vlerësohet në lidhje me sjelljen ose cilësitë morale të tyre.
2. Këto dokumente mund të merren edhe për vlerësimin e besueshmërisë së një dëshmitari.

Neni 193

Marrja e procesverbaleve të procedimeve të tjera

1. Lejohet marrja e procesverbaleve të procedimeve të tjera penale që kanë të bëjnë me sigurimin e provës ose me provat e administruara gjatë shqyrtimit gjyqësor.
2. Lejohet marrja e procesverbalit të provës në një gjykim civil të përfunduar me vendim të formës së prerë.
3. Lejohet marrja e dokumentacionit të veprimeve që nuk mund të përsëriten.
4. Veç rasteve të parashikuara në paragrafet 1,2 dhe 3, procesverbalet e provës mund të përdoren në shqyrtimin gjyqësor në qoftë se palët janë dakort ose për kundërshtimet e parashikuara nga nenet 364 dhe 367.
5. Vendimet e formës së prerë mund të merren për qëllime të provës lidhur me ekzistencën e faktit, duke u vlerësuar në unitet me provat e tjera.

Neni 194

Dokumentet anonime

1. Dokumentet që përbëjnë njoftime anonime nuk mund të merren dhe as të përdoren, përveçse kur përbëjnë provë materiale ose janë bërë nga i pandehuri.

Neni 195

Dokumentet false

1. Gjykata, kur çmon se një dokument i marrë është fals, pas përfundimit të procedimit njofton prokurorin duke i dërguar edhe dokumentin.

Neni 196

Përkthimi i dokumenteve

1. Kur është marrë një dokument i shkruar në gjuhë të huaj, organi procedues urdhëron përkthimin e tij.
2. Organi procedues urdhëron, kur është e nevojshme, transkriptimin e shiritit magnetofonik.

Neni 197

Lëshimi i kopjeve

1. Kur urdhëron marrjen e një dokumenti organi procedues, me kërkesën e të interesuarit,

mund të autorizojë sekretarinë të lëshojë kopje të vërtetuar të dokumentit.

KREU III MJETET E KËRKIMIT TË PROVËS

SEKSIONI I KËQYRJET

Neni 198

Rastet dhe format e këqyrjes

1. Këqyrja e personave, e vendeve dhe e sendeve vendoset nga organi procedues kur është e nevojshme të zbulohen gjurmët dhe pasojat e tjera materiale të veprës penale.
2. Kur vepra penale nuk ka lënë gjurmë ose pasoja materiale ose kur këto janë zhdukur, kanë humbur, janë ndryshuar a lëvizur, organi procedues përshkruan gjendjen dhe, kur është e mundur, verifikon se si ka qenë ajo para ndryshimeve, si dhe merr masa që të saktësojë mënyrën, kohën dhe shkaqet e ndryshimeve që mund të kenë ndodhur.
3. Organi procedues mund të urdhërojë fotografime, filmime dhe çdo veprim tjetër teknik.

Neni 199

Këqyrja e personave

1. Këqyrja bëhet duke respektuar dinjitetin dhe, me sa është e mundur, mbrojtjen e atij që këqyret.
2. Para se të bëhet këqyrja, personit që do të këqyret i bëhet e njohur e drejta për të kërkuar praninë e një të besuari, me kusht që ky të mund të gjendet menjëherë dhe të jetë i përshtatshëm.
3. Këqyrja mund të bëhet edhe me anën e një mjeku. Në këtë rast organi procedues mund të mos marrë pjesë në veprimin e këqyrjes.
4. Kur është e nevojshme për konstatimin e fakteve që kanë rëndësi për çështjen, lejohet marrja e gjakut dhe ndërhyrje të tjera trupore, edhe pa vullnetin e personit, nëse nuk ka rrezik për shëndetin.

Neni 200

Këqyrja e kufomës

1. Këqyrja e kufomës bëhet nga organi procedues në prani të mjekut ligjor.
2. Për të bërë këqyrjen e kufomës, gjyqtari ose prokurori mund të urdhërojë zhvarrimin, duke njoftuar një pjesëtar të familjes së të vdekurit për të marrë pjesë, me përjashtim të rasteve kur kjo pjesëmarrje mund të dëmtojë qëllimin e këqyrjes.

Neni 201

Këqyrja e vendeve dhe e sendeve

1. Të pandehurit dhe atij që ka në dispozicion vendin ku do të bëhet këqyrja ose sendin që do të këqyret u dorëzohet në fillim kopja e vendimit për kryerjen e këqyrjes.
2. Në këqyrjen e vendeve, organi procedues mund të urdhërojë, për arsye të motivuara, që të pranishmit të mos largohen para se të ketë përfunduar këqyrja dhe t'i kthejë forcërisht ata që largohen.

SEKSIONI II KONTROLLET

Neni 202

Kushtet për kryerjen e kontrolleve

1. Kur ka arsye të bazuara për të menduar se dikush fsheh në personin e tij prova materiale të

veprës penale ose sende që i përkasin veprës penale gjykata merr vendim për kontrollin personal. Kur këto sende ndodhen në një vend të caktuar, vendoset kontrolli i vendit ose banesës.

2. Gjykata që ka nxjerrë vendimin mund të veprojë vetë ose të urdhërojë që veprimi të kryhet nga oficerët e policisë gjyqësore, të caktuar në vendimin e kontrollit.

3. Në rast flagrante ose në rast ndjekje të personit që është duke ikur, që nuk lejojnë nxjerrjen e një vendimi kontroll, oficerët e policisë gjyqësore kryejnë kontrollin e personit ose të vendit, duke zbatuar rregullat e caktuara në nenin 299.

Neni 203

Kërkesa e dorëzimit

1. Kur kërkohet një send i caktuar, organi procedues mund të kërkojë dorëzimin e tij. Në qoftë se sendi dorëzohet, kontrolli nuk bëhet, me përjashtim të rasteve kur ai çmohet i nevojshëm.

2. Për të përcaktuar sendet që mund të sekuestrohen ose për të verifikuar rrethana të caktuara të nevojshme për hetimin, organi procedues ose oficerët e policisë gjyqësore të autorizuar prej tij, mund të kontrollojnë veprimet, dokumentet dhe korrespondencën pranë bankave.

Neni 204

Kontrolli i personit

1. Para se të bëhet kontrolli i personit, atij që do të kontrollohet i dorëzohet një kopje e vendimit të kontrollit, duke i bërë të ditur të drejtën për të kërkuar praninë e një personi të besuar, me kusht që ai të gjendet shpejt dhe të jetë i përshtatshëm.

2. Kontrolli bëhet duke respektuar dinjitetin dhe mbrojtjen e atij që kontrollohet.

Neni 205

Kontrolli i vendeve

1. Të pandehurit, kur është i pranishëm, dhe atij që ka në dispozicion vendin u dorëzohet kopja e vendimit të kontrollit, duke i sqaruar të drejtën për të kërkuar praninë e një personi të besuar.

2. Kur mungojnë personat e treguar në paragrafin 1, kopja e vendimit i dorëzohet një të afërmi, një fqinji ose një personi që punon bashkë me të.

3. Organi procedues mund të kontrollojë personat e pranishëm, kur çmon se këta mund të fshehin provën materiale ose sendet që i përkasin veprës penale. Ai mund të urdhërojë që të pranishmit të mos largohen para se të mbarojë kontrolli dhe të kthehen forcërisht ata që largohen.

Neni 206

Koha për kryerjen e kontrollit të banesës

1. Kontrolli në një banesë ose në një vend të mbyllur ngjitur me të nuk mund të fillojë para orës shtatë dhe pas orës njëzet. Në raste të ngutshme organi procedues mund të urdhërojë me shkrim që kontrolli të bëhet tej këtyre caqeve.

Neni 207

Sekuestrimi gjatë kontrollit

1. Sendet e zbuluara gjatë kontrollit mund të sekuestrohen duke respektuar dispozitat për sekuestrimet.

SEKSIONI III SEKUESTRIMET

Neni 208

Objekti i sekuestrimit

1. Gjyqtari ose prokurori disponojnë me vendim të arsyetuar sekuestrimin e provave materiale dhe të sendeve që lidhen me veprën penale kur ato janë të domosdoshme për vërtetimin e fakteve.

2. Sekuestrimin e kryen vetë ai që ka nxjerrë vendim ose oficerët e policisë gjyqësore të deleguar me të njëjtin vendim.

3. Kopja e vendimit të sekuestrimit i dorëzohet të interesuarit, në qoftë se është i pranishëm.

Neni 209

Sekuestrimi i korrespondencës

1. Kur gjykata ka arsye të bazuara të mendojë se në zyrat postare ose telegrafike gjenden letra, zarfa, pako, telegrame dhe objekte të tjera të korrespondencës që janë dërguar nga i pandehuri ose që i drejtohen atij, qoftë edhe me emër tjetër ose nëpërmjet një personi tjetër, vendos sekuestrimin e tyre.

2. Kur sekuestrimin e kryen një oficer i policisë gjyqësore, ai duhet t'i dorëzojë organit gjyqësor objektet e sekuestruara të korrespondencës pa i hapur dhe pa u njohur me ndonjë mënyrë tjetër me përmbajtjen e tyre.

3. Objektet e sekuestruara që nuk hyjnë në korrespondencën e sekuestrueshme i kthehen atij që i takojnë dhe nuk mund të përdoren.

Neni 210

Sekuestrimi pranë bankave

1. Gjykata mund të vendosë sekuestrimin pranë bankave të dokumenteve, letrave me vlerë, shumave të depozituara në llogari rrjedhëse dhe çdo gjëje tjetër, kur ka arsye të bazuara për të menduar se ato kanë lidhje me veprën penale, edhe kur nuk i përkasin të pandehurit ose kur nuk janë në emër të tij. Në raste të ngutshme ky vendim mund të merret nga prokurori.

Neni 211

Detyrimi i dorëzimit dhe ruajtja e sekretit

1. Personat e detyruar për ruajtjen e sekretit profesional ose shtetëror detyrohen t'i dorëzojnë menjëherë organit procedues aktet dhe dokumentet, edhe në origjinal, dhe çdo gjë tjetër që ruhet pranë tyre për shkak të detyrës, shërbimit ose profesionit, përveç kur deklarojnë se është sekret shtetëror ose sekret që lidhet me detyrën a profesionin e tyre. Në rastin e fundit bëhen verifikimet e nevojshme dhe kur del që deklarimi është i pabazuar, organi procedues urdhëron sekuestrimin.

2. Kur sekreti shtetëror konfirmohet nga organi kompetent dhe prova është thelbësore për zgjidhjen e çështjes, organi procedues vendos marrjen e provës.

3. Kur brenda tridhjetë ditëve nga kërkesa organi kompetent nuk jep konformimin e sekretit, organi procedues urdhëron sekuestrimin.

Neni 212

Kundërshtimi i vendimit të sekuestrimit

1. I pandehuri, personi tek i cili janë sekuestruar sendet dhe ai që ka të drejtën e kërkimit të tyre, mund të bëjnë ankim në gjykatë kundër vendimit të sekuestrimit.

2. Ankimi nuk e pezullon zbatimin e vendimit.

Neni 213

Kopjet e dokumenteve të sekuestruara

1. Organi procedues mund të urdhërojë nxjerrjen e kopjeve të akteve dhe të dokumenteve të sekuestruara, duke kthyer origjinalet dhe kur origjinalet duhet të mbahen urdhëron sekretarinë të lëshojë kopje të vërtetuar.

2. Në çdo rast personi ose zyra pranë të cilit është bërë sekuestrimi ka të drejtë të ketë një kopje të procesverbalit të sekuestrimit.

3. Kur dokumenti i sekuestruar bën pjesë në një vëllim ose në një regjistër, nga i cili nuk mund të ndahet dhe organit procedues i duhet origjinali, vëllimi ose regjistri qëndron në dispozicion të

organit procedues. Sekretari i organit procedues u lëshon të interesuarve, kur ata i kërkojnë, kopje, ekstrakte ose vërtetime të pjesëve të vëllimit a të regjistrit që nuk i janë nënshtruar sekuestrimit.

Neni 214

Ruajtja e sendeve të sekuestruara

1. Sendet e sekuestruara ruhen në sekretari. Kur kjo nuk është e mundur ose e përshtatshme, organi procedues urdhëron që ato të ruhen në një vend tjetër, duke përcaktuar mënyrën e ruajtjes.

2. Gjatë veprimit të dorëzimit, ruajtësi paralajmërohet për detyrimin e ruajtjes dhe të paraqitjes së sendeve kur kërkohen nga organi procedues, si dhe për dënimin e parashikuar nga ligji penal për atë që shkel detyrimin e ruajtjes.

Neni 215

Vulosja e sendeve të sekuestruara

1. Sendet e sekuestruara sigurohen me vulën e organit procedues ose, në varësi nga natyra e sendeve, me mjete të tjera të përshtatshme që tregojnë se ato ruhen për nevojat e drejtësisë.

2. Organi procedues nxjerr kopje të dokumenteve dhe fotografi ose riprodhime të tjera të sendeve të sekuestruara që mund të ndryshojnë ose që ruhen me vështirësi, të cilat i bashkon me aktet dhe urdhëron ruajtjen e tyre në sekretari.

3. Për sendet që mund të ndryshojnë, organi procedues urdhëron, sipas rastit, tjetërsimin ose asgjësimin e tyre.

Neni 216

Heqja dhe vënia e vulave

1. Organi procedues, kur do që të heqë vulat, verifikon nëse ato janë të cenuara ose jo dhe kur konstaton ndryshimin e tyre mban procesverbal. Pasi kryhet veprimi për të cilin është bërë e nevojshme heqja e vulave, sendet e sekuestruara vulosen përsëri, duke vënë pranë vulës datën e veprimit.

Neni 217

Kthimi i sendeve të sekuestruara

1. Kur nuk është e nevojshme mbajtja e sekuestros për qëllime prove, sendet e sekuestruara i kthehen atij që i takojnë edhe para se të merret vendimi përfundimtar. Kur është e nevojshme, organi procedues urdhëron të sillen sendet e kthyer.

2. Gjykata mund të disponojë që kthimi i sendeve të mos bëhet kur, me kërkesën e prokurorit ose të paditësit civil, duhet të mbahet sekuestrimi për të siguruar padinë civile.

3. Pasi vendimi merr formë të prerë, sendet e sekuestruara i kthehen atij që i takojnë, përveç rasteve kur vendoset konfiskimi.

Neni 218

Rregullat për kthimin e sendeve të sekuestruara

1. Gjykata vendos kthimin e sendeve të sekuestruara kur nuk ka dyshim për përkatësinë e tyre.

2. Kur sendet janë sekuestruar pranë një të treti, kthimi nuk mund të urdhërohet në dobi të të tjerëve, pa u dëgjuar i treti nga gjykata.

3. Gjatë hetimeve paraprake, kthimi i sendeve të sekuestruara urdhërohet nga prokurori. Kundër këtij urdhri të interesuarit mund të bëjnë ankim në gjykatë.

Neni 219

Disponimet në rast moskthimi

1. Pas një viti nga dita që vendimi ka marrë formë të prerë, në qoftë se kërkesa e kthimit nuk

është paraqitur ose nuk është pranuar, gjykata që ka dhënë vendimin urdhëron që paratë dhe letrat me vlerë të depozitohen në bankë, në një llogari të veçantë. Për sendet urdhërohet shitja e tyre, por kur ato kanë interes shkencor ose vlera arti, u kalohen institucioneve përkatëse.

2. Shitja mund të urdhërohet edhe para afatit të treguar në paragrafin 1, kur sendet nuk mund të ruhen pa rrezik prishjeje ose pa shpenzime të mëdha.

3. Shuma e fituar nga shitja derdhet në bankë, në llogari të veçantë.

Neni 220

Shpenzimet për sendet e sekuestruara

1. Shpenzimet që nevojiten për ruajtjen e sendeve të sekuestruara përballohen nga shteti, i cili ka preferenca ndaj çdo kreditori tjetër për shumat e depozituara nga sendet dhe vlerat e pakthyera.

SEKSIONI IV

PËRGJIMI I BISEDIMEVE OSE KOMUNIKIMEVE

Neni 221

Kufijtë e lejimit

1. Përgjimi i bisedimeve ose i komunikimeve telefonike dhe i formave të tjera të telekomunikacionit lejohet vetëm kur procedohet për:

a- krime me dashje për të cilat parashikohet dënim me burgim jo më pak në maksimum se pesë vjet.

b- krimet që lidhen me armët dhe lëndët plasëse, me substancat narkotike dhe me kontrabandën;

c- veprat penale të fyerjes dhe kanosjes me anën e telefonit.

Neni 222

Vendimi për lejimin e përgjimit

1. Me kërkesën e prokurorit ose të të dëmtuarit akuzues, gjykata autorizon përgjimin me vendim të motivuar për rastet e lejuara me ligj, kur ai është i domosdoshëm për vazhdimin e hetimeve të filluara dhe kur ka prova të mjaftueshme për vërtetimin e akuzës. Kundër vendimit të gjykatës që refuzon kërkesën mund të bëhet ankim.

2. Kur ka arsye të bazuara për të menduar se nga vonesa mund t'i vijë një dëm i rëndë hetimeve, prokurori vendos përgjimin me akt të motivuar dhe njofton gjykatën menjëherë, por jo më vonë se njëzet e katër orë. Gjkata brenda dyzet e tetë orëve nga vendimi i prokurorit bën vleftësimin me vendim të arsyetuar. Kur vleftësimi nuk bëhet në afatin e caktuar, përgjimi nuk mund të vazhdojë dhe rezultatet e tij nuk mund të përdoren.

3. Vendimi për përgjimin tregon mënyrën e kryerjes dhe kohëzgjatjen e veprimeve, e cila nuk mund t'i kalojë pesëmbëdhjetë ditët. Ky afat mund të zgjatet nga gjykata edhe pesëmbëdhjetë ditë.

4. Për kryerjen e përgjimit, prokurori vepron vetë ose me anën e një oficeri të policisë gjyqësore.

5. Në regjistrin që mbahet në prokurori shënohen aktet që urdhërojnë, autorizojnë, vleftësojnë ose zgjasin përgjimet, si dhe fillimin e mbarimin e veprimeve të çdo përgjimi.

Neni 223

Veprimet e përgjimit

1. Veprimet e përgjimit mund të kryhen vetëm me anën e impianteve të instaluar në vende të caktuara e të kontrollura nga prokurori i rrethit.

2. Komunikimet e përgjuara regjistrohen dhe për veprimet e kryera mbahet procesverbal. Në procesverbal transkriptohet përmbajtja e komunikimeve të përgjuara.

3. Procesverbalet dhe regjistrimet i dorëzohen menjëherë prokurorit dhe brenda pesë ditëve nga mbarimi i veprimeve ato depozitohen në sekretari bashkë me aktet që kanë urdhëruar, autorizuar,

vleftësuar dhe zgjatur përgjimin. Kur nga depozitimi mund të dëmtohen hetimet, gjykata autorizon prokurorin që ta shtyjë depozitimin deri në përfundimin e hetimeve paraprake.

4. Mbrojtësit dhe përfaqësuesit e palëve lajmërohen menjëherë për depozitimin në sekretari dhe për të drejtën që kanë për të shqyrtuar aktet e për të dëgjuar regjistrimet. Gjukata, pasi dëgjon prokurorin dhe mbrojtësit, vendos për heqjen e regjistrimeve dhe të procesverbaleve, përdorimi i të cilave ndalohet.

5. Gjukata urdhëron transkriptimin e plotë të regjistrimeve që duhen marrë. Transkriptimet futen në fashikullin e gjykimit. Mbrojtësit mund të nxjerrin kopje të transkriptimeve.

Neni 224

Ruajtja e dokumentacionit

1. Procesverbalet dhe regjistrimet ruhen pranë prokurorisë që ka urdhëruar përgjimin derisa vendimi të marrë formë të prerë, me përjashtim të atyre që ndalohet përdorimi. Por, kur ky dokumentacion nuk është i nevojshëm, të interesuarit mund të kërkojnë asgjësimin e tij. Mbi këtë kërkesë vendos gjykata që ka bërë vleftësimin e përgjimit. Asgjësimi bëhet nën kontrollin e gjyqtarit dhe për veprimin mbahet procesverbal.

Neni 225

Përdorimi i rezultateve të përgjimit në procedimet e tjera

1. Rezultatet e përgjimit mund të përdoren në procedime të tjera vetëm kur janë të domosdoshme për hetimin e krimeve, për të cilat është i detyrueshëm arrestimi në flagrancë. Në këto raste, procesverbalet dhe regjistrimet e përgjimeve depozitohen pranë organit tjetër që procedon.

Neni 226

Ndalimi i përdorimit

1. Rezultatet e përgjimit nuk mund të përdoren kur janë bërë jashtë rasteve të lejuara nga ligji ose kur nuk janë respektuar dispozitat e këtij seksioni.

2. Nuk mund të përdoren përgjimet e bisedave ose të komunikimeve të atyre që janë të detyruar të ruajnë sekretin për shkak të profesionit apo detyrës, me përjashtim të rasteve kur këta persona kanë deponuar mbi të njëjtat fakte ose i kanë përhapur në ndonjë mënyrë tjetër.

3. Gjukata urdhëron asgjësimin e dokumentacionit të përgjimeve që ndalohet të përdoren, me përjashtim të rasteve kur përbëjnë provë materiale.

TITULLI V

MASAT E SIGURIMIT

KREU I

MASAT E SIGURIMIT PERSONAL

SEKSIONI

RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 227

Ndarja e masave të sigurimit personal

1. Masat e sigurimit personal ndahen në masa shtrënguese dhe masa ndaluese.

Neni 228

Kushtet për caktimin e masave të sigurimit personal

1. Askush nuk mund t'u nënshtrohet masave të sigurimit personal në qoftë se në ngarkim të tij nuk ekziston një dyshim i arsyeshëm, i bazuar në prova.

2. Asnjë masë nuk mund të zbatohet kur ka shkaqe padënueshmërie ose të shuarjes së veprës penale.

3. Masat e sigurimit personal vendosen:

a- kur ekzistojnë shkaqe të rëndësishme që vënë në rrezik marrjen ose vërtetësinë e provës;

b- kur i pandehuri është larguar ose ekziston rreziku që ai të largohet;

c- kur për shkak të rrethanave të faktit dhe personalitetit të të pandehurit ka rrezik që ai të kryejë krime të rënda ose të të njëjtit lloj me atë për të cilin procedohet.

Neni 229

Kriteret për caktimin e masave të sigurimit personal

1. Në caktimin e masave të sigurimit gjykata mban parasysh përshtatshmërinë e secilës prej tyre me shkallën e nevojave të sigurimit që duhen marrë në rastin konkret.

2. Çdo masë duhet të jetë në raport me rëndësinë e faktit dhe me sanksionin që parashikohet për veprën penale konkrete. Mbahen parasysh edhe vazhdimësia, përsëritja, si dhe rrethanat lehtësuese dhe rënduese të parashikuara nga Kodi Penal.

3. Kur i pandehuri është i mitur gjykata mban parasysh kërkesën për të mos ndërprerë proceset edukative konkrete.

Neni 230

Kriteret e veçanta për caktimin e masës së arrestit në burg

1. Arresti në burg mund të vendoset vetëm kur çdo masë tjetër është e papërshtatshme për shkak të rrezikshmërisë së veçantë të veprës dhe të pandehurit.

2. Nuk mund të vendoset arresti në burg ndaj një gruaje që është shtatzënë ose me fëmijë në gji, ndaj një personi që ndodhet në gjendje shëndetësore veçanërisht të rëndë ose që ka kaluar moshën shtatëdhjetë vjeç ose një personi toksikoman apo të alkoolizuar, për të cilin zbatohet një program terapeutik në një institucion të posaçëm.

3. Në rastet e parashikuara në pikën 2 arresti në burg mund të vendoset vetëm kur ka shkaqe të një rëndësie të veçantë për krimet që dënohen jo më pak në maksimum se dhjetë vjet burgim.

4. Të miturit nuk mund të arrestohen kur akuzohen për kundërvajtje penale.

Neni 231

Zëvendësimi ose bashkimi i masave të sigurimit personal

1. Në rast shkelje të detyrimeve që lidhen me një masë sigurimi, gjykata mund të vendosë zëvendësimin ose bashkimin me një masë tjetër më të rëndë, duke mbajtur parasysh rëndësinë, motivet dhe rrethanat e shkeljes. Për shkeljen e detyrimeve që lidhen me një masë ndaluese, gjykata mund të vendosë zëvendësimin ose bashkimin me një masë shtrënguese.

SEKSIONI II

MASAT SHTRËNGUESE

Neni 232

Llojet e masave shtrënguese

1. Masat shtrënguese janë:

a- ndalimi i daljes jashtë shtetit;

b- detyrimi për t'u paraqitur në policinë gjyqësore;

c- ndalimi dhe detyrimi për qëndrimin në një vend të caktuar;

ç- garancia pasurore;

d- arresti në shtëpi;

dh- arresti në burg;

e- shtrimi i përkohshëm në një spital psikiatrik.

Neni 233

Ndalimi i daljes jashtë shtetit

1. Me vendimin që urdhëron ndalimin e daljes jashtë shtetit gjyqtari urdhëron të pandehurin të mos largohet nga territori shtetëror shqiptar pa autorizimin e tij.

2. Gjykata cakton detyrat e nevojshme për të siguruar zbatimin e vendimit dhe për të ndaluar përdorimin e pasaportës e të dokumenteve të tjera identifikuese të vlefshme për daljen jashtë shtetit.

Neni 234

Detyrimi për t'u paraqitur në policinë gjyqësore

1. Me vendimin për paraqitjen në policinë gjyqësore, gjykata urdhëron të pandehurin të paraqitet në një zyrë të caktuar të policisë gjyqësore.

2. Gjykata cakton ditët dhe orët e paraqitjes, duke mbajtur parasysh punën dhe vendbanimin e të pandehurit.

Neni 235

Ndalimi dhe detyrimi i qëndrimit në një vend të caktuar

1. Me vendimin që disponon ndalimin e qëndrimit, gjykata urdhëron të pandehurin të mos qendrojë në një vend të caktuar dhe të mos shkojë atje pa autorizimin e tij.

2. Me vendimin që disponon detyrimin e qëndrimit, gjykata urdhëron të pandehurin të mos largohet pa autorizimin e saj nga territori i komunës ose bashkisë ku qendron zakonisht. Kur, për shkak të personalitetit të të pandehurit ose të kushteve të terrenit, qëndrimi në këtë vend nuk garanton nevojat e sigurimit, detyrimi i qëndrimit mund të urdhërohet në territorin e një komune ose bashkie tjetër.

3. Kur vendos detyrimin e qëndrimit, gjykata tregon organin e policisë të cilit i pandehuri duhet t'i paraqitet pa vonesë dhe të deklarojë vendin ku do të caktojë banesën e vet. Gjykata mund të urdhërojë të pandehurin t'u deklarojë organeve të policisë oraret dhe vendet ku mund të gjendet çdo ditë.

4. Për urdhrat e gjykatës njoftohet organi i policisë që të mbikëqyrë respektimin dhe t'i raportojë prokurorit çdo shkelje.

Neni 236

Garancia pasurore

1. Garancia pasurore është marrja nga gjykata e një deklarate të nënshkruar nga i pandehuri ose një person tjetër që meriton besim, me të cilën ata detyrohen të paguajnë një shumë të caktuar, të depozituar në bankë, në rast se i pandehuri nuk paraqitet në organin procedues. Në rast mosparaqitje, shuma e caktuar kalon, me vendim të gjykatës, në dobi të shtetit.

Neni 237

Arrestimi në shtëpi

1. Me vendimin e arrestit në shtëpi, gjykata urdhëron të pandehurin të mos largohet nga banesa e tij ose nga një vend i caktuar ku ai banon, kurohet ose mbahet me asistencë.

2. Kur është e nevojshme, gjykata i vë kufizime ose ndalime të pandehurit për të komunikuar me persona të tjerë, me përjashtim të atyre që bashkëjetojnë me atë.

3. Prokurori dhe policia gjyqësore kontrollojnë respektimin e urdhrave që i janë dhënë të pandehurit.

4. Për kohëzgjatjen e arrestit në shtëpi vlejnë rregullat e caktuara për paraburgimin.

5. Koha e qëndrimit në arrest në shtëpi llogaritet në caktimin e dënimit.

Neni 238
Arresti në burg

1. Me vendimin e arrestit në burg, gjykata urdhëron policinë gjyqësore që ta kapë të pandehurin dhe ta çojë menjëherë në një institut paraburgimi për të qëndruar aty në dispozicion të autoritetit procedues.

2. Koha e paraburgimit llogaritet në caktimin e dënimit.

Neni 239
Shtrimi i përkohshëm në një spital psikiatrik

1. Kur personi që duhet arrestuar është i sëmurë mendërisht dhe për këtë shkak përjashtohet ose pakësohet shumë zotësia e të kuptuarit ose e vullnetit, gjykata në vend të paraburgimit mund të urdhërojë shtrimin e përkohshëm në një institucion psikiatrik, duke caktuar masat e nevojshme për të parandaluar rrezikun e ikjes.

2. Shtrimi nuk mund të vazhdojë kur rezulton se i pandehuri nuk është më i sëmurë mendërisht.

SEKSIONI III
MASAT NDALUESE

Neni 240
Llojet e masave ndaluese

1. Masat ndaluese janë:

a- pezullimi i ushtrimit të një detyre a shërbimi publik;

b- ndalimi i përkohshëm i ushtrimit të veprimtarive të caktuara profesionale ose afariste.

Neni 241
Kushtet e zbatimit të masave ndaluese

1. Masat ndaluese mund të zbatohen vetëm kur procedohet për vepra penale, për të cilat ligji cakton dënim me burgim më të lartë në maksimum se një vit.

Neni 242
Pezullimi i ushtrimit të një detyre a shërbimi publik

1. Me vendimin që disponon pezullimin e ushtrimit të një detyre a shërbimi publik, gjykata i ndalon përkohësisht të pandehurit, plotësisht ose pjesërisht, veprimtarinë që lidhet me to.

2. Kjo masë nuk zbatohet ndaj personave të zgjedhur sipas ligjit elektoral.

Neni 243
Ndalimi i përkohshëm i ushtrimit të veprimtarive të caktuara profesionale ose afariste

1. Me vendimin që disponon ndalimin për të ushtruar profesione ose detyra të caktuara drejtuese në persona juridikë, gjykata e ndalon përkohësisht të pandehurin, plotësisht ose pjesërisht, të ushtrojë veprimtaritë që lidhen me to.

KREU II
CAKTIMI DHE ZBATIMI I MASAVE TË SIGURIMIT

Neni 244
Kërkesa për caktimin e masave të sigurimit

1. Masat e sigurimit vendosen me kërkesën e prokurorit, i cili i paraqet gjykatës kompetente arsyet ku bazohet kërkesa.

2. Edhe kur gjykata deklaron moskompetencën e vet për çdo lloj shkak, në qoftë se janë kushtet dhe ekziston urgjenca për marrjen e masës ajo vendos marrjen e saj dhe i dërgon aktet gjykatës kompetente.

Neni 245

Vendimi i gjykatës

1. Vendimi që cakton masën e sigurimit përmban:

a- gjeneralitetet e personit ndaj të cilit merret masa ose çdo gjë tjetër që vlen për ta identifikuar atë dhe, kur është e mundshme, tregimin e vendit ku ndodhet;

b- parashtrimin përmbledhës të fakteve, duke treguar nenet e ligjit që konsiderohen të shkelura;

c- parashtrimin e shkaqeve të posaçme dhe të të dhënave që përligjin masën e sigurimit.

ç- caktimi i kohëzgjatjes së masës, kur ajo është urdhëruar për të garantuar marrjen ose vërtetësinë e provës;

d- datën, nënshkrimin e kryetarit, të sekretarit që e asiston dhe vulën e gjykatës.

Neni 246

Zbatimi i masave të sigurimit

1. Oficeri ose agjenti i policisë i ngarkuar me zbatimin e vendimit të arrestit i dorëzon personit ndaj të cilit është marrë masa kopjen e vendimit dhe i bën të njohur të drejtën që të zgjedhë një mbrojtës, njofton menjëherë mbrojtjen e zgjedhur nga i pandehuri ose të caktuar kryesisht dhe mban procesverbal për të gjitha veprimet e kryera. Procesverbali i dërgohet gjykatës që ka dhënë vendimin dhe prokurorit.

2. Në rast pasigurie ndaj gjyqtarit që ka dhënë urdhrin ose rreth personit ndaj të cilit është marrë masa, oficerët dhe agjentët e ngarkuar nuk e zbatojnë atë.

3. Vendimet për masat e tjera të sigurimit i njoftohen të pandehurit nga gjykata.

4. Pas njoftimit ose zbatimit të tyre, vendimet depozitohen në sekretarinë e gjykatës që i ka dhënë. Për depozitim njoftohen edhe mbrojtësit.

5. Kopja e vendimit, me të cilin është caktuar një masë ndaluese i dërgohet organit që është kompetent për të vendosur caktimin e një mase të tillë në rastet e zakonshme.

6. Çdo dy muaj nga zbatimi i vendimit të arrestit, gjykata duhet të informohet nga prokurori për të arrestuarin. Kur është rasti gjykata mund të revokojë ose të zëvendësojë masën e sigurimit.

Neni 247

Kërkimi i personit që nuk gjendet

1. Kur personi ndaj të cilit është marrë masa nuk gjendet, oficeri ose agjenti i policisë gjyqësore mban procesverbal, në të cilin tregon kërkimet e bëra dhe ia dërgon atë gjykatës që ka dhënë vendimin.

2. Kur gjykata çmon se kërkimet janë bërë të plota, deklaron ikjen e personit.

3. Me aktin që deklaron ikjen, gjykata i cakton personit që ka ikur një mbrojtës dhe urdhëron që të depozitohet në sekretari kopja e vendimit me të cilin është caktuar masa e zbatuar.

4. Me të ikurin barazohet, për çdo efekt, i larguari nga vendi ku ruhet.

5. Për të lehtësuar kërkimin e personit të ikur, gjykata mund të urdhërojë përgjimin e bisedave telefonike dhe të formave të tjera të komunikimit.

Neni 248

Marrja në pyetje e personit të arrestuar

1. Jo më vonë se tri ditë nga zbatimi i masës, gjykata e merr në pyetje personin për të cilin ka vendosur arrestin në burg ose në shtëpi.

2. Nëpërmjet marrjes në pyetje gjykata verifikon kushtet e zbatimit të masës së arrestit dhe nevojat e sigurimit. Kur këto kushte nuk ekzistojnë, gjykata vendos revokimin ose zëvendësimin e masës.

3. Në pyetjen e të arrestuarit marrin pjesë prokurori dhe mbrojtësi, të cilët lajmërohen nga sekretaria e gjykatës.

4. Kur pyetja e të arrestuarit duhet të bëhet në gjykatën e një rrethi tjetër, gjykata kërkon që pyetja të bëhet nga një gjyqtar i asaj gjykate.

Neni 249

Ankimi kundër masave të sigurimit

1. Brenda dhjetë ditëve nga zbatimi ose njoftimi i vendimit të gjykatës prokurori, i pandehuri dhe mbrojtësi i tij mund të bëjnë apel ose rekurs të drejtpërdrejtë për shkelje të ligjit në Gjykatën e Kasacionit kundër vendimit në bazë të të cilit është marrë ose është refuzuar një masë sigurimi.

2. Për të pandehurin e ikur afati fillon të ecë nga data e njoftimit të bërë sipas nenit 141.

3. Kërkesa paraqitet në sekretarinë e gjykatës së apelit ose të Gjykatës së Kasacionit.

4. Data e caktuar për seancën i njoftohet prokurorit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij të paktën tri ditë përpara.

5. Kërkesa shqyrtohet brenda dhjetë ditëve nga paraqitja e saj.

6. Gjikata vendos, sipas rastit, shfuqizimin, ndryshimin ose miratimin e vendimit, edhe për arsye të ndryshme nga ato që janë parashtruar ose nga ato që tregohen në pjesën arsyetuese të vendimit.

7. Kur vendimi nuk shpallet ose nuk zbatohet brenda afatit të caktuar, akti në bazë të të cilit është marrë masa shtrënguese e humbet fuqinë.

8. Kundër vendimit të gjykatës së apelit mund të bëhet rekurs për shkelje të ligjit në Gjykatën e Kasacionit.

9. Me kalimin e gjashtë muajve nga zbatimi i vendimit të arrestit, i pandehuri dhe mbrojtësi i tij mund të bëjnë rekurs në Gjykatën e Kasacionit për kohëzgjatjen e paraburgimit.

10. Gjikata e Kasacionit vendos brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga marrja e akteve.

Neni 250

Llogaritja e afateve të kohëzgjatjes së masave

1. Efektet e paraburgimit fillojnë të ecin nga çasti i arrestimit ose i ndalimit.

2. Kur i pandehuri është paraburgosur për një vepër penale tjetër, efektet e masës fillojnë të ecin nga dita në të cilën është njoftuar vendimi.

3. Efektet e masave të tjera fillojnë të ecin nga çasti në të cilin vendimi është i njoftuar.

4. Kur ndaj një të pandehuri janë dhënë disa vendime që caktojnë të njëjtën masë për të njëjtin fakt, afatet fillojnë të ecin nga dita në të cilën është zbatuar ose njoftuar i pari.

KREU III

ARRESTIMI NË FLAGRANCË DHE NDALIMI

Neni 251

Arrestimi në flagrancë

1. Oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore kryejnë detyrimisht arrestimin e cilitdo që kapet në flagrancë për një krim me dashje, të kryer ose të mbetur në tentativë, për të cilin ligji cakton dënimin me burgim jo më të ulët në maksimum se pesë vjet.

2. Oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore kanë të drejtë të arrestojnë cilindo që kapet në flagrancë për një krim me dashje, të kryer ose të mbetur në tentativë, për të cilin ligji cakton dënimin me burgim jo më të ulët në maksimum se dy vjet ose për një vepër penale të kryer nga pakujdesia, për të cilën ligji cakton dënimin me burgim jo më të ulët në maksimum se dhjetë vjet.

3. Kur lind nevoja e domosdoshme, për shkak të rëndësisë së faktit ose të rrezikshmërisë së subjektit, e motivuar me akt të veçantë, oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore kanë të drejtë të

arrestojnë cilindo që kapet në flagrancë, edhe kur nuk janë kushtet e pikës 2.

4. Në rastet e parashikuara nga paragrafi 1, çdo person është i autorizuar të kryejë arrestimin në flagrancë për krimet që ndiqen kryesisht. Ai që ka kryer arrestimin duhet të dorëzojë menjëherë të arrestuarit në policinë gjyqësore, e cila mban procesverbal për dorëzimin dhe i jep një kopje të tij.

Neni 252

Gjendja e flagrancës

1. Është në gjendje flagrante ai që është kapur në kryerje e sipër të veprës penale ose ai që menjëherë pas kryerjes së veprës ndiqet nga policia gjyqësore, nga personi i dëmtuar ose nga persona të tjerë ose që është kapur me sende dhe prova e materiale, nga të cilat duket se ka kryer veprën penale.

Neni 253

Ndalimi i të dyshuarit për një krim

1. Kur ka shkaqe të bazuara për të menduar se ka rrezik ikjeje, prokurori urdhëron ndalimin e personit që dyshohet për një krim, për të cilin ligji cakton dënimin me burgim jo më të ulët në maksimum se dy vjet.

2. Policia gjyqësore kryen ndalimin me iniciativën e vet kur nuk është e mundur, për shkak të gjendjes së ngutshme, të pritet urdhri i prokurorit.

Neni 254

Moslejimi i arrestimit dhe ndalimit në rrethana të caktuara

1. Arrestimi ose ndalimi nuk lejohet kur nga rrethanat e faktit del se veprimi është bërë gjatë kryerjes së një detyre ose gjatë ushtrimit të një të drejte të ligjshme ose kur ekziston një shkak padënueshmërie.

Neni 255

Detyrat e policisë gjyqësore në rastet e arrestimit ose ndalimit

1. Oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore që kanë kryer një arrestim ose ndalim ose kanë marrë në dorëzim të arrestuarin, njoftojnë menjëherë prokurorinë e vendit ku është kryer arrestimi ose ndalimi. Ato i bëjnë të ditur të arrestuarit ose të ndaluarit se nuk ka asnjë detyrim të bëjë ndonjë deklaratë, si dhe të drejtën që ka për të zgjedhur mbrojtës dhe njoftojnë menjëherë mbrojtësin e zgjedhur ose atë të caktuar kryesisht nga prokurori.

2. Oficerët dhe agjentët e policisë gjyqësore e vënë të arrestuarin ose të ndaluarin në dispozicion të prokurorit, në dhomat e paraburgimit, sa më shpejt, nëpërmjet dërgimit të procesverbalit përkatës.

3. Kur i arrestuari ose i ndaluari është i sëmurë ose i mitur, prokurori mund të urdhërojë që ai të mbahet në ruajtje në banesën e tij ose në një vend tjetër të ruajtur.

4. Policia gjyqësore, me pëlqimin e të arrestuarit ose të ndaluarit, duhet të lajmërojë pa vonesë familjarët. Kur i arrestuari ose i ndaluari është i mitur lajmërohet detyrimisht prindi ose kujdestari.

Neni 256

Marrja në pyetje e të arrestuarit ose të ndaluarit

1. Prokurori merr në pyetje të arrestuarit ose të ndaluarin në prani të mbrojtësit të zgjedhur ose të caktuar kryesisht. Ai i njofton të arrestuarin ose të ndaluarit faktin për të cilin procedohet dhe arsyet e marrjes në pyetje, duke i treguar të dhënat në ngarkim të tij dhe, kur nuk i shkaktohet dëm hetimeve, edhe burimet.

Neni 257

Rastet e lirimit të menjëhershëm të të arresturit ose të ndaluarit

1. Kur del e qartë se arrestimi ose ndalimi është bërë për shkak se është ngatërruar personi ose nuk janë respektuar kërkesat e ligjit ose kur masa e arrestit ose e ndalimit e ka humbur fuqinë për shkak të shkeljes së afatit të kërkesës për vleftësimin e masës, prokurori urdhëron, me vendim të motivuar, që i arrestuari ose i ndaluari të lirohet menjëherë. Në këto raste lrimi urdhërohet edhe nga oficeri i policisë gjyqësore, i cili njofton menjëherë prokurorin e vendit ku është kryer arrestimi ose ndalimi.

Neni 258

Kërkesa e vleftësimit të arrestimit ose ndalimit

1. Kur nuk urdhëron lirim të menjëhershëm, prokurori, brenda njëzet e katër orëve nga arrestimi ose ndalimi, kërkon vleftësimin e masës në gjykatën e vendit ku është kryer arrestimi ose ndalimi. Mosrespektimi i këtij afati bën që arrestimi ose ndalimi të humbasë fuqinë.

2. Gjykata cakton seancën e vleftësimit sa më shpejt duke lajmëruar prokurorin dhe mbrojtësin.

Neni 259

Seanca e vleftësimit

1. Seanca e vleftësimit zhvillohet me pjesëmarrjen e domosdoshme të prokurorit dhe të mbrojtësit. Kur mbrojtësi i zgjedhur ose i caktuar kryesisht nuk është gjetur ose nuk është paraqitur, gjykata cakton si zëvendësues një mbrojtës tjetër.

2. Prokurori tregon shkaqet e arrestimit ose të ndalimit. Pas kësaj gjykata dëgjon të arrestuarin ose të ndaluarin dhe mbrojtësin ose vetëm këtë të fundit, kur i arrestuari a i ndaluari ka refuzuar të paraqitet.

3. Kur del se arrestimi a ndalimi janë bërë në mënyrë të ligjshme gjykata merr vendim për vleftësimin e masës. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet apel ose rekurs drejtpërdrejt në Gjykatën e Kasacionit nga prokurori dhe i arrestuari ose i ndaluari.

4. Kur arrestimi ose ndalimi nuk është i ligjshëm, gjykata vendos lirim të menjëhershëm të të arrestuarit ose të ndaluarit. Kundër vendimit mund të bëhet apel ose rekurs i drejtpërdrejt nga prokurori.

5. Arrestimi ose ndalimi e humbet fuqinë kur vendimi i gjykatës për vleftësimin nuk është shpallur brenda njëzet e katër orëve të ardhshme nga çasti në të cilin kërkesa e prokurorit është paraqitur në gjykatë.

KREU IV

REVOKIMI DHE SHUARJA E MASAVE TË SIGURIMIT

Neni 260

Revokimi dhe zëvendësimi i masave të

1. Masat shtrënguese dhe ndaluese revokohen menjëherë kur del se mungojnë kushtet dhe kriteret e zbatimit të tyre.

2. Kur nevojat e sigurimit zbuten ose kur masa e zbatuar nuk i përgjigjet më rëndësisë së faktit ose dënimit që mund të caktohet, gjykata e zëvendëson masën me një tjetër më të lehtë.

3. Kur nevojat e sigurimit rëndohen, gjykata, me kërkesën e prokurorit, zëvendëson masën e zbatuar me një tjetër më të rëndë.

4. Kërkesa e prokurorit ose e të pandehurit për revokim ose zëvendësimin e masës shqyrtohet nga gjykata brenda pesë ditëve nga depozitimi i saj. Kur është rasti gjykata vendos edhe kryesisht gjatë procedimit për sigurimin e provës ose gjatë gjykimit.

Neni 261

Shuarja e masave të sigurimit

1. Masat e sigurimit shuhen:
 - a- kur për të njëjtin fakt dhe ndaj të njëjtit person është vendosur pushimi i çështjes ose është dhënë vendimi i pafajsisë;
 - b- kur dënimi i caktuar shpallet i shuar ose i pezulluar me kusht;
 - c- kur kohëzgjatja e paraburgimit të vuajtur është më e madhe se masa e dënimit të caktuar;
 - ç- kur pas mbarimit të afatit të parashikuar nga neni 245, paragrafi 1 shkronja “ç” nuk është urdhëruar përsëritja, brenda kufijve të parashikuar nga nenet 264 dhe 267.
2. Paraburgimi i urdhëruar gjatë hetimeve paraprake humbet fuqinë në qoftë se gjykata nuk procedon në marrjen në pyetje brenda afatit të parashikuar nga neni 248.
3. Shuarja e masave të sigurimit nuk pengon ushtrimin e të drejtave që ligji i njeh gjykatës ose ndonjë autoriteti tjetër në zbatimin e dënimeve plotësuese ose të masave të tjera ndaluese.

Neni 262

Pasojat e shuarjes së masave të sigurimit

1. Kur arrestimi e humbet fuqinë, gjykata vendos lirimin e menjëhershëm të personit ndaj të cilit është marrë masa.
2. Në rastet e humbjes së fuqisë së masave të tjera të sigurimit, gjykata vendos heqjen e menjëhershme të tyre.

Neni 263

Afatet e kohëzgjatjes së paraburgimit

1. Paraburgimi e humbet fuqinë në qoftë se nga fillimi i zbatimit të tij kanë kaluar afatet e mëposhtme pa u dorëzuar aktet në gjykatë:
 - a- tre muaj, kur procedohet për kundërvajtje penale;
 - b- gjashtë muaj, kur procedohet për krim;
 - c- dymbëdhjetë muaj, kur procedohet për krime të organizuara dhe të kryera nga banda.
2. Paraburgimi e humbet fuqinë në qoftë se nga dita e dorëzimit të akteve në gjykatë kanë kaluar afatet e mëposhtme pa u dhënë vendimi i dënimit në shkallë të parë:
 - a- një muaj, kur procedohet për kundërvajtje penale;
 - b- tre muaj, kur procedohet për krim;
 - c- gjashtë muaj, kur procedohet për krime të organizuara dhe të kryera nga banda.
3. Paraburgimi e humbet fuqinë në qoftë se nga dhënia e vendimit të dënimit në shkallë të parë kanë kaluar afatet e mëposhtme pa u dhënë vendimi i dënimit në gjykatën e apelit:
 - a- një muaj, kur procedohet për kundërvajtje penale;
 - b- dy muaj, kur procedohet për krim;
 - c- tre muaj kur procedohet për krime të organizuara dhe të kryera nga banda.
4. Në rastin kur vendimi priset nga Gjykata e Kasacionit dhe çështja i dërgohet një gjykate tjetër fillojnë të ecin përsëri afatet e parashikuara për secilën shkallë të procedimit.
5. Në rast ikje të të pandehurit të paraburgosur afatet fillojnë të ecin përsëri nga momenti në të cilin ai paraburgoset përsëri.
6. Kohëzgjatja tërësore e paraburgimit, duke marrë parasysh edhe zgjatjet e parashikuara nga neni 264, paragrafi 2, nuk mund të kalojë këto afate:
 - a- gjashtë muaj, kur procedohet për kundërvajtje penale;
 - b- një vit, kur procedohet për krim;
 - c- dy vjet, kur procedohet për krime të organizuara dhe të kryera nga banda.

Neni 264

Zgjatja e paraburgimit

1. Në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit, kur është urdhëruar ekspertimi i gjendjes

mendore të të pandehurit, afatet e paraburgimit zgjaten për kohën që është caktuar për kryerjen e ekspertimit. Zgjatja vendoset nga gjykata, mbi kërkesën e prokurorit, pasi dëgjohe mbrojtësi. Kundër vendimit mund të bëhet apel ose rekurs i drejtpërdrejtë në Gjykatën e Kasacionit.

2. Gjatë hetimeve paraprake, prokurori mund të kërkojë zgjatjen e afateve të paraburgimit, që janë në mbarim e sipër, kur ekzistojnë nevojat të rëndësishme sigurimi dhe verifikimet veçanërisht komplekse e bëjnë të domosdoshme këtë zgjatje. Gjykata pasi dëgjon prokurorin dhe mbrojtësin merr vendim. Zgjatja mund të bëhet vetëm një herë dhe nuk mund të jetë më shumë se një muaj.

3. Kohëzgjatja e paraburgimit nuk mund të kalojë gjysmën e maksimales së dënimit të parashikuar për veprën penale që procedohet.

Neni 265

Pezullimi i afateve të paraburgimit

1. Afatet e parashikuara nga neni 263 pezullohen në këto raste:

a- gjatë kohës që shqyrtimi gjyqësor është pezulluar ose shtyrë për shkak të mungesës së të pandehurit ose të mbrojtësit të tij;

b- gjatë kohës që shqyrtimi gjyqësor është pezulluar ose shtyrë për shkak të mosparaqitjes ose të largimit të një a më shumë mbrojtësve.

Neni 266

Disponimet në rastet e lirimit nga burgu

1. Ndaj të pandehurit të liruar nga burgu për shkak të mbarimit të afateve, gjykata, kur ekzistojnë ende arsytet për të cilat ishte vendosur paraburgimi, cakton masa të tjera sigurimi në qoftë se janë kushtet e kërkuara.

2. Paraburgimi, kur është i nevojshëm, rivihet në fuqi:

a- kur i pandehuri i ka shkelur me dashje urdhrat e dhëna në lidhje me një masë sigurimi të marrë në bazë të paragrafit 1, por gjithënjë kur ekzistojnë nevojat e sigurimit;

b- me vendimin e dënimit, kur ekziston nevoja e sigurimit të parashikuar nga neni 228, paragrafi 3.

3. Me rivënien në fuqi të paraburgimit, afatet fillojnë të ecin përsëri, por për efekt të llogaritjes së afatit të kohëzgjatjes së përgjithshme të paraburgimit mbahet parasysh edhe paraburgimi i vuajtur më parë.

4. Oficerët dhe agentët e policisë gjyqësore mund të ndalojnë të pandehurin, i cili, duke shkelur urdhrat që lidhen me një masë sigurimi të marrë në bazë të paragrafit 1, ka ikur. Zbatohen, për aq sa pajtohen, dispozitat mbi ndalimin e personit të dyshuar për veprën penale.

Neni 267

Afatet e kohëzgjatjes maksimale të masave të tjera të sigurimit

1. Masat shtrënguese, të ndryshme nga paraburgimi, e humbasin fuqinë kur nga fillimi i zbatimit të tyre ka kaluar një kohë e barabartë me dyfishin e afateve të parashikuara nga neni 263.

2. Masat ndaluese e humbasin fuqinë kur kanë kaluar tre muaj nga fillimi i zbatimit të tyre. Kur ato janë marrë për arsye që të mos dëmtohen provat, gjykata mund të urdhërojë përsëritjen e tyre deri në kufijtë e parashikuar nga paragrafi 1.

KREU V

KOMPENSIMI PËR BURGIM TË PADREJTË

Neni 268

Kushtet e zbatimit

1. Ai që është deklaruar i pafajshëm me vendim të formës së prerë ka të drejtën e kompensimit për paraburgimin e vuajtur, me përjashtim të rasteve kur është provuar që vendimi i gabuar ose moszbulimi në kohën e duhur i faktit të panjohur është shkaktuar tërësisht ose pjesërisht prej tij.

2. E njëjta e drejtë i takon edhe të dënuarit që ka qenë i paraburgosur, kur me vendim të formës së prerë vërtetohet se akti me të cilin është caktuar masa është nxjerrë pa qenë kushtet e parashikuara nga nenet 228 dhe 229.

3. Dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 zbatohen edhe në favor të personit për të cilin është vendosur pushimi i çështjes nga gjykata ose prokurori.

4. Kur me vendim të gjykatës është vërtetuar se fakti nuk parashikohet nga ligji si vepër penale, për shkak të shfuqizimit të dispozitës përkatëse, e drejta e kompensimit nuk njihet për atë pjesë të paraburgimit të vuajtur para shfuqizimit.

Neni 269

Kërkesa për kompensim

1. Kërkesa për kompensim duhet të bëhet, ndryshe nuk pranohet, brenda tre vjetëve nga data në të cilën vendimi i pafajësisë ose i pushimit të çështjes ka marrë formë të prerë.

2. Masa e kompensimit dhe mënyra e llogaritjes, si dhe rastet e kompensimit për arrestin në shtëpi caktohen me ligj të veçantë.

KREU VI

MASAT E SIGURIMIT PASUROR

SEKSIONI I

SEKUESTROJA KONSERVATIVE

Neni 270

Kushtet dhe efektet e masës

1. Kur ka arsye të bazuara për të menduar se nuk ka garanci për pagimin e dënimit me gjobë, të shpenzimeve të procedimit dhe të çdo detyrimi ndaj pasurisë së shtetit, prokurori kërkon sekuestron konservative të pasurisë së luajtshme ose të paluajtshme të të pandehurit ose të shumave a sendeve që të tjerët i detyrohen atij, në caqet që ligji lejon sekuestrimin e tyre.

2. Paditësi civil mund të kërkojë sekuestron konservative të pasurisë së të pandehurit ose të të paditurit civil, kur janë arsyet e parashikuara në paragrafin 1.

3. Sekuestroja e vendosur me kërkesën e prokurorit është e vlefshme edhe për paditësin civil.

Neni 271

Vendimi i gjykatës për sekuestron

1. Sekuestroja konservative vihet me vendim të gjykatës kompetente.

2. Kur është dhënë vendim në shkallë të parë, sekuestroja vihet para se aktet t'i dërgohen gjykatës së apelit.

3. Sekuestroja zbatohet nga përmbaruesi gjyqësor në mënyrat e përcaktuara nga Kodi i Procedurës Civile.

4. Efektet e sekuestros pushojnë kur vendimi i pafajësisë ose i pushimit të çështjes ka marrë formë të prerë.

Neni 272

Oferta për garantimin e detyrimit

1. Kur i pandehuri ose i padituri civil ofron një mjet të përshtatshëm ligjor për të garantuar detyrimin (peng, dorëzani, kapar, hipotekë), gjykata nuk e vë sekuestron konservative ose e revokon atë dhe cakton mënyrën e ekzekutimit të detyrimit.

2. Kur oferta propozohet bashkë me kërkesën e ankimit, gjykata revokon sekuestron në qoftë se çmon se oferta e garantimit është në përpjesëtim me vlerën e sendeve të sekuestruara.

Neni 273

Ekzekutimi i masës së sekuestros

1. Sekuestroja konservative shndërrohet në sekuestro të ekzekutueshme kur merr formë të prerë vendimi i dënimit me gjobë apo ai i detyrimit të pandehurit dhe të paditurit civil me shpërblimin e dëmit.

2. Ekzekutimi i detyrueshëm i pasurisë së sekuestruar bëhet në mënyrat e parashikuara nga Kodi i Procedurës Civile. Nga të ardhurat e shitjes së pasurisë së sekuestruar dhe nga ato të mjeteve të ofruara për garantimin e detyrimit, paguhen, sipas radhës, shumat që i takojnë paditësit civil për shpërblimin e dëmit dhe shpenzimet gjyqësore, dënimet me gjobë, shpenzimet e procedimit dhe çdo shumë tjetër në favor të shtetit.

SEKSIONI II

SEKUESTROJA PREVENTIVE

Neni 274

Objekti i sekuestros preventive

1. Kur ka rrezik që disponimi i lirë i një sendi që lidhet me veprën penale mund të rëndojë ose të zgjasë pasojat e saj ose të lehtësojë kryerjen e veprave penale të tjera, me kërkesën e prokurorit, gjykata kompetente urdhëron sekuestrimin e tij me vendim të arsyetuar.

2. Sekuestroja mund të vendoset edhe për sendet që lejohet të konfiskohen.

3. Kur ndryshojnë kushtet e zbatimit, gjykata, me kërkesën e prokurorit ose të të interesuarit, e heq sekuestron.

Neni 275

Humbja e fuqisë së sekuestros

1. Me vendimin e pafajësisë ose të pushimit të çështjes, gjykata ose prokurori urdhëron që sendet e sekuestruara t'i kthehen atij që i takojnë, kur nuk duhet të urdhërojë konfiskimin e tyre sepse kanë shërbyer ose ishin të destinuara për të kryer një vepër penale ose sepse kanë qenë prodhim ose përfitim nga vepra penale.

2. Kur është dhënë vendimi i dënimit, efektet e sekuestros vazhdojnë në rast se është vendosur konfiskimi i sendeve të sekuestruara.

3. Sendet e sekuestruara nuk kthehen kur gjykata vendos që të mbahet sekuestroja për garantimin e kredive.

Neni 276

Ankimi kundër vendimit

1. Kundër vendimit për vënien ose mosvënien e sekuestros cilido që ka interes mund të bëjë ankim.

2. Kërkesa e ankimit paraqitet brenda dhjetë ditëve nga dhënia e vendimit ose nga dita që i interesuari ka marrë dijeni për sekuestron e vënë.

3. Kërkesa paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin.

4. Ankimi nuk pezullon zbatimin e masës.

5. Mbi kërkesën e ankimit vendos gjykata e apelit brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga marrja e akteve.

6. Gjkata vendos, sipas rastit, shfuqizimin, ndryshimin ose miratimin e vendimit të ankimuar.

7. Kur vendimi nuk shpallet ose nuk zbatohet brenda afatit të caktuar, vendimi për vënien e sekuestros e humbet fuqinë.

PJESA E DYTË

TITULLI VI HETIMET PARAPRAKE

KREU I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 277

Organet e ngarkuara për hetimet paraprake

1. Prokurori dhe policia gjyqësore zhvillojnë, brenda kompetencave të caktuara, hetimet e nevojshme që lidhen me ushtrimin e ndjekjes penale.
2. Prokurori drejton hetimet dhe ka në dispozicion policinë gjyqësore.

Neni 278

Kompetencat e gjykatës në hetimet paraprake

1. Gjatë hetimeve paraprake, për rastet e parashikuara nga ligji, mbi kërkesën e prokurorit, të pandehurit, të dëmtuarit dhe palëve private, vendos gjykata.

Neni 279

Detyrimi për të ruajtur sekretin

1. Veprimet hetimore janë sekrete derisa i pandehuri të mos ketë marrë dijeni për to. Në rast nevojë për vazhdimin e hetimeve prokurori mund të urdhërojë ruajtjen e sekretit për akte të veçanta deri në përfundim të hetimeve.
2. Prokurori mund të lejojë, me vendim të arsyetuar, publikimin e akteve të veçanta ose të pjesëve të tyre. Aktet e publikuara depozitohen në sekretarinë e prokurorit.

KREU II MARRJA DIJENI PËR VEPRËN PENALE

Neni 280

Marrja dijeni për veprën penale

1. Prokurori dhe policia marrin dijeni për veprën penale me iniciativën e vet dhe me njoftimin e bërë nga të tjerët.

Neni 281

Kallëzimi nga nëpunësit publikë

1. Nëpunësit publikë, të cilët gjatë ushtrimit të detyrës ose për shkak të funksioneve a të shërbimit të tyre, marrin dijeni për një vepër penale që ndiqet kryesisht, detyrohen të bëjnë kallëzim me shkrim edhe kur nuk është individualizuar personi të cilit i atribuohet vepra penale.
2. Kallëzimi i paraqitet prokurorit ose një oficeri të policisë gjyqësore.
3. Kur, gjatë një procedimi civil ose administrativ, zbulohet një fakt që përbën vepër penale që ndiqet kryesisht, organi përkatës bën kallëzim te prokurori.
4. Kallëzimi përmban elementet thelbësore të faktit, burimet e provës, gjeneralitetet, banimin dhe çdo gjë tjetër që vlen për identifikimin e personit të cilit i atribuohet fakti, të personit të dëmtuar dhe të atyre që janë në gjendje të sqarojnë rrethanat e faktit.

Neni 282

Kallëzimi nga personeli mjekësor

1. Personeli mjekësor që është i detyruar ligjërisht të bëjë kallëzim duhet ta paraqesë atë brenda dyzet e tetë orëve dhe t'ia dërgojë prokurorit ose çdo oficeri të policisë gjyqësore të vendit ku

ka kryer ndërhyrjen ose ka dhënë ndihmën dhe kur ka rrezik nga vonesa, oficerit të policisë gjyqësore më të afërt.

2. Kallëzimi nga personeli mjekësor tregon personin të cilit i është dhënë ndihma dhe, kur është e mundur, gjeneralitetet, banimin e tij dhe çdo gjë tjetër që vlen për ta identifikuar, si dhe rrethanat e faktit, mjetet me të cilat është kryer dhe pasojat që ka shkaktuar.

3. Kur disa persona kanë dhënë ndihmën e tyre mjekësore për të njëjtin rast, të gjithë janë të detyruar të bëjnë kallëzim, me të drejtë që të përpilojnë dhe të nënshkruajnë një akt të vetëm.

Neni 283

Kallëzimi nga ana e shtetasve

1. Çdo person që ka marrë dijeni për një veprë penale që ndiqet kryesisht duhet ta kallëzojë atë. Në rastet e caktuara me ligj kallëzimi është i detyrueshëm

2. Kallëzimi i paraqitet prokurorit ose një oficeri të policisë gjyqësore me gojë ose me shkrim, personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit.

3. Kallëzimet anonime nuk mund të përdoren, me përjashtim të rasteve të parashikuara nga neni 195.

Neni 284

Ankimi

1. Për veprat penale të parashikuara nga nenet 85, 89, 102 paragrafi i parë, 105, 106, 130, 239, 240, 241, 243, 264, 275 dhe 318 të Kodit Penal, ndjekja penale mund të fillojë vetëm me ankimin e të dëmtuarit, i cili mund ta tërheqë atë në çdo fazë të procedimit.

2. Ankimi bëhet nga i dëmtuari te prokurori ose në policinë gjyqësore me anën e një deklaratë, në të cilën personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit të posaçëm, shfaqet vullneti që të procedohet në lidhje me një fakt të parashikuar nga ligji si veprë penale.

3. Kur ankimi bëhet me gojë procesverbal i që mbahet për këtë qëllim nënshkruhet nga ankuesi ose përfaqësuesi i tij.

4. Ai që merr ankimin sigurohet për identitetin e ankuesit dhe i dërgon aktet prokurorit.

5. Për rastet e parashikuara nga neni 59, ankimi bëhet në gjykatë nga i dëmtuari akuzues.

Neni 285

Heqja dorë nga e drejta e ankimit

1. Heqja dorë nga e drejta e ankimit bëhet personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit me deklaratë të nënshkruar ose me gojë para prokurorit ose një oficeri të policisë gjyqësore, i cili mban procesverbal të nënshkruar detyrimisht nga deklaruesi.

2. Heqja dorë me afat ose me kusht nuk është e vlefshme.

3. Në të njëjtën deklaratë mund të bëhet heqja dorë edhe nga padia civile.

Neni 286

Tërheqja e ankimit

1. Tërheqja e ankimit bëhet personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit me deklaratë të paraqitur në organin që procedon.

2. Tërheqja e ankimit mund të bëhet në çdo fazë të procedimit, gjersa vendimi i gjykatës nuk ka marrë formën e prerë.

3. Shpenzimet e procedimit janë në ngarkim të atij që tërheq ankimin, përveçse kur në aktin e tërheqjes është parashikuar, me marrëveshje, që ato të jenë tërësisht ose pjesërisht në ngarkim të atij kundër të cilit është bërë ankimi.

Neni 287

Regjistrimi i njoftimit të veprave penale

1. Prokurori shënon në regjistër çdo njoftim të veprës penale që i vjen ose që ka marrë me iniciativën e vet dhe në të njëjtën kohë ose nga momenti në të cilin rezulton, emrin e personit të cilit i atribuohet vepra penale.

2. Ndalohet publikimi i regjistrimeve të bëra deri në marrjen si të pandehur të personit që i atribuohet vepra penale.

KREI III KUSHTET E PROCEDIMIT

Neni 288

Autorizimi për të proceduar

1. Kur parashikohet autorizimi për procedim, prokurori bën kërkesë në organin përkatës.
2. Kërkesa për të autorizuar procedimin duhet të paraqitet brenda tridhjetë ditëve nga shënimi në regjistër i emrit të personit për të cilin është i nevojshëm autorizimi. Kur ai është arrestuar në flagrancë, autorizimi kërkohet menjëherë dhe, sidoqoftë, para seancës së vleftësimit.

Neni 289

Ndalimi për të kryer veprime

1. Deri në dhënien e autorizimit për të proceduar nuk lejohet ndalimi, caktimi i masave të sigurimit, kontrollimet, këqyrja e personit, njohja, ballafaqimi dhe përgjimi i bisedimeve ose i komunikimit ndaj personit për të cilin kërkohet autorizimi. Ai mund të merret në pyetje vetëm nëse e kërkon vetë.

2. Kur procedohet ndaj disa personave, për disa nga të cilët është i nevojshëm autorizimi dhe dhënia e këtij vonohet, mund të procedohet vetëm kundër të pandehurve për të cilët autorizimi nuk është i nevojshëm.

Neni 290

Rrethanat që nuk lejojnë fillimin e procedimit

1. Procedimi penal nuk mund të fillojë dhe, në qoftë se ka filluar, duhet të pushojë në çdo gjendje të procedimit, kur:

- a- personi ka vdekur;
- b- personi është i papërgjegjshëm ose nuk ka mbushur moshën për përgjegjësi penale;
- c- mungon ankimi i të dëmtuarit ose ai e tërheq ankimin;
- ç- kur fakti nuk parashikohet nga ligji si vepër penale ose kur del qartë që fakti nuk ekziston;
- d- vepra penale është shuar;
- dh- është dhënë amnisti;
- e- në të gjitha rastet e tjera të parashikuara nga ligji.

Neni 291

Vendimi për mosfillimin e procedimit

1. Kur ekzistojnë rrethanat që nuk lejojnë fillimin e procedimit, prokurori jep vendim të arsyetuar për mosfillimin e procedimit.

2. Vendimi u njoftohet menjëherë atyre që kanë bërë kallëzim ose ankim, të cilët mund ta kundërshtojnë atë në gjykatë, brenda pesë ditëve nga njoftimi i vendimit

Neni 292

Rifillimi i ndjekjes penale

1. Vendimi i mosfillimit të procedimit, i pushimit ose i pafajësisë, të dhënë për shkak të mungesës së ankimit për procedim ose të kërkesës së autorizimit për procedim, nuk pengojnë ushtrimin e ndjekjes penale për të njëjtin fakt dhe kundër të njëjtit person, në qoftë se më pas bëhet

ankimi, jepet autorizimi ose zhduket kushti personal që e bënte të domosdoshëm autorizimin.

KREU IV VEPRIMTARIA ME INICIATIVË E POLICISË GJYQËSORE

Neni 293

Referimi i veprës penale te prokurori

1. Me marrjen e njoftimit për një vepër penale, policia gjyqësore, pa vonesë, i referon prokurorit, me shkrim, elementet thelbësore të faktit dhe elementet e tjera që janë mbledhur deri atëherë. Ajo njofton, kur është e mundur, edhe gjeneralitetet, banesën dhe çdo gjë që vlen për identifikimin e personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet, të personit të dëmtuar dhe të atyre që janë në gjendje të tregojnë rrethanat e faktit.

2. Kur ka urgjencë dhe në rastet e krimeve të rënda, njoftimi bëhet menjëherë edhe me gojë.

3. Me njoftimin, policia gjyqësore tregon ditën dhe orën në të cilën ka marrë dijeni për veprën penale.

Neni 294

Sigurimi i burimeve të provave

1. Edhe pas referimit të veprës penale policia gjyqësore vazhdon të kryejë funksionet e treguara në nenin 30, duke grumbulluar e fiksuar çdo element të vlefshëm për rindërtimin e faktit dhe për individualizimin e fajtorit. Ajo procedon sidomos:

- a- për kërkimin dhe fiksimin e sendeve dhe të gjurmëve të veprës penale, si dhe për ruajtjen e tyre dhe të vendit të ngjarjes për aq kohë sa kjo gjë është e domosdoshme;
- b- për kërkimin dhe pyetjen e personave që janë në gjendje të tregojnë rrethanat e faktit;
- c- për kryerjen e veprimeve të caktuara në nenet vijuese.

2. Pas ndërhyrjes së prokurorit, policia gjyqësore kryen veprime që i janë deleguar posaçërisht nga prokurori, si edhe të gjitha veprimet e ngutshme për të vërtetuar veprën penale.

3. Policia gjyqësore, kur kryen veprime që kërkojnë njohuri të posaçme teknike, mund të caktojë ekspertë, të cilët nuk mund të refuzojnë detyrën e ngarkuar.

Neni 295

Identifikimi i personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet

1. Për identifikimin e personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet policia gjyqësore kryen të gjitha veprimet e nevojshme, duke përfshirë edhe rievimet daktiloskopike, fotografike dhe antropometrike.

2. Kur ai refuzon të identifikohet ose jep gjeneralitete apo dokumente identifikimi që dyshohet se janë të rreme, policia gjyqësore e shoqëron në zyrat e saj dhe e mban atje për aq kohë sa është e domosdoshme për identifikimin, por jo më tepër se dymbëdhjetë orë.

3. Për shoqërimin dhe lirin vihet menjëherë në dijeni prokurori.

Neni 296

Të dhëna mbi personin ndaj të cilit zhvillohen

1. Oficerët e policisë gjyqësore marrin të dhëna nga personi ndaj të cilit zhvillohen hetimet në praninë e detyrueshme të mbrojtësit të tij. Kur mbrojtësi nuk është gjetur ose nuk është paraqitur, policia gjyqësore kërkon nga prokurori që të caktojë një mbrojtës tjetër.

2. Në vendin e ngjarjes ose në veprat penale të dukshme oficerët e policisë gjyqësore, edhe pa praninë e mbrojtësit, mund të marrin nga personi ndaj të cilit zhvillohen hetimet, qoftë edhe i arrestuar në flagrancë ose i ndaluar, të dhëna të nevojshme për vazhdimin e hetimeve.

3. Policia gjyqësore mund të marrë deklarata nga personi ndaj të cilit zhvillohen hetimet, por nuk lejohet përdorimi i tyre në gjykim, me përjashtim të rastit kur kundërshtohet përmbajtja e deponimit të bërë para gjykatës.

Neni 297

Marrja e të dhënave të tjera

1. Policia gjyqësore merr të dhëna nga personat që mund të tregojnë rrethana të dobishme për qëllimet e hetimit.
2. Zbatohen dispozitat e neneve 155 deri 160.

Neni 298

Kontrollimet

1. Në rast flagrante ose në rast ndjekje të personit që është duke ikur oficerët e policisë gjyqësore kryejnë kontrollin e personit ose të lokalit kur kanë arsye të bazuara të mendojnë se mbi personin gjenden të fshehura sende ose gjurmë të veprës penale që mund të zhduken a të humbasin ose që këto sende a gjurmë ndodhen në një vend të caktuar ose atje ku gjendet personi nën hetim ose i ikur.
2. Kur duhet të kryhet një ndalim, të ekzekutohet një vendim arresti ose një vendim dënimi me burgim, oficerët e policisë gjyqësore mund të bëjnë kontrollin e personit ose të lokalit, kur ekzistojnë kushtet e treguara në paragrafin 1 dhe ka arsye të veçanta urgjence që nuk lejojnë nxjerrjen e një vendimi kontrolli. Kur vonesa mund të dëmtojë përfundimin e suksesshëm të hetimeve, kontrolli i banesës mund të bëhet edhe jashtë kohës së parashikuar në nenin 206.
3. Procesverbali i veprimeve të kryera i dërgohet pa vonesë, por jo më vonë se dyzet e tetë orë, prokurorit të vendit ku është bërë kontrolli, i cili brenda dyzet e tetë orëve vijuese vleftëson kontrollimin.

Neni 299

Marrja e plikove dhe e korrespondencës

1. Kur është e nevojshme për qëllimet e procedimit që të merren pliko të vulosura ose të mbyllura me ndonjë mënyrë tjetër, oficeri i policisë gjyqësore ia dërgon ato prokurorit të paprekura për sekuestro eventuale. Në qoftë se ka shkaqe të bazuara për të menduar se plikot përmbajnë të dhëna që mund të humbasin për shkak të vonesës, oficeri i policisë gjyqësore informon me mjetin më të shpejtë prokurorin, i cili mund të autorizojë hapjen e menjëhershme.
2. Për letrat, zarfat, pakot, vlerat monetare e pasurore, telegramet ose mjetet e tjera të korrespondencës, për të cilat lejohet sekuestroja, oficerët e policisë gjyqësore, në raste të ngutshme, urdhërojnë atë që kryen shërbimin postar të pezullojë dërgimin. Në qoftë se brenda dyzet e tetë orëve nga urdhri i policisë gjyqësore prokurori nuk vendos sekuestron, objektet e korrespondencës dërgohen në destinacion.

Neni 300

Verifikimet e ngutshme në vend

1. Oficerët dhe agentët e policisë gjyqësore marrin masa që gjurmët dhe sendet që i përkasin veprës penale të fiksohen e të ruhen dhe që gjendja e vendngjarjes dhe e sendeve të mos ndryshojnë para ndërhyrjes së prokurorit, kur ai ka njoftuar se do të marrë pjesë.
2. Kur ka rrezik që gjurmët dhe sendet të ndryshojnë ose të humbasin dhe prokurori nuk mund të ndërhyjë urgjentisht, oficerët e policisë gjyqësore kryejnë veprimet hetimore të domosdoshme dhe, kur është rasti, sekuestrojnë provat materiale dhe sendet që lidhen me veprën penale.

Neni 301

Vleftësimi i sekuestros

1. Kur vë sekuestron, sipas nenit 300, policia gjyqësore shënon në procesverbal shkakun dhe i dorëzon një kopje të aktit personit, të cilit i janë sekuestruar sendet. Procesverbali i dërgohet pa vonesë dhe sidoqoftë jo më vonë se dyzet e tetë orë, prokurorit të vendit ku është zbatuar sekuestroja.
2. Prokurori, brenda dyzet e tetë orëve të ardhshme, me vendim të motivuar vleftëson sekuestron, në qoftë se ekzistojnë kushtet, ose vendos kthimin e sendeve të sekuestruara. Kopja e

vendimit i njoftohet personit të cilit i janë sekuestruar sendet. Kundër tij mund të bëhet ankim në gjykatë brenda dhjetë ditëve nga i pandehuri dhe mbrojtësi i tij, nga personi të cilit i janë sekuestruar sendet dhe ai që ka të drejtë t'i kthehen ato. Ankimi nuk pezullon zbatimin e sekuestros.

Neni 302

Ndihma e mbrojtësit

1. Mbrojtësi i personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet ka të drejtë të asistojë, pa patur të drejtën që të lajmërohet që më parë, në kontrollimet dhe verifikimet e ngutshme në vend, përveç rasteve të hapjes së menjëhershme të plikos të autorizuar nga prokurori.

Neni 303

Dokumentimi i veprimeve të policisë gjyqësore

1. Policia gjyqësore dokumenton, qoftë edhe në formë të përmbledhur, të gjitha veprimet e kryera.

2. Policia gjyqësore mban procesverbal për:

a- kallëzimet dhe ankimet e paraqitura me gojë;

b- të dhënat përmbledhëse dhe deklaratimet e marra nga personi ndaj të cilit zhvillohen hetimet;

c- të dhënat e marra nga personat që mund të tregojnë rrethana të dobishme për qëllimet e hetimit;

ç- këqyrjet, njohjet, kontrollimet dhe sekuestrimet;

d- aktet për identifikimin dhe njohjen e personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet, për marrjen e plikove ose të korrespondencës dhe për vënien e sekuestros;

e- veprimet hetimore të deleguara nga prokurori.

3. Dokumentacioni i veprimeve të policisë gjyqësore, provat materiale dhe sendet që lidhen me veprën penale vihen në dispozicion të prokurorit.

KREU V

VEPRIMTARIA E PROKURORIT

Neni 304

Veprimtaria hetimore e prokurorit

1. Prokurori drejton veprimtarinë hetimore dhe kryen vetë çdo veprim hetimor që e çmon të nevojshëm.

2. Ai mund të kërkojë nga policia gjyqësore kryerjen e veprimeve të deleguara posaçërisht, përfshirë edhe marrjen në pyetje të të pandehurit dhe ballafaqimet, në të cilat merr pjesë i pandehuri dhe mbrojtësi i tij. Në këtë rast policia gjyqësore respekton dispozitat për caktimin dhe pjesëmarrjen e mbrojtësit në veprimet hetimore.

3. Për veprime të veçanta që duhen kryer në një rreth tjetër, kur nuk mendon të procedojë personalisht, mund të delegojë, sipas kompetencës lëndore përkatëse, prokurorin e atij rrethi. Kur ka arsye të ngutshme ose shkaqe të rëndësishme, prokurori i deleguar ka të drejtë të kryejë me iniciativën e tij çdo veprim të domosdoshëm për qëllimet e hetimit.

Neni 305

Marrja përsipër e hetimeve

1. Prokurori i Përgjithshëm, mbi ankesën e të pandehurit, të dëmtuarit ose edhe kryesisht, urdhëron, me vendim të arsyetuar, marrjen përsipër të hetimeve në qoftë se prokurori i rrethit nuk e ushtron ndjekjen penale ose nuk e pushon atë në afatin e caktuar.

2. Prokurori i Përgjithshëm zhvillon hetimet e domosdoshme dhe formulon kërkesat e veta brenda tridhjetë ditëve nga vendimi për marrjen përsipër të hetimeve.

Neni 306

Marrëdhëniet ndërmjet prokurorive të ndryshme

1. Prokuroritë që procedojnë në hetime të lidhura bashkërendojnë punën midis tyre. Për këtë qëllim shkëmbejnë akte dhe informacione si dhe njoftime për udhëzimet që i jepen policisë gjyqësore. Ato mund të procedojnë edhe bashkërisht në kryerjen e veprimeve të veçanta.

2. Hetimet e dy prokurorive të ndryshme quhen të lidhura:

a- në rastet e bashkimit të procedimeve ose kur është fjala për vepra penale të kryera nga disa persona në dëm të njëri-tjetrit;

b- kur prova e një vepre penale ose e ndonjë rrethane të saj ndikon mbi provën e një vepre penale tjetër ose të një rrethane tjetër;

c- kur prova e disa veprave penale rrjedh, edhe pjesërisht, nga i njëjti burim.

Neni 307

Paraqitja vetë për të bërë deklaratime

1. Ai që ka marrë dijeni se ndaj tij zhvillohen hetime, ka të drejtë të paraqitet te prokurori dhe të bëjë deklaratime.

2. Kur ai që paraqet vetë e kundërshton faktin për të cilin procedohet dhe lejohet të parashtrojë shfajësimet e tij, veprimi i kryer barazohet me marrjen në pyetje.

3. Paraqitja vetë nuk pengon zbatimin e masave të sigurimit.

Neni 308

Ftesa për paraqitje

1. Prokurori fton personin ndaj të cilit zhvillohen hetime të paraqitet kur do ta marrë në pyetje ose kur duhet të kryejë veprime që kërkojnë praninë e tij.

2. Ftesa për t'u paraqitur përmban:

a- gjeneralitetet ose të dhëna të tjera personale që vlejnë për identifikim;

b- ditën, orën dhe vendin e paraqitjes;

c- llojin e veprimit për të cilin është ftuar;

ç- paralajmërimin se prokurori mund të urdhërojë shoqërimin e detyrueshëm në rast mosparaqitje, pa patur pengesë të ligjshme.

3. Ftesa përmban edhe parashtrimin e përmbledhur të faktit që rezulton nga hetimet e bëra deri në atë çast.

4. Ftesa njoftohet të paktën tri ditë para asaj që është caktuar për paraqitje, me përjashtim të rasteve që për arsye të mundshme, prokurori mendon të shkurtojë afatin.

Neni 309

Caktimi dhe ndihma e mbrojtësit

1. I pandehuri që nuk ka mbrojtës njoftohet nga prokurori se ndihmohet nga një mbrojtës i caktuar kryesisht.

2. Mbrojtësi i zgjedhur ose i caktuar kryesisht lajmërohet të paktën njëzet e katër orë përpara kur procedohet me marrje në pyetje, këqyrje ose ballafaqim. Kur vonesa mund të dëmtojë lajmërimi i mbrojtësit bëhet urgjentisht.

3. Procesverbalet e veprimeve të kryera nga prokurori dhe nga policia gjyqësore, në të cilat mbrojtësi ka të drejtë të asistojë, depozitohen në sekretarinë e prokurorisë brenda tri ditëve nga kryerja e veprimit, me të drejtën për mbrojtësin që t'i shqyrtojë dhe të nxjerrë kopje.

Neni 310

Njoftimi i të pandehurit për të marrë pjesë në kontrollime e sekuestime

1. Prokurori, kur do të kryejë kontroll ose sekuestrim njofton të pandehurin që të jetë i pranishëm së bashku me mbrojtësin e zgjedhur dhe, kur nuk e ka këtë, cakton një mbrojtës kryesisht.

Neni 311

Marrja në pyetje e personit të pandehur në një procedim të lidhur

1. Personi i marrë si i pandehur në një procedim të lidhur merret në pyetje nga prokurori në format e parashikuara nga neni 167.

Neni 312

Marrja e të dhënave

1. Prokurori merr të dhëna nga personi i dëmtuar dhe nga ata që mund të tregojnë rrethana të dobishme për qëllimet e hetimit, duke zbatuar rregullat e caktuara për marrjen e dëshmisë.

2. Thirrja e këtyre personave bëhet me urdhër, i cili përmban:

a- gjeneralitetet e personit;

b- ditën, orën dhe vendin e paraqitjes;

c- paralajmërimin se prokurori mund të urdhërojë shoqërimin e detyrueshëm në rast mosparaqitje pa patur pengesë të ligjshme

3. Prokurori urdhëron në të njëjtën mënyrë edhe për thirrjen e përkthyesit dhe ekspertit.

Neni 313

Njohja e personave dhe e sendeve

1. Kur është e nevojshme, prokurori procedon në njohjen e personave, të sendeve ose të çdo gjëje tjetër që mund të jetë objekt i perceptimit shqisor.

2. Personat, sendet dhe objektet e tjera i paraqiten ose i tregohen me figurë atij që duhet të bëjë njohjen.

3. Kur ka arsye të bazuara për të menduar se personi i thirrur për të bërë njohjen mund të ketë drujtje ose ndikim tjetër nga prania e atij që duhet të njihet, prokurori merr masa që veprimi të kryhet pa u parë nga ai që duhet të njihet.

Neni 314

Caktimi i ekspertit

1. Prokurori, kur procedon në veprime, për të cilat kërkohen njohuri teknike, mund të caktojë ekspert, të cilit i jep detyra. Eksperti nuk mund të refuzojë detyrën pa shkaqe të arsyeshme.

2. Eksperti mund të autorizohet nga prokurori që të asistojë në veprime të veçanta hetimore.

3. Kur verifikimet teknike kanë të bëjnë me persona, sende ose vende, gjendja e të cilëve është ndryshuar, prokurori lajmëron të pandehurin dhe mbrojtësin, të dëmtuarin dhe përfaqësuesin e tij për ditën, orën dhe vendin ku do të kryhet veprimi.

Neni 315

Dokumentimi i veprimeve të prokurorit

1. Prokurori mban procesverbal:

a- për kallëzimet dhe ankesat e paraqitura me gojë;

b- për këqyrjet, kontrollimet dhe sekuestrimet;

c- për marrjen në pyetje dhe ballafaqimet me të pandehurin;

ç- për të dhënat e marra nga personat që tregojnë rrethana të dobishme për qëllimet e hetimit;

d- për verifikimet që kanë të bëjnë me persona, sende ose vende, gjendja e të cilëve është ndryshuar.

2. Veprimet dokumentohen gjatë kryerjes së tyre ose menjëherë më pas, kur ekzistojnë rrethana të pakapërcyeshme që pengojnë dokumentimin aty për aty.

3. Akti që përmban marrjen në dijeni për veprën penale dhe dokumentacioni që lidhet me hetimet, si urdhrat e porositë për policinë gjyqësore, kërkesat drejtuar gjykatës, njoftimet etj. ruhen në një fashikull të posaçëm në sekretarinë e prokurorisë së bashku me aktet e ardhura nga policia

gjyqësore.

KREU VI SIGURIMI I PROVËS

Neni 316

Rastet e sigurimit të provës

1. Gjatë hetimeve paraprake, prokurori dhe i pandehuri mund të kërkojnë nga gjykata që të procedohet me sigurimin e provës në këto raste:

a- në marrjen e dëshmisë së një personi, kur ka arsye të bazuara për të menduar se ai nuk mund të pyetet në shqyrtimin gjyqësor për shkak sëmundjeje ose pengesë tjetër serioze;

b- në marrjen e dëshmisë, kur ka arsye të bazuara për të menduar se personi mund të jetë objekt dhune, kanosje ose premtimi për t'i dhënë para ose përfitime të tjera me qëllim që të mos bëjë dëshmi ose të bëjë dëshmi të gënjeshtërt;

c- në pyetjen e të pandehurit për faktet që kanë të bëjnë me përgjegjësinë e të tjerëve, kur ekziston një nga rrethanat e parashikuara nga shkronjat "a" dhe "b";

ç- në ballafaqimin ndërmjet personave që para prokurorit kanë bërë deklarime kundërthënëse, kur ekziston një nga rrethanat e parashikuara nga shkronjat "a" dhe "b";

b- për një ekspertim apo eksperiment gjyqësor, kur prova ka të bëjë me një person, një send a një vend, gjendja e të cilëve mund të pësojë ndryshime të pashmangshme. Ekspertimi mund të kërkohet edhe kur është rasti që po të bëhet gjatë shqyrtimit gjyqësor do të sillte një pezullim të gjykimit mbi gjashtëdhjetë ditë;

dh- në një paraqitje për njohje, kur për arsye të veçanta nuk mund të shtyhet veprimi deri në shqyrtimin gjyqësor.

Neni 317

Kërkesa për sigurimin e provës

1. Kërkesa për sigurimin e provës paraqitet brenda afateve për përfundimin e hetimeve dhe përmban:

a- provën që duhet marrë dhe rëndësinë e saj për vendimin gjyqësor;

b- personat ndaj të cilëve procedohet për faktet objekt prove;

c- rrethanat që nuk lejojnë që marrja e provës të shtyhet për në shqyrtimin gjyqësor.

2. Kërkesa e bërë nga prokurori tregon edhe mbrojtësit e personave të interesuar në bazë të paragrafit 1, shkronja "b", personin e dëmtuar dhe mbrojtësin e tij.

3. Dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 respektohen me pasojë mospranimi.

4. Prokurori mund të vendosë zgjatjen e hetimeve paraprake për qëllimet e sigurimit të provës.

Neni 318

Kërkesa e personit të dëmtuar

1. Personi i dëmtuar mund t'i drejtohet prokurorit që ai të kërkojë sigurimin e provës.

2. Kur nuk e pranon kërkesën, prokurori merr vendim të arsyetuar dhe vë në dijeni personin e dëmtuar, i cili mund të bëjë ankim në gjykatë.

3. I dëmtuari akuzues mund t'i kërkojë gjykatës që të procedojë në sigurimin e provës para fillimit të gjykimit.

Neni 319

Paraqitja e kërkesës

1. Kërkesa për sigurimin e provës depozitohet në sekretarinë e gjykatës bashkë me sendet e dokumentet e mundshme. Ajo u njoftohet palëve dhe personave të interesuar nga ai që e ka bërë.

2. Brenda dy ditëve nga njoftimi i kërkesës, prokurori dhe i pandehuri mund të paraqesin

argumente lidhur me bazueshmërinë e kërkesës, të depozitojnë sende dhe dokumente, si dhe të tregojnë fakte të tjera dhe persona të tjerë të interesuar.

3. Prokurori mund të kërkojë nga gjykata shtyrjen e afatit për sigurimin e provës së kërkuar nga i pandehuri, kur zbatimi i veprimit do t'i sillte dëm marrjes së provës. Gjykata vendos mbi kërkesën pasi dëgjon të pandehurit dhe mbrojtësin e tij.

Neni 320

Disponimi mbi kërkesën për sigurimin e provës

1. Brenda dy ditëve nga ardhja e përgjigjes për marrjen e njoftimit për kërkesën për sigurimin e provës, gjykata merr vendim, me të cilin pranon ose rrëzon kërkesën për sigurimin e provës.

2. Me vendimin që pranon kërkesën gjykata cakton:

a- objektin e provës brenda kufijve të kërkesës;

b- personat e interesuar për marrjen e provës sipas kërkesës;

c- datën e seancës, e cila nuk mund të kalojë një afat më të gjatë se dhjetë ditë nga data e dhënies së vendimit.

3. Kur i pandehuri, prania e të cilit është e domosdoshme për sigurimin e provës, nuk paraqitet pa një shkak të ligjshëm, gjykata urdhëron shoqërimin e tij të detyrueshëm.

4. Kur ekzistojnë arsye të ngutshme dhe siguri i provës nuk mund të kryhet në rrethin e gjykatës kompetente, kjo e fundit mund të delegojë gjykatën e vendit ku mund të merret prova.

Neni 321

Marrja e provës

1. Seanca për marrjen e provës zhvillohet me pjesëmarrjen e domosdoshme të prokurorit dhe të mbrojtësit të të pandehurit. Ka të drejtë të marrë pjesë edhe përfaqësuesi i të dëmtuarit.

2. I pandehuri dhe i dëmtuari kanë të drejtë të marrin pjesë kur duhet të pyetet një dëshmitar ose një person tjetër. Në rastet e tjera ata mund të marrin pjesë me autorizim paraprak të gjykatës.

3. Ndalohet marrja e provave mbi faktet që kanë të bëjnë me persona që nuk përfaqësohen nga mbrojtësit në seancë.

4. Procesverbali, sendet dhe dokumentet e marra për sigurimin e provës i dërgohen prokurorit. Mbrojtësit kanë të drejtë t'i shikojnë ato dhe të nxjerrin kopje të tyre.

Neni 322

Përdorimi i provave të marra

1. Provat e marra sipas rregullave të këtij kreu mund të përdoren në shqyrtimin gjyqësor vetëm ndaj të pandehurve, mbrojtësit e të cilëve kanë asistuar në marrjen e tyre.

2. Vendimi i dhënë mbi bazën e një prove të marrë sipas rregullave të këtij kreu, në të cilin i dëmtuari nuk ka qenë në gjendje të marrë pjesë, nuk sjell pasojë përveçse kur vetë i dëmtuari ka pranuar qoftë edhe në heshtje.

KREU VII

AFATET E PËRFUNDIMIT TË HETIMEVE

Neni 323

Afati i hetimeve paraprake

1. Brenda tre muajve nga data në të cilën emri i personit që i atribuohet vepra penale është shënuar në regjistrin e njoftimit të veprave penale, prokurori vendos dërgimin e çështjes në gjyq ose pushimin ose pezullimin e saj.

2. Kur është i nevojshëm autorizimi i procedimit, ecja e afatit pezullohet nga çasti që bëhet kërkesa deri në ditën kur autorizimi i vjen prokurorit.

Neni 324
Zgjatja e afatit

1. Prokurori mund ta zgjasë afatin e hetimeve për një kohë deri në tre muaj.
2. Zgjatje të mëtejshme, secila për një kohë jo më shumë se tre muaj, mund të bëhen nga prokurori në rastet e hetimeve komplekse ose të pamundësisë objektive për t'i përfunduar ato brenda afatit të zgjatur. Kohëzgjatja e hetimeve paraprake nuk mund të kalojë dy vjet.
3. Vendimi për zgjatjen e afatit të hetimeve u njoftohet të pandehurit dhe të dëmtuarit.
4. Veprimet hetimore të kryera pas mbarimit të afatit nuk mund të përdoren.

Neni 325
Ankimi për zgjatjen e afatit të hetimeve

1. I pandehuri dhe i dëmtuari kanë të drejtë, brenda dhjetë ditëve nga njoftimi, të bëjnë ankim në gjykatën e rrethit kundër vendimit të prokurorit për zgjatjen e afatit të hetimeve.
2. Ankesa shqyrtohet nga gjykata brenda dhjetë ditëve, duke u dëgjuar i pandehuri, mbrojtësi, i dëmtuari dhe prokurori.
3. Kur gjykata pranon ankesën, hetimet nuk mund të vazhdojnë ose vazhdojnë vetëm për një afat të caktuar nga ajo.
4. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankim, i cili nuk pezullon zbatimin e tij.

Neni 326
Pezullimi i hetimeve

1. Kur nuk njihet autori i veprës penale ose kur i pandehuri vuan nga një sëmundje e rëndë që ndalon hetimin e mëtejshëm, prokurori vendos pezullimin e hetimeve.
2. Pezullimi i hetimeve vendoset pasi të jenë kryer të gjitha veprimet e mundshme.
3. Hetimi i pezulluar rifillon me vendim të prokurorit.

KREU VIII
PËRFUNDIMI I HETIMEVE

Neni 327
Veprimet e policisë gjyqësore dhe të prokurorit

1. Pasi kryen veprimet e nevojshme hetimore, policia gjyqësore i dërgon aktet prokurorit bashkë me një relacion shpjegues për faktin dhe provat, si dhe me sugjerimet e veta për mënyrën e përfundimit të hetimeve.
2. Prokurori, pasi shqyrton aktet dhe sigurohet që i pandehuri ose mbrojtësi është njohur me to vendos, sipas rastit, pushimin e çështjes ose dërgimin e saj në gjykatë.

Neni 328
Pushimi i çështjes

1. Në çdo fazë të procedimit, prokurori vendos pushimin e çështjes kur:
 - a- del qartë se fakti nuk ekziston;
 - b- fakti nuk parashikohet nga ligji si vepër penale;
 - c- i dëmtuari nuk ka bërë ankim ose heq dorë nga ankimi në rastet që procedimi fillon me kërkesën e tij;
 - ç- personi nuk mund të merret si i pandehur ose nuk mund të dënohet;
 - d- ekziston një shkak që e shuan veprën penale ose për të cilin ndjekja penale nuk duhej të fillohej ose nuk duhet të vazhdojë;
 - dh- del se i pandehuri nuk e ka kryer veprën ose nuk provohet që e ka kryer ai;
 - e- me vendim të formës së prerë i pandehuri është gjykuar për të njëjtën vepër penale;
 - ë- i pandehuri vdes;

f- në rastet e tjera të parashikuara me ligj.

Neni 329

Ankimi kundër vendimit të pushimit të çështjes

1. Kundër vendimit të pushimit të çështjes mund të bëjnë ankim në gjykatën e rrethit i dëmtuari dhe i pandehuri, përveçse kur me vendim është deklaruar se fakti nuk ekziston.

2. Gjykata, kur e gjen të drejtë ankimin e të dëmtuarit vendos që hetimet të vazhdojnë, ndërsa kur pranon ankimin e të pandehurit ndryshon vendimin e pushimit me formulim më të favorshëm për të pandehurin.

3. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankim në gjykatën e apelit nga prokurori, i dëmtuari dhe i pandehuri.

Neni 330

Detyrimi i ankuesit me shpenzimet dhe dëmet

1. Kur pushimi i çështjes bëhet për shkak se fakti nuk ekziston, personi i dëmtuar, me ankimin e të cilit ka filluar procedimi, ngarkohet me pagimin e shpenzimeve të procedimit të bëra nga shteti.

2. Ankuesi ngarkohet edhe me shpenzimet e bëra nga i pandehuri dhe i padituri civil, kur ata i kërkojnë këto, si dhe me shpërblimin e dëmit.

3. Kur çështja është pushuar për shkak të tërheqjes së ankimit, shpenzimet i ngarkohen ankuesit, përveç rastit që në aktin e tërheqjes është parashikuar me marrëveshje që ato të jenë tërësisht ose pjesërisht në ngarkim të atij kundër të cilit është bërë ankimi.

4. Shpenzimet dhe dëmet caktohen nga prokurori. Kundër vendimit të tij mund të bëjnë ankim në gjykatë, i dëmtuari, i pandehuri dhe i padituri civil.

Neni 331

Dërgimi i çështjes në gjykatë

1. Kur ka prova të plota për fajësinë e të pandehurit, prokurori paraqet kërkesën për gjykimin e çështjes.

2. Kërkesa për gjykim përmban:

- a- gjeneralitetet e të pandehurit dhe të dëmtuarit nga vepra penale;
 - b- parashtrimin e faktit, duke treguar nenet përkatëse të Kodit Penal;
 - c- burimet e provës dhe faktet që ato u referohen;
 - ç- datën dhe nënshkrimin e prokurorit;
3. Kërkesa u njoftohet të pandehurit dhe të dëmtuarit.

Neni 332

Fashikulli i gjykimit

1. Kërkesës së prokurorit për gjykimin e çështjes i bashkohen:

- a) aktet që i përkasin kallëzimit të veprës penale dhe kërkesës për pranimin e padisë civile;
- b) procesverbalet e veprimeve të papërsëritshme të kryera nga policia gjyqësore dhe prokurori;
- c) aktet për marrjen e masave të sigurimit;
- ç) procesverbalet e veprimeve të kryera për sigurimin e provës dhe të atyre të plotësuara jashtë shtetit në bazë të letërpërkohës;
- d) dëshmia e penalishtit dhe dokumente të tjera që lidhen me personalitetin e të pandehurit;
- dh) provat materiale dhe sendet që i përkasin veprës penale, kur nuk duhet të ruhen në vend tjetër;
- e) procesverbalet për veprimet e këqyrjes, njohjes dhe eksperimentit;
- ë) raportet me shkrim të ekspertëve;
- f) procesverbalet e provës të procedimeve të tjera të lidhura;
- g) procesverbalet dhe regjistrimet e përgjimit të bisedimeve dhe komunikimeve;

- gj) çdo akt tjetër që parashikohet në ligj.
2. Kopjet e këtyre akteve dhe provat e tjera të marra gjatë hetimeve paraprake qëndrojnë në fashikullin e prokurorit.

TITULLI VII GJYKIMI

KREU I VEPRIMET PËRGATITORE

Neni 333

Caktimi i seancës

1. Brenda dhjetë ditëve nga depozitimi i kërkesës së prokurorit ose të dëmtuarit akuzues, kryetari i trupit gjykues, i ngarkuar për gjykimin e çështjes cakton datën e seancës gjyqësore.
2. Data e seancës i njoftohet prokurorit, të pandehurit, mbrojtësit, të dëmtuarit, palëve private dhe përfaqësuesve të tyre të paktën dhjetë ditë para datës së caktuar për gjykim.

Neni 334

Kërkesa për gjykim të shpejtë

1. Kur janë kushtet e parashikuara në ligj, prokurori mund të kërkojë gjykimin e drejtpërdrejtë, kurse i pandehuri gjykimin e shkurtuar.
2. Në këto raste zbatohen rregullat e caktuara në këtë Kod për gjykimet e posaçme.

Neni 335

Të drejtat e palëve

1. Deri në datën e caktuar për gjykim palët, mbrojtësit dhe përfaqësuesit e tyre kanë të drejtë të shikojnë sendet e sekuestruara, të shqyrtojnë, në sekretari, aktet dhe dokumentet e mbledhura në fashikullin për shqyrtimin gjyqësor, si dhe të nxjerrin kopje të tyre.

Neni 336

Veprimet e ngutshme

1. Për rastet që kërkohet sigurimi i provës, kryetari me kërkesën e palëve urdhëron marrjen e provave, të cilat më vonë rrezikohen të mos merren, duke respektuar rregullat e parashikuara për shqyrtimin gjyqësor.
2. Për ditën, orën dhe vendin e caktuar për marrjen e provës lajmërohen, të paktën njëzet e katër orë përpara, prokurori, i pandehuri, i dëmtuari dhe mbrojtësi.
3. Procesverbalet e veprimeve të kryera përfshihen në fashikullin e shqyrtimit gjyqësor.

Neni 337

Thirrja e dëshmitarëve dhe ekspertëve

1. Palët që kërkojnë pyetjen e dëshmitarëve dhe të ekspertëve duhet të depozitojnë në sekretarinë e gjykatës, të paktën pesë ditë para datës së caktuar për gjykim, listën e tyre.
2. Kryetari urdhëron, edhe kryesisht, thirrjen e ekspertit të caktuar gjatë hetimit paraprak për sigurimin e provës.

Neni 338

Përpyekja për pajtim

1. Në rastin e veprave që ndiqen me kërkesën e të dëmtuarit akuzues, gjykata thërret të dëmtuarin dhe atë kundër të cilit është bërë kërkesa për gjykim dhe u propozon zgjidhjen e çështjes

me pajtim. Në qoftë se i dëmtuari e tërheq kërkesën dhe ai që akuzohet e pranon tërheqjen, gjykata vendos pushimin e çështjes. Në të kundërtën ajo cakton datën e seancës dhe u bën të njohur atyre se mund të ndihmohen nga mbrojtës.

KREU II SHQYRTIMI GJYQËSOR

SEKSIONI I RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 339 **Publiciteti i seancës**

1. Seanca gjyqësore është publike, përndryshe quhet e pavlefshme.
2. Nuk pranohen në seancë të miturit nën moshën gjashtëmbëdhjetë vjeç dhe ata që janë në gjendje dehje, intoksikimi ose çrregullimi mendor.
3. Ndalohet prania në seancë e personave të armatosur, me përjashtim të pjesëtarëve të forcave të ruajtjes së rendit.

Neni 340 **Rastet e gjykimit me dyer të mbyllura**

1. Gjkata vendos që shqyrtimi gjyqësor ose disa veprime të tij të zhvillohen me dyer të mbyllura:
 - a- kur publiciteti mund të dëmtojë moralin shoqëror ose mund të sjellë përhapjen e të dhënave që duhet të mbahen sekret në interes të shtetit, në qoftë se një gjë e tillë kërkohet nga organi kompetent;
 - b- kur nga ana e publikut ka shfaqje që prishin zhvillimin e rregullt të seancës;
 - c- kur është e nevojshme të mbrohet siguria e dëshmitarëve ose e të pandehurve;
 - ç- kur gjykohet e nevojshme në pyetjen e të miturve.
2. Vendimi i gjykatës për zhvillimin e seancës me dyer të mbyllura revokohet kur pushojnë shkaqet që e sollën atë.

Neni 341 **Drejtimi i seancës**

1. Drejtimi i seancës bëhet nga kryetari. Urdhrat e tij për ruajtjen e rendit e të qetësisë janë të detyrueshme për palët e pjesëmarrësit dhe të zbatueshme nga organet e rendit. Ata që pengojnë zhvillimin e rregullt të seancës nxirren jashtë me urdhër të kryetarit dhe kur nuk binden dënohen me gjobë deri në dhjetë mijë lekë. Urdhri është i paankimueshëm.
5. Kur kryhet një vepër penale në sallën e gjykimit, prokurori procedon në bazë të ligjit dhe, kur është rasti urdhëron arrestimin e autorit.

Neni 342 **Gjykimi i pandërprerë**

1. Kur shqyrtimi gjyqësor nuk mund të përfundohet në një seancë të vetme, gjykata vendos që të vazhdojë ditën e mëpasme të punës.
2. Gjkata mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor, vetëm për arsye të veçanta, deri në pesëmbëdhjetë ditë.
3. Shtyrja dhe ndërprerja e shqyrtimit gjyqësor shpallen nga kryetari në seancë. Shpallja zëvendëson njoftimin për ata që janë të pranishëm ose që duhet të quhen të pranishëm.

Neni 343

Pezullimi i shqyrtimit gjyqësor

1. Kur përfundimi i çështjes penale varet nga zgjidhja e një mosmarrëveshje civile ose administrative, për të cilën zhvillohet një gjykim, gjykata mund të vendosë pezullimin e shqyrtimit gjyqësor derisa çështja të zgjidhet me vendim të formës së prerë.
2. Kundër vendimit të pezullimit mund të bëhet ankim.
3. Kur gjykimi civil ose administrativ nuk përfundohet brenda gjashtë muajve, gjykata mund të revokojë vendimin e pezullimit, edhe kryesisht.

Neni 344

Prania e të pandehurit në seancë

1. I pandehuri merr pjesë në seancë si person i lirë edhe kur është i paraburgosur, me përjashtim të rasteve kur duhen marrë masa të domosdoshme për të parandaluar rrezikun e ikjes a të dhunës.
2. I pandehuri që me sjelljen e tij pengon zhvillimin e rregullt të seancës, edhe pse i është tërhequr vëmendja, largohet nga salla me urdhër të kryetarit.
3. I pandehuri i larguar quhet i pranishëm dhe përfaqësohet nga mbrojtësi. Ai mund të ripranohet në sallë në çdo kohë.

Neni 345

Procesverbali i seancës

1. Sekretari mban procesverbalin e seancës, në të cilin tregohen:
 - a- vendi, data, ora e hapjes dhe e mbylljes së seancës;
 - b- përbërja e gjykatës;
 - c- emri dhe mbiemri i prokurorit dhe të dëmtuarit akuzues;
 - ç- gjeneralitetet e të pandehurit ose të dhëna të tjera personale që vlejnë për ta identifikuar, gjeneralitetet e mbrojtësve, të palëve private dhe të përfaqësuesve të tyre.
2. Menjëherë pas mbylljes së seancës, procesverbali, i nënshkruar në fund të çdo flete nga ai që e ka mbajtur, i paraqitet kryetarit për ta vistuar.
3. Procesverbali i seancës përfshihet në fashikullin për shqyrtimin gjyqësor.

Neni 346

Përmbajtja e procesverbalit

1. Procesverbali përshkruan veprimet e kryera në seancë dhe pasqyron në mënyrë të përmbledhur kërkesat dhe konkluzionet e prokurorit, të të dëmtuarit akuzues, mbrojtësve dhe përfaqësuesve të palëve private.
2. Urdhrat e dhëna me gojë nga kryetari riprodhohen tërësisht. Urdhrat e shpallura në seancë me anë të leximit i bashkohen procesverbalit.

Neni 347

Kërkesat e palëve për procesverbalin

1. Palët kanë të drejtë të kërkojnë shënimin në procesverbal të çdo deklarimi për të cilin kanë interes. Memoriet me shkrim të paraqitura nga palët, në mbështetje të kërkesave dhe konkluzioneve të tyre, i bashkohen procesverbalit.
2. Kryetari mund të urdhërojë, edhe kryesisht, që sekretari të lexojë pjesë të veçanta të procesverbalit me qëllim që të verifikojë saktësinë dhe plotësinë e tij. Mbi kërkesat për korrigjim ose shuarje, si dhe mbi ato që parashikohen në paragrafin 1, kryetari disponon me vendim.

SEKSIONI II VEPRIMET PARAPRAKE

Neni 348

Verifikimi i paraqitjes së palëve

1. Para se të fillojë shqyrtimi gjyqësor, kryetari kontrollon paraqitjen e palëve.
2. Kur mbrojtësi i caktuar kryesisht nuk është i pranishëm, kryetari cakton si zëvendës një mbrojtës tjetër, sipas nenit 49, paragrafi 5.

Neni 349

Përsëritja e thirrjes

1. Gjykata urdhëron, edhe kryesisht, që të përsëritet thirrja për gjykim kur del që i pandehuri ose personi ndaj të cilit është bërë kërkesë për gjykim nga i dëmtuari akuzues nuk ka marrë njoftim ose njoftimi është i dyshimtë.

Neni 350

Mungesa e të pandehurit ose e mbrojtësit

1. Kur i pandehuri, qoftë edhe i paraburgosur, ose personi ndaj të cilit ka bërë kërkesë për gjykim i dëmtuari akuzues, nuk paraqitet në seancë dhe del se mungesa është shkaktuar nga forca madhore ose ndonjë pengesë tjetër që e përjashton nga përgjegjësia, gjykata, edhe kryesisht, shtyn ose pezullon shqyrtimin gjyqësor, cakton datën e seancës së re dhe urdhron që të përsëritet thirrja.
2. Leximi i vendimit që cakton seancën e re zëvendëson njoftimin për të gjithë ata që janë ose duhet të quhen të pranishëm.
3. Gjykata vendos në bazë të paragrafit 1 edhe kur mungon mbrojtësi, me përjashtim të rasteve kur i pandehuri ndihmohet nga dy mbrojtës dhe pengesa për paraqitje lidhet me njërin prej tyre ose kur mbrojtësi i penguar ka caktuar një zëvendësues, ose kur i pandehuri kërkon që të procedohet në mungesë të mbrojtësit të penguar.
4. Kur del që njoftimi nuk ka qenë i rregullt, gjykata vendos shtyrjen e shqyrtimit gjyqësor dhe urdhëron përsëritjen e njoftimit.

Neni 351

Deklarimi i mungesës

1. Kur i pandehuri i lirë ose i paraburgosur nuk paraqitet në seancë ndonëse është njoftuar dhe nuk ka patur shkaqe të ligjshme për t'u paraqitur, gjykata, pasi dëgjon palët, deklaron mungesën e tij. Në këtë rast ai përfaqësohet nga mbrojtësi.
2. Vendimi që deklaron mungesën është i pavlefshëm kur provohet se ajo ka ardhur nga mosmarrja e njoftimit ose nga pamundësia absolute për t'u paraqitur.
3. Në qoftë se i pandehuri paraqitet pas shpalljes së vendimit, gjykata revokon vendimin që ka deklaruar mungesën. Kur paraqitja bëhet para fillimit të diskutimit përfundimtar, i pandehuri mund të kërkojë të pyetet. Mbeten të vlefshme veprimet e kryera më parë, por kur i pandehuri provon se njoftimi është bërë me vonesë jo për fajin e tij, gjykata urdhëron marrjen ose përsëritjen e veprimeve që çmon se kanë rëndësi për marrjen e vendimit.

Neni 352

Mungesa dhe largimi i vullnetshëm i të pandehurit

1. Kur i pandehuri kërkon ose jep pëlqimin që shqyrtimi gjyqësor të bëhet në mungesë të tij, ose duke qenë i burgosur, refuzon të marrë pjesë, përfaqësohet nga mbrojtësi.
2. I pandehuri, i cili pasi është paraqitur, largohet vetë nga salla, konsiderohet i pranishëm, me kusht që të përfaqësohet nga mbrojtësi.
3. Dispozitat e paragrafit 2 zbatohen edhe kur i pandehuri i paraburgosur ikën në çdo moment

të shqyrtimit gjyqësor ose gjatë intervaleve të tij.

4. Gjykimi në mungesë mund të bëhet edhe kur provohet që i pandehuri fshihet.

Neni 353

Shoqërimi i detyrueshëm i të pandehurit

1. Gjykata mund të urdhërojë shoqërimin e detyrueshëm të të pandehurit ose të personit ndaj të cilit është bërë kërkesë për gjykim nga i dëmtuari akuzues, kur nuk është paraqitur ose është deklaruar në mungesë, në qoftë se prania e tij është e domosdoshme për marrjen e një prove, por jo për pyetjen e tij.

Neni 354

Kërkesat paraprake

1. Kërkesat që kanë të bëjnë me juridiksionin, kompetencën, me bashkimin ose ndarjen e procedimeve, me legjitimimin e paditësit dhe të të paditurit civil, nuk mund të parashtrohen më vonë në qoftë se nuk janë ngritur menjëherë pas legjitimitit të palëve përveçse kur mundësia për t'i ngritur lind vetëm gjatë shqyrtimit gjyqësor.

2. Për kërkesat paraprake kanë të drejtë të flasin prokurori, i dëmtuari akuzues, i pandehuri ose mbrojtësi i tij dhe nga një përfaqësues për çdo palë private. Nuk lejohet replika.

3. Për kërkesat paraprake gjykata disponon me vendim.

Neni 355

Deklarimi i hapjes së shqyrtimit gjyqësor

1. Pasi kryhen veprimet e treguara në nenet e mësipërme, kryetari e deklaron të hapur shqyrtimin gjyqësor dhe tregon identitetin e të pandehurit dhe akuzën në ngarkim të tij.

Neni 356

Parashtrimi hyrës dhe kërkesat për prova

1. Prokurori ose i dëmtuari akuzues parashtrojnë në mënyrë të përmblëdhur faktet objekt akuze dhe tregon provat që kërkon të shqyrtohen.

2. Sipas radhës, mbrojtësi i të pandehurit, përfaqësuesit e paditësit dhe të paditurit civilë tregojnë faktet që synojnë të provojnë dhe kërkojnë marrjen e provave.

3. Lejohet marrja e provave që nuk janë kërkuar paraprakisht kur pala që i kërkon pretendon se nuk ka patur mundësi t'i kërkonte.

Neni 357

Disponimet e gjykatës lidhur me provat

1. Gjykata, pasi dëgjon palët, jep vendim për marrjen e provave.

2. Gjatë shqyrtimit gjyqësor palët mund të bëjnë pretendime lidhur me marrjen e provave. Gjykata mund të revokojë me vendim marrjen e provave që dalin të panevojshme ose të pranojë marrjen e provave që kanë qenë refuzuar.

Neni 358

Deklarimet e të pandehurit

1. Kryetari i bën të ditur të pandehurit se ai ka të drejtë të bëjë në çdo fazë të shqyrtimit gjyqësor deklaratimet që çmon të përshtatshme. Kur gjatë deklaratimeve i pandehuri nuk i përmbahet objektit të akuzës, kryetari e paralajmëron dhe kur ai vazhdon i heq të drejtën e fjalës.

2. Sekretari riprodhon tërësisht deklaratimet e të pandehurit, përveçse kur kryetari urdhëron që procesverbali të mbahet në formë të përmblëdhur.

SEKSIONI III MARRJA E PROVAVE

Neni 359

Radha e marrjes së provave

1. Hetimi gjyqësor fillon me marrjen e provave të kërkuara nga prokurori ose i dëmtuari akuzues dhe vazhdon me marrjen e atyre që kërkohen nga i pandehuri, mbrojtësi dhe palët e tjera.

Neni 360

Paraqitja dhe betimi i dëshmitarit

1. Para se të fillojë pyetja, kryetari e paralajmëron dëshmitarin për detyrimin dhe përgjegjësinë ligjore që ka për të thënë të vërtetën, me përjashtim të rasteve kur dëshmitari është i mitur deri katërmbëdhjetë vjeç.

2. Sekretari i gjykatës lexon deklaratën e betimit të dëshmitarit:

“Betohe se do të them të vërtetën, të gjithë të vërtetën dhe të mos them asgjë që nuk është e vërtetë.”

Pas kësaj dëshmitari deklaron: “betohe” dhe tregon gjeneralitetet e tij.

3. Mosrespektimi i dispozitave të paragrafëve 2 dhe 3 sjell pavlefshmërinë e veprimit të kryer.

Neni 361

Pyetja e dëshmitarëve

1. Pyetja e dëshmitarëve bëhet fillimisht nga prokurori ose nga mbrojtësi a përfaqësuesi që ka kërkuar pyetjen. Më pas pyetja vazhdon nga palët, sipas radhës.

2. Kush ka kërkuar pyetjen mund të bëjë pyetje edhe mbasi mbarojnë palët e tjera.

3. Ndalohen pyetjet që ndikojnë keq në paanësinë e dëshmitarit ose që synojnë në sugjerimin e përgjigjeve.

4. Për të ndihmuar kujtesën, dëshmitari mund të lejohet nga kryetari që të shikojë dokumentet e hartuara prej tij.

5. Pyetja e dëshmitarëve të mitur mund të bëhet nga kryetari, mbi kërkesat dhe kundërshtimet e palëve. Kryetari mund të ndihmohet nga një familjar i të miturit ose nga një specialist i fushës së edukimit të fëmijëve. Kur çmohet se pyetja e drejtpërdrejtë e të miturit nuk e dëmton gjendjen psikologjike të tij, kryetari urdhëron që pyetja të vazhdojë sipas dispozitave të paragrafëve 1 dhe 2. Urdhri mund të revokohet gjatë pyetjes.

6. Gjatë pyetjes së dëshmitarit kryetari mund të bëjë pyetje dhe, kur është rasti, ndërhyr për të siguruar radhën e pyetjeve, vërtetësinë e përgjigjeve, saktësinë e pyetjeve dhe të kundërshtimeve, si dhe për të garantuar respektimin e personit.

Neni 362

Kundërshtimi i dëshmisë

1. Për të kundërshtuar, tërësisht ose pjesërisht, përmbajtjen e dëshmisë, palët mund të përdorin thëniet e bëra më parë nga dëshmitari para prokurorit ose policisë gjyqësore dhe që ndodhen në fashikullin e prokurorit, por vetëm pasi dëshmitari ka deponuar mbi faktet dhe rrethanat që kundërshtohen.

2. Këto thënie nuk përbëjnë provë për faktet që pohohen në to, por ato mund të vlerësohen nga gjykata për të përcaktuar besueshmërinë e personit të pyetur dhe përfshihen në fashikullin e shqyrtimit gjyqësor.

Neni 363

Pyetja e ekspertëve

1. Për pyetjen e ekspertëve respektohen dispozitat mbi pyetjen e dëshmitarëve, për aq sa janë të zbatueshme.

2. Eksperti ka të drejtë në çdo rast të konsultohet me dokumentet, shënimet dhe botimet që mund të merren edhe kryesisht.

Neni 364

Pyetja në shtëpi e dëshmitarëve dhe ekspertëve

1. Në rast pamundësie absolute për t'u paraqitur, me kërkesën e palëve, gjykata mund të vendosë që pyetja e dëshmitarit ose e ekspertit të bëhet në vendin ku ndodhet duke njoftuar ditën, orën dhe vendin e pyetjes. Pyetja mund të bëhet edhe vetëm nga një anëtar i trupit gjykues, në prani të të pandehurit dhe mbrojtësit të tij.

2. Pyetja bëhet në format e parashikuara nga nenet e mësipërme pa praninë e publikut. I pandehuri dhe palët private përfaqësohen nga mbrojtësi dhe përfaqësuesit e tyre. Gjkata mund të lejojë ndërhyrjen e të pandehurit në pyetje.

Neni 365

Pyetja e palëve private

1. Pyetjen e palëve private e fillon ai që e ka kërkuar këtë gjë dhe vazhdon me pyetjet e prokurorit, të mbrojtësve, të përfaqësuesve të palëve dhe të pandehurit. Ai që ka filluar pyetjen mund të bëjë pyetje edhe pas palëve të tjera.

2. Për të kundërshtuar përmbajtjen e deponimit, mund të shfrytëzohen deklaratimet e bëra gjatë hetimeve paraprake nga pala e pyetur dhe që ndodhen në fashikullin e prokurorit, me kusht që pala të ketë deponuar mbi faktet dhe rrethanat që kundërshtohen.

Neni 366

Caktimi i ekspertimit gjatë gjykimit

1. Në qoftë se gjykata, kryesisht ose me kërkesën e palëve, disponon për një ekspertim, eksperti thirret menjëherë dhe duhet të shprehë mendimin e tij në të njëjtën seancë. Kur nuk është e mundur të veprohet në këtë mënyrë, gjykata ndërpret shqyrtimin gjyqësor dhe cakton datën e seancës së re, jo më larg se tridhjetë ditë.

Neni 367

Marrja e provave të reja

1. Pas marrjes së provave të kërkuara, gjykata, në qoftë se është e nevojshme, mund të bëjë pyetje shtesë dhe të disponojë, edhe kryesisht, marrjen e provave të reja. Kur nuk është e mundur të procedohet në të njëjtën seancë, ndërpritet gjykimi dhe caktohet data e seancës së re.

Neni 368

Procesverbali i marrjes së provës

1. Në procesverbalin e marrjes së provës shënohen gjeneralitetet e dëshmitarëve, ekspertëve e të përkthyesve, si dhe paralajmërimi që u bëhet për të thënë të vërtetën dhe për përgjegjësinë që kanë në rast se bëjnë dëshmi, ekspertim ose përkthim të remë.

2. Sekretari i gjykatës riprodhon pyetjet e bëra nga palët dhe nga kryetari, si dhe përgjigjet e personave të pyetur.

3. Kur gjykata vendos që procesverbali të mbahet në formë të përmbledhur, kontrolli për saktësinë e tij bëhet nga kryetari.

Neni 369

Leximet e lejueshme

1. Gjykata edhe kryesisht, vendos që të lexohen, tërësisht ose pjesërisht aktet që përmbahen në fashikullin për shqyrtimin gjyqësor.

2. Me kërkesën e palëve, gjykata mund të vendosë që të lexohen aktet e marra gjatë hetimeve paraprake kur për shkak të rrethanave të paparashikuara ato nuk mund të përsëriten më.

3. Leximi i deklarimeve të bëra nga shtetasi shqiptar ose i huaj, banues jashtë shtetit, mund të bëhet në qoftë se ai është thirrur dhe nuk është paraqitur.

4. Oficeri ose agjenti i policisë gjyqësore, që pyetet si dëshmitar, mund t'i përdorë aktet e policisë gjyqësore për të ndihmuar kujtesën.

5. Në vend të leximit, gjykata, edhe kryesisht, mund të tregojë aktet që lidhen me procedimin.

Neni 370

Leximi i deklarimeve të bëra nga i pandehuri

1. Për të kundërshtuar, tërësisht ose pjesërisht, përmbajtjen e deklarimeve të të pandehurit, palët mund të përdorin deklaratimet e bëra më parë nga ai dhe që ndodhen në fashikullin e prokurorit, në qoftë se ka folur për faktet dhe rrethanat që kundërshtohen.

2. Kur i pandehuri është deklaruar në mungesë ose nuk është paraqitur, gjykata vendos që të lexohen procesverbalet e deklarimeve të bëra nga ai gjatë hetimeve paraprake.

3. Kur deklaratimet janë bërë nga persona të marrë si të pandehur në një procedim të lidhur, gjykata vendos shoqërimin e detyrueshëm. Kur nuk mund të sigurohet prania e deklaruesit, gjykata, pasi dëgjon palët, vendos leximin e procesverbaleve që përmbajnë deklaratimet.

Neni 371

Futja e akteve në fashikullin e gjykatës

1. Procesverbalet dhe aktet që janë lexuar, si dhe dokumentet e paraqitura nga palët e të pranuar nga gjykata, futen bashkë me procesverbalin e seancës në fashikullin e gjykatës.

SEKSIONI IV AKUZAT E REJA

Neni 372

Ndryshimi i akuzës

1. Kur gjatë shqyrtimit gjyqësor fakti del ndryshe nga ç'është përshkruar në kërkesën për gjykim dhe gjykimi i tij është në kompetencën e asaj gjykate, prokurori ndryshon akuzën dhe procedon me akuzën përkatëse.

Neni 373

Akuza për një vepër tjetër

1. Kur gjatë shqyrtimit gjyqësor del një vepër penale tjetër që ka lidhje me atë që gjykohet, sipas nenit 79 gërma "b", ose një rrethanë rënduese që nuk është përmendur në kërkesën për gjykim, prokurori i komunikon të pandehurit veprën penale ose rrethanën, por me kusht që gjykimi të mos jetë në kompetencë të një gjykate më të lartë.

Neni 374

Akuza për një fakt të ri

1. Kur gjatë shqyrtimit gjyqësor del një fakt i ri në ngarkim të të pandehurit që nuk është përmendur në kërkesën për gjykim dhe për të cilin duhet proceduar kryesisht, prokurori procedon në format e zakonshme, duke tërhequr dosjen për të vazhduar hetimet paraprake. Megjithatë, në qoftë se prokurori kërkon, gjykata mund të lejojë shqyrtimin në të njëjtën seancë kur i pandehuri jep pëlqimin dhe nuk dëmtohet shpejtësia e procedimit.

Neni 375

Ndryshimi i cilësimit juridik të veprës

1. Gjykata mund t'i japë faktit një përcaktim juridik, të ndryshëm nga ai që ka bërë prokurori, me kusht që vepra penale të jetë në kompetencën e saj, duke vënë në dijeni palët.

Neni 376

Të drejtat e palëve

1. Në rastet e parashikuara nga nenet 372, 373 dhe 374, kryetari i bën të ditur të pandehurit se mund të kërkojë një afat për mbrojtjen. Kur i pandehuri kërkon afat, kryetari ndërpret shqyrtimin gjyqësor për një kohë të përshtatshme, por jo më shumë se dhjetë ditë. Edhe palët e tjera mund të kërkojnë marrjen e provave të reja.

2. Kryetari urdhëron thirrjen e të dëmtuarit, duke respektuar një afat jo më të vogël se pesë ditë.

3. Kur i pandehuri gjykohet në mungesë, prokurori i kërkon gjykatës që akuza e re të përfshihet në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor dhe që ekstrati i procesverbalit t'i njoftohet të pandehurit. Në këtë rast kryetari ndërpret shqyrtimin gjyqësor dhe cakton një seancë të re, duke respektuar afatet e treguara në paragrafin 1.

Neni 377

Kalimi i akteve prokurorit

1. Kur prokurori e tërheq akuzën dhe në gjendjen që janë provat vërtetohet se i pandehuri nuk ka faj ose del që ekziston një nga rastet e pushimit të çështjes, gjykata vendos pafajësinë e të pandehurit ose pushimin e çështjes. Në rast të kundërt, gjykata vendos kalimin e akteve prokurorit.

SEKSIONI V

DISKUTIMI PËRFUNDIMTAR

Neni 378

Zhvillimi i diskutimit

1. Pas marrjes së provave, prokurori, mbrojtësi i të pandehurit dhe përfaqësuesit e palëve të tjera formulojnë dhe parashtrojnë konkluzionet përfundimtare.

2. Paditësi civil paraqet konkluzione me shkrim, të cilat duhet të përfshijnë, kur është kërkuar shpërblimi i dëmit, edhe përcaktimin e fitimit të munguar.

3. Prokurori, mbrojtësi dhe përfaqësuesit e palëve mund të bëjnë replikë.

4. Në çdo rast i pandehuri dhe mbrojtësi duhet të kenë fjalën e fundit në qoftë se e kërkojnë.

5. Diskutimi përfundimtar nuk mund të ndërpritet për të marrë prova të reja, përveçse kur gjykata e çmon të domosdoshme.

6. Me mbarimin e diskutimit kryetari e deklaron të mbyllur shqyrtimin gjyqësor.

KREU III

VENDIMI

SEKSIONI I

MARRJA E VENDIMIT

Neni 379

Menjëhershmeria e marrjes së vendimit

1. Vendimi merret menjëherë pas mbylljes së shqyrtimit gjyqësor.

2. Marrja e vendimit nuk mund të shtyhet përveçse në rast pamundësie absolute. Shtyrja vendoset nga kryetari me urdhër të motivuar.

Neni 380

Provat që mund të përdoren për të marrë vendimin

1. Për të marrë vendimin gjykata nuk mund të përdorë prova të tjera veç atyre që janë marrë ose janë verifikuar në shqyrtimin gjyqësor.

Neni 381

Marrja e vendimit kolegjisht

1. Trupi gjykues, nën drejtimin e kryetarit, vendos veças për çdo çështje që lidhet me faktin dhe me ligjin, me zbatimin e masave të sigurimit, me dënimet dhe me përgjegjësinë civile.

2. Gjyqtarët dhe ndihmësgjyqtarët parashtrojnë mendimin e tyre dhe votojnë për çdo çështje. Kryetari mbledh votat, duke filluar nga gjyqtari ose ndihmësgjyqtari me vjetërsinë më të vogël në shërbim dhe vetë voton i fundit.

Neni 382

Përpilimi i vendimit

1. Pas marrjes së vendimit bëhet arsyetimi i tij duke u bazuar në provat dhe ligjin penal, si dhe nënshkruhet nga të gjithë anëtarët e trupit gjykues.

Neni 383

Elementet e vendimit

1. Vendimi përmban:

a- gjykatën që e ka dhënë;

b- gjeneralitetet e të pandehurit ose të dhëna të tjera personale që vlejnë për ta identifikuar, si dhe gjeneralitetet e palëve të tjera private;

c- akuzën;

ç- parashtrimin e përmbledhur të rrethanave të faktit dhe provat mbi të cilat bazohet vendimi, si dhe arsyet për të cilat gjykata i quan të papranueshme provat e kundërta;

d- dispozitivin, duke treguar nenet e zbatuara të ligjit;

dh-datën dhe nënshkrimin anëtarëve të trupit gjykues.

3. Vendimi është i pavlefshëm kur mungon dispozitivi ose nënshkrimi i anëtarëve të trupit gjykues.

Neni 384

Shpallja e vendimit

1. Vendimi shpallet në seancë nga kryetari ose një anëtar i trupit gjykues me anë të leximit.

2. Shpallja vlen edhe si njoftim për palët që janë ose që duhet të konsiderohen të pranishme në seancë.

Neni 385

Ndreqja e vendimit

1. Gjykata, edhe kryesisht, procedon për ndreqjen e vendimit kur duhet korrigjuar ndonjë gabim material.

Neni 386

Depozitimi i vendimit

1. Vendimi depozitohet në sekretari menjëherë pas shpalljes. Nëpunësi i caktuar vë nënshkrimin dhe shënon datën e depozitimit.

2. Lajmërimi për depozitimin dhe kopja e vendimit i njoftohen të pandehurit që është

deklaruar në mungesë.

SEKSIONI II VENDIMI I PUSHIMIT TË ÇËSHTJES DHE I PAFAJËSISË

Neni 387

Vendimi i pushimit të çështjes

1. Kur ndjekja penale nuk duhej të fillonte ose nuk duhet të vazhdojë, ose kur vepra penale është shuar, gjykata vendos pushimin e çështjes, duke treguar edhe shkakun.
2. Gjkata vendos në të njëjtën mënyrë kur ekzistenca e një kushti procedimi apo e një shkaku që shuan veprën penale është e dyshimtë.

Neni 388

Vendimi i pafajësisë

1. Gjkata merr vendim pafajësie kur:
 - a- fakti nuk ekziston ose nuk provohet se ekziston;
 - b- fakti nuk përbën vepër penale;
 - c- fakti nuk parashikohet nga ligji si vepër penale;
 - ç- vepra penale është kryer nga një person që nuk mund të akuzohet ose të dënohet;
 - d- nuk provohet që i pandehuri e ka kryer veprën që akuzohet;
 - e- fakti është kryer në prani të një shkaku të përligjur ose të një shkaku padënueshmërie, si dhe kur ekziston dyshimi për qënien e tyre.

Neni 389

Disponimet mbi masat e sigurimit

1. Me vendimin e pafajësisë a të pushimit, gjykata urdhëron lirimin e të pandehurit të paraburgosur dhe deklaron heqjen e masave të tjera të sigurimit. Në të njëjtën mënyrë disponohet edhe kur vendoset pezullimi me kusht i vendimit.

SEKSIONI III VENDIMI I DËNIMIT

Neni 390

Dënimi i të pandehurit

1. Kur i pandehuri del fajtor për veprën penale që i atribuohet, gjykata jep vendim dënimi, duke caktuar llojin dhe masën e dënimit.
2. Kur i pandehuri ka kryer disa vepra penale, gjykata cakton dënimin për secilën prej tyre dhe zbaton normat mbi konkurrimin e veprave penale dhe të dënimeve.

Neni 391

Deklarimi për falsitetin e dokumenteve

1. Falsiteti i një akti ose i një dokumenti të vërtetuar me vendimin e gjykatës, deklarohet në dispozitiv, në të cilin urdhërohet, sipas rastit, fshirja tërësore ose e pjesshme, rivënia në fuqi, përsëritja ose ndryshimi i aktit apo dokumentit, duke caktuar edhe mënyrën me të cilën duhet bërë.
2. Deklarimi i falsitetit mund të ankimohet bashkë me vendimin përfundimtar.

Neni 392

Detyrimi për pagimin e gjobës

1. Kur i dënuari nuk ka të ardhura ose pasuri të sekuestrueshme, gjykata ngarkon atë që

përgjigjet civilisht për detyrimet e të pandehurit që të paguajë një shumë të barabartë me gjobën.

Neni 393

Detyrimi për shpenzimet

1. I dënuari ngarkohet me pagimin e shpenzimeve procedurale që lidhen me veprat penale, të cilave u referohet dënimi.

2. Të dënuarit për të njëjtën vepër penale ose për vepra penale të lidhura detyrohen solidarisht të paguajnë shpenzimet. Të dënuarit në të njëjtin gjykim për vepra penale që nuk lidhen midis tyre detyrohen solidarisht vetëm për shpenzimet e përbashkëta që lidhen me veprat penale për të cilat është dhënë dënimi.

Neni 394

Detyrimi i të paditurit civil

1. Në vendimin e dënimit gjykata disponon edhe mbi kërkesën për kthimin e sendit dhe shpërblimin e dëmit, si dhe për mënyrën e likuidimit të detyrimit.

2. Kur pranohet përgjegjësia e të paditurit civil, ai detyrohet solidarisht me të pandehurin për kthimin e sendit dhe shpërblimin e dëmit.

Neni 395

Saktësimi i dëmit

1. Kur provat e marra nuk mundësojnë saktësimin e dëmit, gjykata disponon për të drejtën e shpërblimit të dëmit në tërësi dhe ia dërgon aktet gjykatës civile.

2. Me kërkesën e paditësit civil, i pandehuri dhe i padituri civil mund të detyrohen të paguajnë një shumë të përafërt me dëmin që çmohet se është provuar. Ky detyrim ekzekutohet menjëherë.

Neni 396

Ekzekutimi i përkohshëm i detyrimit civil

1. Me kërkesën e paditësit civil, kur ekzistojnë shkaqe të përligjura, detyrimi për kthimin e sendit dhe shpërblimin e dëmit shpallet i ekzekutueshëm përkohësisht.

Neni 397

Detyrimi i palëve private me shpenzimet procedurale

1. Me vendimin që pranon kërkesën e kthimit të sendit ose të shpërblimit të dëmit, gjykata detyron solidarisht të pandehurin dhe të paditurin civil për pagimin e shpenzimeve procedurale në dobi të paditësit civil, përveçse kur çmon se duhet të vendosë kompesimin tërësor ose të pjesshëm të tyre.

2. Kur rrëzohet kërkesa ose kur i pandehuri deklарohet i pafajshëm, përveç rastit që është i papërgjegjshëm, gjykata detyron paditësin civil me pagimin e shpenzimeve procedurale të bëra nga i pandehuri dhe nga i padituri civil për efekt të padisë civile, por gjithnjë kur nuk ekzistojnë shkaqe për kompesimin tërësor a të pjesshëm. Kur vërtetohet pakujdesia e rëndë, gjykata mund ta detyrojë edhe me shpërblimin e dëmeve të shkaktuara të pandehurit ose të paditurit civil.

Neni 398

Detyrimi i ankuesit me shpenzimet dhe me dëmet

1. Kur gjykata vendos pafajësinë e të pandehurit për një vepër penale që ndiqet mbi ankim, sepse fakti nuk ekziston ose se i pandehuri nuk e ka kryer, ankuesi detyrohet me pagimin e shpenzimit të procedimit të bëra nga shteti, si dhe me shpenzimet dhe me shpërblimin e dëmit në dobi të të pandehurit dhe të paditurit civil.

Neni 399

Publikimi i vendimit për të riparuar dëmin jopasuror

1. Me kërkesën e paditësit civil, gjykata urdhëron publikimin e vendimit të dënimit, si mënyrë e riparimit të dëmit jopasuror të rrjedhur nga vepra penale.

2. Publikimi i vendimit bëhet i plotë ose me shkurtime, në gazetën e treguar nga gjykata, me shpenzimet e të pandehurit dhe të paditurit civil.

3. Në qoftë se publikimi nuk bëhet në afatin e caktuar, paditësi civil mund të veprojë vetë me të drejtën për të kërkuar shpenzimet nga i dënuari.

KREU IV GJYKIMET E POSAÇME

SEKSIONI I GJYKIMI I DREJTPËRDREJTË

Neni 400

Rastet e gjykimit të drejtpërdrejtë

1. Kur i pandehuri është arrestuar në flagrancë, prokurori mund ta paraqesë në gjykatë, brenda njëzet e katër orëve, kërkesën për vlefhtësimin e arrestit dhe gjykimin e njëkohshëm.

2. Në qoftë se arrestimi vlefhtësohet i drejtë dhe nuk ka nevojë për hetime të tjera, procedohet menjëherë në gjykim, ndërsa kur ai nuk gjendet i bazuar aktet i kthehen prokurorit. Por edhe në rastin e fundit, kur i pandehuri dhe prokurori japin pëlqimin gjykata procedon në gjykimin e drejtpërdrejtë.

3. Prokurori mund të procedojë në gjykimin e drejtpërdrejtë edhe ndaj të pandehurit që gjatë marrjes në pyetje ka pohuar dhe fajësia e tij është e qartë. Në këtë rast i pandehuri thirret për t'u paraqitur brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga data e regjistrimit të veprës penale.

4. Kur vepra penale, për të cilën kërkohet gjykim i drejtpërdrejtë lidhet me vepra penale të tjera, për të cilat mungojnë kushtet për këtë lloj gjykimi, procedohet ndaras për veprat e tjera dhe ndaj të pandehurve të tjerë, përveçse kur kjo ndarje dëmton hetimet. Kur bashkimi është i domosdoshëm zbatohen rregullat e gjykimit të zakonshëm.

Neni 401

Përgatitja e gjykimit të drejtpërdrejtë

1. Kur çmon se duhet të procedojë në gjykim të drejtpërdrejtë, prokurori urdhëron paraqitjen në seancë të të pandehurit. Kur ai është i lirë afati për t'u paraqitur nuk mund të jetë më i vogël se tri ditë.

2. Urdhri bashkë me afatet përkatëse dërgohen në sekretarinë e gjykatës.

3. Mbrojtësit i njoftohet pa vonesë data e gjykimit nga prokurori. Ai ka të drejtë të shikojë dhe të nxjerrë kopje të dokumentacionit që lidhet me hetimet e zhvilluara.

Neni 402

Zhvillimi i gjykimit të drejtpërdrejtë

1. Gjatë gjykimit të drejtpërdrejtë zbatohen dispozitat e kreut për shqyrtimin gjyqësor.

2. Prokurori, i pandehuri dhe paditësi civil mund të paraqesin gjatë shqyrtimit gjyqësor prova të tjera.

3. I pandehuri ka të drejtë të kërkojë një afat për të përgatitur mbrojtjen deri në tri ditë. Në këtë rast shqyrtimi gjyqësor shtyhet deri në seancën e re, që bëhet pas mbarimit të afatit.

4. I pandehuri mund të kërkojë gjykimin e shkurtuar. Gjikata, pasi merr mendimin e prokurorit dhe e gjen të drejtë kërkesën, vendos vazhdimin e gjykimit, duke respektuar rregullat e caktuara për gjykimin e shkurtuar. Në të kundërtën vazhdon gjykimin e drejtpërdrejtë.

SEKSIONI II
GJYKIMI I SHKURTUAR

Neni 403

Kërkesa për gjykimin e shkurtuar

1. I pandehuri ose përfaqësuesi i tij i posaçëm mund të kërkojnë që çështja të përfundohet derisa të mos jetë filluar shqyrtimi gjyqësor.

2. Kërkesa bëhet me shkrim, kurse në seancë formulohet me gojë. Kërkesa me shkrim depozitohet në sekretarinë e gjykatës të paktën tri ditë para datës së caktuar për seancën.

Neni 404

Disponimet e gjykatës për kërkesën

1. Kur gjykata çmon se çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet, vendos gjykimin e shkurtuar. Në të kundërtën refuzon kërkesën.

2. Kërkesa e refuzuar mund të riparaqitet derisa nuk janë bërë konkluzionet përfundimtare të palëve.

Neni 405

Seanca e gjykimit të shkurtuar

1. Seanca gjyqësore zhvillohet me pjesëmarrjen e prokurorit, të të pandehurit dhe mbrojtësit të tij, si dhe të palëve private.

2. Gjykata bën verifikimet lidhur me legjitimitimin e palëve.

3. Kur mbrojtësi i të pandehurit nuk është i pranishëm, gjykata cakton si zëvendësues një mbrojtës tjetër.

4. Kur i pandehuri nuk paraqitet në seancë për arsye të përligjura, gjykata cakton datën e seancës së re dhe urdhëron që të lajmërohet i pandehuri.

5. Pasi lexohet kërkesa e të pandehurit, kryetari deklaron të hapur diskutimin.

6. Prokurori parashtron në mënyrë sintetike rezultatet e hetimeve paraprake dhe shfaq mendim për kërkesën e të pandehurit.

7. Kur paditësi civil nuk e pranon gjykimin e shkurtuar, padia civile nuk gjykohet.

Neni 406

Vendimi

1. Kur pranohet fajësia, gjykata e ul dënimin me burgim me një të tretën. Dënimi me burgim të përjetshëm zëvendësohet me njëzet e pesë vjet burgim.

2. Kur ka kërkesë, gjykata vendos edhe për padinë civile.

3. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëjnë ankim prokurori dhe i pandehuri.

4. Respektohet për aq sa janë të pajtueshme dispozitat e kreut III të këtij titulli.

TITULLI VIII

ANKIMET

KREU I

RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 407

Rastet dhe mjetet e ankimit

1. Ligji cakton rastet në të cilat vendimet dhe urdhrat e gjykatës mund të ankimohen, si dhe mjetin e ankimit.

2. Ankimi i urdhrave të gjykatës, kur nuk parashikohet ndryshe nga ligji, mund të bëhet vetëm

me ankimin kundër vendimit.

3. Mjetet e ankimit janë: apeli, rekursi në Gjykatën e Kasacionit dhe kërkesa për rishikim.
4. E drejta e ankimit i takon vetëm atij që ligji ia njeh shprehimisht. Kur ligji nuk bën dallim ndërmjet palëve, kjo e drejtë i takon secilës prej tyre.
5. Kur ankimi bëhet në gjykatën jokompetente, ajo ia dërgon aktet gjykatës kompetente.

Neni 408

Ankimi i prokurorit

1. Prokurori i rrethit dhe prokurori pranë gjykatës së apelit mund të bëjnë ankim në rastet e caktuara nga ligji, pavarësisht nga kërkesa që ka bërë në seancë përfaqësuesi i prokurorisë. Prokurori pranë gjykatës së apelit mund të bëjë ankim pavarësisht nga ankimi ose mendimi i prokurorit të rrethit.
2. Ankimi mund të bëhet edhe nga prokurori i seancës, i cili në këtë rast mund të marrë pjesë në gjykatën e apelit me autorizimin e prokurorit pranë kësaj gjykate.

Neni 409

Ankimi i të dëmtuarit akuzues

1. I dëmtuari akuzues mund të bëjë ankim, vetë ose nëpërmjet përfaqësuesit të tij, si për efekte penale, ashtu dhe për ato civile. Ai mund ta tërheqë ankimin e bërë nga përfaqësuesi.

Neni 410

Ankimi i të pandehurit

1. I pandehuri mund të bëjë ankim vetë ose nëpërmjet mbrojtësit të tij. Kujdestari i të pandehurit mund të bëjë çdo ankim që i takon të pandehurit.
2. Kundër vendimit të dhënë në mungesë, mbrojtësi mund të bëjë ankim vetëm kur është i pajisur me një akt përfaqësimi të lëshuar në format e parashikuara nga ligji.
3. I pandehuri mund ta tërheqë ankimin e bërë nga mbrojtësi i tij, por kur ai nuk ka zotësinë juridike për të vepruar duhet të merret edhe pëlqimi i kujdestarit.
4. Ankimi i të pandehurit kundër dënimit penal ose pafajësisë i shtrin efektet e veta edhe në pjesën e vendimit që cakton detyrimin për kthimin e pasurisë, shpërblimin e dëmit dhe pagimin e shpenzimeve procedurale.

Neni 411

Ankimi i paditësit civil dhe të paditurit civil

1. Paditësi civil mund të bëjë ankim kundër pikave të vendimit të dënimit që kanë të bëjnë me padinë civile dhe në rastin e vendimit të pafajësisë vetëm për efektet e përgjegjësisë civile.
2. I padituri civil mund të bëjë ankim kundër disponimit të vendimit që kanë të bëjnë me përgjegjësinë e të pandehurit civil për kthimin e pasurisë, shpërblimin e dëmit dhe shpenzimet procedurale.

Neni 412

Forma e ankimit

1. Ankimi bëhet me akt të shkruar, në të cilin tregohen vendimi i ankimuar, dita e tij, gjykata që e ka dhënë, si dhe pikat e vendimit që kundërshtohen, shkaqet e ankimit dhe çfarë kërkohet.

Neni 413

Paraqitja e ankimit

1. Akti i ankimit paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin e ankimuar. Sekretari i gjykatës shënon në të ditën kur merr aktin dhe personin që e paraqet, e bashkon me aktet dhe, kur i kërkohet, lëshon vërtetimin e marrjes.

2. Palët private, mbrojtësit dhe përfaqësuesit, mund ta paraqesin aktin e ankimit edhe në sekretarinë e gjykatës së vendit ku ata ndodhen ose pranë një nëpunësi konsullor jashtë shtetit. Në këto raste, akti dërgohet menjëherë në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin.

3. Akti i ankimit mund të dërgohet me postë rekomande në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin. Sekretari i gjykatës shënon në zarf ditën e marrjes dhe e bashkëngjit atë me aktet. Ankimi quhet i bërë në datën e dërgimit të aktit me postë rekomande.

Neni 414

Njoftimi i ankimit

1. Akti i ankimit u njoftohet prokurorit, të pandehurit dhe palëve private nga sekretaria e gjykatës që ka dhënë vendimin.

Neni 415

Afatet e ankimit

1. Afati për të bërë ankim është dhjetë ditë. Ky afat fillon nga dita e nesërme e shpalljes ose njoftimit të vendimit.

2. Ai që ka bërë ankim ka të drejtë që deri pesë ditë para seancës të paraqesë në sekretarinë e gjykatës që do të shqyrtojë çështjen, arsye të tjera që lidhen me ankimin.

3. Afatet e parashikuara nga ky nen nuk mund të zgjaten për asnjë shkak, përveç rasteve të parashikuara me ligj.

Neni 416

Shtrirja e ankimit

1. Ankimi i bërë nga një i pandehur, kur nuk bazohet vetëm në motive personale, vlen edhe për të pandehurit e tjerë.

2. Ankimi i bërë nga i pandehuri vlen edhe për të paditurin civil.

3. Ankimi i të pandehurit civil vlen për të pandehurin edhe për efektet penale.

Neni 417

Pezullimi i ekzekutimit

1. Ekzekutimi i vendimit të ankimuar pezullohet deri në përfundimin e gjykimit në gjykatën e apelit. Në rastet e rekursit ose të kërkesës për rishikim, vendimi mund të pezullohet me urdhër, përkatësisht, të Kryetarit të Gjykatës së Kasacionit ose të gjykatës së rrethit.

2. Ankimet kundër vendimeve që lidhen me lirinë personale nuk kanë efekt pezullues.

Neni 418

Heqja dorë nga ankimi

1. Prokurori që ka bërë ankimin mund të heqë dorë prej tij deri në fillimin e shqyrtimit gjyqësor, kurse heqja dorë nga prokurori pranë gjykatës që shqyrton ankimin mund të bëhet deri para fillimit të diskutimit përfundimtar.

2. I pandehuri dhe palët private mund të heqin dorë nga ankimi edhe nëpërmjet mbrojtësit ose përfaqësuesit.

3. Deklarata për heqjen dorë paraqitet në format dhe mënyrat e parashikuara për paraqitjen e ankimit, sipas rastit, në gjykatën që ka dhënë vendimin ose në gjykatën që shqyrton ankimin.

Neni 419

Dërgimi i akteve

1. Gjykata që ka dhënë vendimin i dërgon, brenda dhjetë ditëve, gjykatës që do të shqyrtojë çështjen, aktet e procedimit dhe ankimin.

Neni 420
Mospranimi i ankimit

1. Ankimi nuk pranohet:
 - a- kur është bërë nga ai që nuk është i legjitimuar;
 - b- kur vendimi është i paankimueshëm;
 - c- kur nuk janë respektuar dispozitat për formën, paraqitjen, dërgimin, njoftimin dhe afatin e ankimit;
 - ç- kur është hequr dorë nga ankimi.
2. Mospranimi mund të deklarohet, edhe kryesisht, në çdo gjendje dhe shkallë të procedimit.
3. Vendimi i mospranimit i njoftohet atij që ka bërë ankimin dhe kundër tij mund të bëhet rekurs në Gjykatën e Kasacionit.

Neni 421
Detyrimi me shpenzimet

1. Me vendimin që rrëzon ose deklaron të papranueshëm ankimin, pala private që e ka bërë detyrohet për shpenzimet e procedimit.
2. Bashkëtpandehurit që kanë marrë pjesë në gjykim detyrohen me shpenzimet solidarisht me të pandehurin që ka bërë ankimin.
3. Në gjykimet e ankimit vetëm për interesa civile, pala private gjyqhumbe detyrohet me shpenzimet.

KREU II
APELI

Neni 422
E drejta e apelit

1. Prokurori, i pandehuri dhe palët private mund të apelojnë vendimet e gjykatës së shkallës së parë.

Neni 423
Apeli kundërshtues

1. Pala që nuk ka bërë ankim brenda afatit mund të bëjë apel kundërshtues brenda pesë ditëve nga dita kur ka marrë njoftimin për apelin e palës tjetër.
2. Apeli kundërshtues paraqitet dhe njoftohet sipas rregullave të përgjithshme për ankimet.
3. Apeli kundërshtues i prokurorit nuk ka efekt për bashkëtpandehurin joapelues që nuk ka bërë apel.
4. Apeli kundërshtues e humbet fuqinë në rast mospranimi për shqyrtim të apelit të palës tjetër ose të heqjes dorë prej tij.

Neni 424
Gjykata kompetente

1. Mbi apelin e bërë kundër vendimeve të gjykatës së rrethit vendos gjykata e apelit.
2. Mbi apelin e bërë kundër vendimeve të gjykatës ushtarake vendos gjykata ushtarake e apelit.

Neni 425
Kufijtë e shqyrtimit të çështjes

1. Gjykata e apelit e shqyrton çështjen në tërësi dhe nuk kufizohet vetëm me shkaqet e

paraqitura në ankim. Ajo shqyrton edhe pjesën që u takon bashkëtpandehurve që nuk kanë bërë ankim brenda kufijve që referojnë shkaqet e ngritura në ankim.

2. Kur apelues është prokurori, gjykata e apelit:

a - mund t'i japë faktit një cilësim juridik më të rëndë, të ndryshojë llojin ose ta rrisë masën e dënimit, të ndryshojë masat e sigurimit dhe të marrë çdo masë tjetër që urdhëron ose lejon ligji;

b - mund t'i japë dënim atij që është deklaruar i pafajshëm, t'i japë pafajësi për një shkak të ndryshëm nga ai që pranohet në vendimin e apeluar, të marrë masat e treguara në shkronjën "a";

c - mund të zbatojë, të ndryshojë ose të përjashtojë dënimet plotësuese dhe masat e sigurimit.

3. Kur apelues është vetëm i pandehuri, gjykata nuk mund të caktojë një dënim më të rëndë, të zbatojë një masë sigurimi më të rëndë, t'i japë pafajësisë një shkak më pak të favorshëm nga ai i vendimit të apeluar.

Neni 426

Veprimet paraprake të gjykimit

1. Kryetari i kolegjit të gjykatës së apelit urdhëron thirrjen e të pandehurit, paditësit civil dhe të paditurit civil, si dhe të mbrojtësve e të përfaqësuesve të tyre. Afati i paraqitjes nuk mund të jetë më i vogël se dhjetë ditë.

2. Urdhri i thirrjes është i pavlefshëm kur i pandehuri nuk është identifikuar në mënyrë të sigurtë ose kur nuk është saktësuar vendi, dita dhe ora e paraqitjes.

Neni 427

Përsëritja e shqyrtimit gjyqësor

1. Kur një palë kërkon rimarrjen e provave të administruara në shqyrtimin gjyqësor të shkallës së parë ose marrjen e provave të reja, gjykata në qoftë se çmon se një gjë e tillë është e nevojshme, vendos përsëritjen tërësisht ose pjesërisht të shqyrtimit gjyqësor.

2. Për provat që zbulohen pas gjykimit të shkallës së parë ose të atyre që dalin aty për aty, gjykata vendos, sipas rastit, marrjen ose jo të tyre.

3. Përsëritja e shqyrtimit gjyqësor vendoset edhe kryesisht kur gjykata e çmon të domosdoshme

4. Gjkata vendos përsëritjen e shqyrtimit gjyqësor kur vërtetohet se i pandehuri nuk ka marrë pjesë në shkallë të parë, sepse nuk ka marrë dijeni ose nuk ka mundur të paraqitet për shkaqe ligjore.

5. Për përsëritjen e shqyrtimit gjyqësor, të vendosur në bazë të paragrafëve të mësipërm, procedohet menjëherë dhe kur kjo nuk është e mundur, shqyrtimi gjyqësor shtyhet për një afat jo më të gjatë se dhjetë ditë.

Neni 428

Vendimi i gjykatës së apelit

1. Gjkata e apelit, pasi shqyrton çështjen, vendos:

a - lënien në fuqi të vendimit;

b - ndryshimin e vendimit;

c - prishjen e vendimit dhe pushimin e çështjes kur janë rastet që nuk lejojnë fillimin ose vazhdimin e procedimit ose kur nuk vërtetohet fajësia e të pandehurit;

ç - prishjen e vendimit dhe kthimin e akteve gjykatës së shkallës së parë kur nuk janë respektuar dispozitat që lidhen me kushtet për të qenë gjyqtar ose ndihmësgjyqtar në çështjen konkrete, me numrin e gjyqtarëve dhe ndihmësgjyqtarëve që është i domosdoshëm për formimin e kolegjeve të caktuara në këtë Kod, me ushtrimin e ndjekjes penale nga prokurori dhe pjesëmarrjen e tij në procedim, me pjesëmarrjen e përfaqësuesit të të dëmtuarit akuzues dhe të mbrojtësit të të pandehurit, me shkeljen e dispozitave për paraqitjen e akuzave të reja, si dhe në çdo rast kur në dispozita të veçanta është parashikuar pavlefshmëria e vendimit.

Neni 429

Kthimi i akteve gjykatës së shkallës së parë

1. Kur vendoset sipas pikës “ç” të nenit 428, gjykata e apelit urdhëron dërgimin e akteve një kolegji tjetër të së njëjtës gjykatë apo të gjykatës më të afërt.

2. Kur nuk është bërë rekurs në Gjykatën e Kasacionit, fashikulli me aktet i dërgohet gjykatës që ka dhënë vendimin.

Neni 430

Disponimet lidhur me ekzekutimin e detyrimit civil

1. Me kërkesën e paditësit civil, gjykata e apelit mund të vendosë për ekzekutimin e përkohshëm të detyrimit kur gjykata e shkallës së parë nuk është shprehur ose e ka refuzuar kërkesën. Ajo mund të vendosë, gjithashtu, pezullimin e ekzekutimit të detyrimit kur ka rrezik që të ndodhë një dëm i rëndë dhe i pandreqshëm

KREU III

REKURSI NË GJYKATËN E KASACIONIT

SEKSIONI I

RREGULLA TË PËRGJITHSHME

Neni 431

Rekurs i drejtpërdrejtë në kasacion

1. Janë objekt rekursi i drejtpërdrejtë në Gjykatën e Kasacionit vendimet dhe urdhrat e gjykatës, me të cilët disponohet mbi lirinë personale, ata që krijojnë një mosmarrëveshje juridiksioni a kompetence, si dhe rastet e veçanta të parashikuara me ligj.

Neni 432

Rekursi kundër vendimeve të formës së prerë

1. Rekurs në Gjykatën e Kasacionit kundër vendimeve të formës së prerë mund të bëhet për këto shkaqe:

a - mosrespektimi ose zbatimi i gabuar i ligjit penal ose i normave të tjera juridike, të cilat duhen mbajtur parasysh në zbatimin e ligjit penal;

b - mosrespektimi i normave procedurale që parashikojnë si pasojë pavlefshmërinë, mospranimin ose humbjen e një të drejte të ligjshme;

c - mungesa e arsytimit ose karakteri haptazi jologjik i tij, kur kjo gjë del nga teksti i vendimit të ankimuar.

Neni 433

Mospranimi i rekursit

1. Rekursi nuk pranohet në qoftë se bëhet për shkaqe të ndryshme nga ato që lejon ligji.

2. Mospranimi i rekursit vendoset nga kolegji i Gjykatës së Kasacionit në dhomën e këshillimit, pa pjesëmarrjen e palëve.

Neni 434

Kufijtë e shqyrtimit në Gjykatën e Kasacionit

1. Gjkata e Kasacionit e shqyrton çështjen brenda kufijve të shkaqeve të ngritura. Por për çështjet ligjore që duhet të shihen kryesisht nga gjykata në çdo gjendje e shkallë të procesit, të cilat nuk janë parë, Gjykata e Kasacionit ka të drejtë të vendosë.

Neni 435

Paraqitja e rekursit

1. Rekursi duhet të paraqitet me shkrim brenda tridhjetë ditëve nga data që vendimi ka marrë formën e prerë. Ai duhet të përmbajë tregimin e saktë të shkaqeve të paligjshmërisë së vendimit.

2. Akti i rekursit dhe memoriet duhet të nënshkruhen, me pasojë mospranimi, nga mbrojtësit. Kur i pandehuri nuk ka mbrojtës të zgjedhur, kryetari i kolegjit cakton një mbrojtës kryesisht dhe në këtë rast lajmërimet i bëhen edhe të pandehurit.

SEKSIONI II

SHQYRTIMI NË GJYKATËN E KASACIONIT

Neni 436

Veprimet paraprahe

1. Kryetari i Gjykatës së Kasacionit cakton kolegjet përkatëse për shqyrtimin e rekurseve.
2. Kryetari i kolegjit cakton datën për shqyrtimin e rekursit.
3. Sekretaria e gjykatës njofton prokurorin pranë Gjykatës së Kasacionit për depozitimin e akteve që lidhen me rekursin dhe të paktën dhjetë ditë para datës së seancës e afishon atë.

Neni 437

Shqyrtimi gjyqësor

1. Gjykata e Kasacionit gjykon në kolegji me tre gjyqtarë.
2. Normat që lidhen me publicitetin, rregullin e seancës dhe me drejtimin e diskutimit në gjykimet e shkallës së parë dhe të dytë respektohen në Gjykatën e Kasacionit, për aq sa janë të zbatueshme.
3. I pandehuri dhe palët private përfaqësohen nga mbrojtësit.
4. Kryetari i kolegjit bën verifikimin e legjitimitetit të palëve dhe të rregullsisë së lajmërimeve.
5. Gjyqtari i ngarkuar relatton çështjen. Pas fjalës së prokurorit, mbrojtësit dhe përfaqësuesit e palëve private bëjnë mbrojtjen. Replika nuk lejohet.

Neni 438

Shqyrtimi nga kolegjet e bashkuara

1. Kur çështjet e ngritura kanë rëndësi të veçantë ose kur duhet të sheshohen kundërtitë e lindura ndërmjet vendimeve të kolegjeve të veçanta, me kërkesën e prokurorit, të mbrojtësve dhe të përfaqësuesve të palëve private ose edhe kryesisht, Kryetari i Gjykatës së Kasacionit vendos që shqyrtimi i çështjes të bëhet nga kolegjet e bashkuara.
2. Respektohen rregullat e gjykimit të caktuara për kolegjin.

SEKSIONI III

VENDIMI

Neni 439

Marrja e vendimit

1. Vendimi merret menjëherë pas mbarimit të seancës, me përjashtim të rasteve kur për shkak të natyrës së ndërlikuar ose të rëndësisë së çështjes kryetari i kolegjit e çmon të domosdoshme ta shtyjë marrjen e vendimit për aq ditë sa është e nevojshme.
2. Vendimi nënshkruhet nga të gjithë anëtarët e kolegjit dhe shpallet në seancë duke u lexuar nga kryetari ose një gjyqtar.

Neni 440

Zbatimi i detyrueshëm i detyrave të vendimit

1. Detyrat dhe konkluzionet e vendimit të Gjykatës së Kasacionit janë të detyrueshme për gjykatën që rishqyrton çështjen.

Neni 441

Dispozitivi i vendimit

1. Pas shqyrtimit të çështjes kolegji penal ose kolegjet e bashkuara të Gjykatës së Kasacionit vendosin:

- a - lënien në fuqi të vendimit ndaj të cilit është bërë rekurs;
- b - ndryshimin e vendimit për cilësimin ligjor të veprës, për llojin dhe masën e dënimit, për pasojat civile të veprës penale;
- c - prishjen e vendimit dhe zgjidhjen e çështjes pa e kthyer për rishqyrtim;
- ç - prishjen e vendimit dhe kthimin e akteve për rishqyrtim.

Neni 442

Prishja e vendimit dhe zgjidhja e çështjes pa e kthyer për rishqyrtim

1. Gjykata e Kasacionit vendos prishjen e vendimit dhe zgjidhjen e çështjes pa e kthyer për rishqyrtim kur:

- a - fakti nuk parashikohet si vepër penale, vepra penale është shuar ose ndjekja penale nuk duhet të fillonte e të vazhdonte;
- b - vendimi është i pavlefshëm për rastet e parashikuara në këtë kod;
- c - vendimi është dhënë me gabim në person;
- ç - ka kontradikta midis vendimit të ankimuar dhe një tjetri të mëparshëm, lidhur me të njëjtin person dhe me të njëjtën vepër penale, të dhëna nga e njëjta ose një tjetër gjykatë penale.

2. Në rastet e parashikuara nga shkronja “a” gjykata vendos pushimin e çështjes, për ato të parashikuara nga shkronjat “b” dhe “c” vendimi i njoftohet prokurorit për të marrë masat e nevojshme, për ato të parashikuara nga shkronja “ç” urdhërohet që të zbatohet vendimi që ka caktuar dënimin më pak të rëndë.

Neni 443

Prishja e vendimit dhe kthimi i akteve për rishqyrtim

1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara nga neni 442 Gjykata e Kasacionit, kur prish një vendim ia dërgon aktet gjykatës që ka dhënë vendimin e prishur.

2. Kur prishja nuk është bërë për të gjitha disponimet e vendimit, Gjykata e Kasacionit deklaron në dispozitiv se cilat pjesë të vendimit prishen.

Neni 444

Prishja e vendimit vetëm për pasojat civile

1. Kur prish vetëm disponimet ose pikat që kanë të bëjnë me padinë civile ose kur pranon rekursin e paditësit civil kundër vendimit të pafajësisë së të pandehurit, Gjykata e Kasacionit ia dërgon aktet përkatëse gjykatës civile kompetente.

Neni 445

Ndreqja e gabimeve

1. Gabimet ligjore në arsyetimin e vendimit ose tregimi i gabuar i tekstit të ligjit nuk sjellin prishjen e vendimit të ankimuar, në qoftë se nuk kanë patur ndikim vendimtar mbi dispozitivin. Por, gjykata specifikon në vendim gabimet dhe ndreqjet e duhura.

Neni 446

Pasojat e vendimit mbi masat e sigurimit

1. Kur në bazë të vendimit të Gjykatës së Kasacionit duhet të pushojë vazhdimi i një burgimi, ose i një dënimi plotësues, ose një mase sigurimi, sekretaria ia komunikon menjëherë dispozitivin e vendimit prokurorit pranë gjykatës përkatëse.

Neni 447

Rigjykimi pas prishjes

1. Në rigjykim nuk lejohet diskutimi i kompetencës së njohur me vendimin e prishjes.
2. Gjykata e rigjykimit i përmbahet vendimit të Gjykatës së Kasacionit për çdo çështje të së drejtës që është vendosur me të.
3. Në rigjykim nuk mund të ngrihen pavlefshmëritë e vërtetuara në gjykimet e mëparshme ose gjatë hetimeve paraprake.
4. Prishja e vendimit vlen edhe për të pandehurin që nuk ka bërë rekurs, përveçse kur shkakui prishjes është personal.

Neni 448

Ankimi kundër vendimit të gjykatës së rigjykimit

1. Vendimi i gjykatës së rigjykimit mund të ankimohet me rekurs në Gjykatën e Kasacionit kur është dhënë nga gjykata e apelit dhe me apel kur është dhënë nga gjykata e shkallës së parë.
2. Vendimi i gjykatës së rigjykimit mund të ankimohet vetëm për shkaqet që nuk lidhen me pikat e vendosura nga Gjykata e Kasacionit ose për mosrespektimin e nenit 447, paragrafi 2.

**KREU IV
RISHIKIMI**

Neni 449

Vendimet që mund të rishikohen

1. Në rastet e caktuara me ligj lejohet në çdo kohë rishikimi i vendimeve që kanë marrë formën e prerë, edhe kur dënimi është ekzekutuar ose është shuar.
2. Vendimet e pafajësisë për krime mund të rishikohen me kërkesën e prokurorit, por me kusht që të mos kenë kaluar 5 vjet nga dhënia e vendimit.

Neni 450

Rastet e rishikimit

1. Rishikimi mund të kërkohet:
 - a - kur faktet e vëna në themel të vendimit nuk pajtohen me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë;
 - b - kur vendimi është bazuar në një vendim të gjykatës civile, i cili është revokuar më pas;
 - c - kur pas vendimit kanë dalë ose janë zbuluar prova të reja, të cilat vetëm ose së bashku me ato që janë vlerësuar njëherë, tregojnë se vendimi është i gabuar;
 - ç - kur vërtetohet se vendimi është dhënë si pasojë e falsifikimit të akteve të gjykimet ose të një fakti tjetër të parashikuar nga ligji si vepër penale.

Neni 451

Kërkesa e rishikimit

1. Mund të kërkojnë rishikimin:
 - a - i dënuari ose kujdestari i tij, dhe kur ai ka vdekur, trashëgimtari ose një i afërm i tij;
 - b - prokurori pranë gjykatës që ka dhënë vendimin.

Neni 452
Forma e kërkesës

1. Kërkesa e rishikimit bëhet personalisht ose nëpërmjet përfaqësuesit. Ajo duhet të përmbajë provat që e përligjin dhe duhet të paraqitet, bashkë me dokumentet eventuale, në sekretarinë e gjykatës së rrethit që ka dhënë vendimin.

2. Në rastet e parashikuara nga neni 450, paragrafi 1, shkronjat “a”, “b” dhe “ç”, kërkesës duhet t’i bashkohen kopjet e vërtetuara të akteve të përmendura në to.

3. Në rast vdekje të të gjykuarit pas paraqitjes së kërkesës së rishikimit, kryetari i gjykatës së rrethit cakton një kujdestar, i cili ushtron të drejtat që në procesin e rishikimit do t’i takonin të gjykuarit.

Neni 453
Mospranimi i kërkesës

1. Kur kërkesa është bërë jashtë rasteve të parashikuara nga neni 450, ose kur është bërë nga ata që nuk e kanë këtë të drejtë, ose kur ajo rezulton haptazi e pambështetur, gjykata e rrethit, edhe kryesisht vendos mospranimin e saj. Vendimi merret në dhomën e këshillimit pa pjesëmarrjen e palëve.

2. Vendimi i mospranimit i njoftohet atij që ka bërë kërkesën, i cili mund të bëjë ankim.

Neni 454
Pezullimi i ekzekutimit

1. Gjykata e rrethit mund të vendosë pezullimin e ekzekutimit të dënimit ose të masës së sigurimit.

2. Kundër vendimit lidhur me pezullimin e ekzekutimit, prokurori dhe i dënuari mund të bëjnë ankim në gjykatën e apelit.

Neni 455
Gjykimi i rishikimit

1. Kryetari i gjykatës urdhëron njoftimin e prokurorit dhe thirrjen e të pandehurit dhe të palëve private.

2. Respektohen dispozitat e gjykimit të shkallës së parë brenda kufijve të shkaqeve të parashtruara në kërkesën e rishikimit.

Neni 456
Vendimi

1. Vendimi merret sipas dispozitave për marrjen e vendimit nga gjykata e shkallës së parë.

2. Kur pranohet kërkesa e rishikimit, gjykata prish vendimin. Nuk mund të jepet vendim vetëm duke bërë një vlerësim tjetër të provave të marra në gjykimin e mëparshëm.

3. Kur rrëzohet kërkesa, gjykata detyron atë që e ka bërë me shpenzimet procedurale dhe kur është urdhëruar pezullimi, vendos rivënien në ekzekutim të dënimit ose të masës së sigurimit.

4. Me kërkesën e të interesuarit, vendimi i pafajësisë afishohet i shkurtuar në rrethin ku është dhënë vendimi dhe në vendbanimin e fundit të të dënuarit. Kryetari i gjykatës mund të urdhërojë që ky vendim të shpallet në një gazetë të caktuar.

Neni 457
Disponimet në rastin e pranimit të kërkesës

1. Gjykata e rrethit, kur jep vendim pafajësie urdhëron kthimin e shumave të paguara për ekzekutimin e dënimit me gjobë, për shpenzimet procedurale dhe të mbajtjes në burg, heqjen e masave

të sigurimit pasuror, si dhe për shpërblimin e dëmeve në dobi të paditësit civil që ka marrë pjesë në gjykimin e rishikimit. Ajo urdhëron edhe kthimin e sendeve që janë konfiskuar, me përjashtim të sendeve, prodhimi, përdorimi, transportimi, mbajtja e të cilave përbën vepër penale.

Neni 458

Ankimi kundër vendimit

1. Vendimi i dhënë në gjykimin e rishikimit mund të ankimohet në gjykatën e apelit.

Neni 459

Kompensimi për dënim të padrejtë

1. Ai që ka marrë pafajësinë gjatë rishikimit, kur nuk ka dhënë shkak me dashje ose pakujdesi të rëndë për gabimin gjyqësor, ka të drejtë për një kompensim në përpjesëtim me kohëzgjatjen e dënimit dhe me pasojat personale dhe familjare që rrjedhin nga dënimi.
2. Kompensimi bëhet me pagimin e një shume parash ose me dhënien e një të ardhure jetësore.
3. Kërkesa për kompensim bëhet, me pasojë mospranimi, brenda dy vjetëve nga dita që vendimi i rishikimit ka marrë formë të prerë dhe paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin.
4. Kërkesa i komunikohet prokurorit dhe të gjithë të interesuarve.
5. Kundër vendimit për kompensim mund të bëhet ankim në gjykatën e apelit.

Neni 460

Kompensimi në rast vdekje

1. Kur i dënuari vdes, qoftë edhe para procedimit të rishikimit, e drejta për kompensim u përket trashëgimtarëve të tij. Këtë të drejtë nuk e përfitojnë trashëgimtarët e padenjë.

Neni 461

Pasojat e mospranimit ose të rrëzimit të kërkesës së rishikimit

1. Mospranimi i kërkesës ose vendimi që e rrëzon atë nuk cenon të drejtën e paraqitjes së një kërkesë të re të bazuar në prova të tjera.

TITULLI IX

EKZEKUTIMI I VENDIMEVE

KREU I

VËNIA NË EKZEKUTIM E VENDIMEVE

Neni 462

Vendimet e ekzekutueshme

1. Vendimi penal i gjykatës vihet në ekzekutim menjëherë pasi të ketë marrë formë të prerë.
2. Vendimi i pafajësisë, i përjashtimit të të gjykuarit nga dënimi dhe ai i pushimit të çështjes, vihet në ekzekutim menjëherë pas shpalljes.
3. I dënuari me vdekje ka të drejtë t'i paraqesë kërkesë për falje Presidentit të Republikës. Paraqitja e kërkesës pezullon ekzekutimin. Çështja i referohet Presidentit të Republikës edhe kryesisht nga gjykata ku vendimi ka marrë formën e prerë.
4. Mënyra e ekzekutimit të vendimeve penale rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 463

Veprimet e prokurorit

1. Prokurori pranë gjykatës së shkallës së parë që ka dhënë vendimin, merr masa për ekzekutimin e vendimit. Ai bën kërkesa në gjykatën kompetente dhe ndërhyr në të gjitha veprimet e ekzekutimit.

2. Vendimet e prokurorit i njoftohen, brenda tridhjetë ditëve, mbrojtësit të caktuar nga i interesuari ose, kur nuk ka të tillë, atij të caktuar nga prokurori.

3. Kur është e nevojshme, prokurori mund të kërkojë kryerjen e veprimeve të veçanta nga prokurori i një rrethi tjetër.

4. Kur fillon ekzekutimi, prokurori njofton me shkrim gjykatën që ka dhënë vendimin.

Neni 464

Ekzekutimi i vendimeve me burgim

1. Për ekzekutimin e një vendimi me burgim, prokurori nxjerr urdhrin e ekzekutimit.

2. Urdhri i ekzekutimit përmban gjeneralitetet e të dënuarit, dispozitivin e vendimit dhe disponimet e nevojshme për ekzekutimin.

3. Kur i dënuari është i paraburgosur, urdhri i dërgohet organit shtetëror që administron burgjet dhe i njoftohet të interesuarit, ndërsa kur i dënuari nuk është i paraburgosur urdhërohet burgimi i tij.

4. Në të njëjtën mënyrë veprohet edhe për rastet e ekzekutimit të vendimeve të mbylljes së detyrueshme në institucione mjekësore ose edukimi.

Neni 465

Llogaritja e paraburgimit dhe e dënimeve të shlyera

1. Në caktimin e kohës së dënimit me burgim, prokurori llogarit periudhën e paraburgimit të vuajtur për të njëjtën vepër ose për një vepër penale tjetër, periudhën e dënimit me burgim të shlyer për një vepër penale tjetër, kur dënimi përkatës është revokuar ose kur për veprën penale është dhënë amnisti apo falje.

2. Në çdo rast llogariten vetëm paraburgimi ose dënimi i shlyer pas kryerjes së veprës penale, për të cilën duhet të caktohet dënimi që do të ekzekutohet.

3. Pasi bën llogaritjet, prokurori nxjerr urdhrin, i cili i njoftohet të dënuarit dhe mbrojtësit të tij.

Neni 466

Ekzekutimi i masave të sigurimit të urdhëruara nga gjykata

1. Masat e sigurimit të urdhëruara nga gjykata, ekzekutohen nga prokurori pranë gjykatës që ka dhënë vendimin.

Neni 467

Ekzekutimi i dënimeve me gjobë

1. Vendimet që përmbajnë dënimin me gjobë ekzekutohen nga zyra e përmbarimit.

2. Kur vërtetohet pamundësia e marrjes së gjobës ose e një pjese të saj, prokurori i bën kërkesë gjykatës që ka dhënë vendimin për të bërë konvertimin. Me kërkesën e të dënuarit, gjykata mund ta shtyjë konvertimin deri në gjashtë muaj. Kjo periudhë nuk llogaritet në afatet e parashkrimit.

3. Kundër vendimit të konvertimit mund të bëhet ankim, i cili pezullon ekzekutimin e tij.

Neni 468

Ekzekutimi i dënimeve plotësuese

1. Për ekzekutimin e dënimeve plotësuese, prokurori u dërgon shkurtimin e vendimit të dënimit organeve të policisë gjyqësore dhe organeve të tjera të interesuara.

Neni 469

Ekzekutimi i disa dënimeve

1. Kur i njëjti person është dënuar me disa vendime për vepra penale të ndryshme, prokurori pranë gjykatës që ka dhënë vendimin e fundit i kërkon gjykatës që të caktojë dënimin që duhet të ekzekutohet, duke respektuar normat mbi bashkimin e dënimeve.

2. Kërkesa e prokurorit i njoftohet të dënuarit dhe mbrojtësit të tij.

KREU II

SHQYRTIMI NGA GJYKATA E ÇËSHTJEVE QË LIDHEN ME EKZEKUTIMIN E VENDIMEVE

Neni 470

Gjykata kompetente për ekzekutimin

1. Gjykata që ka dhënë vendimin është kompetente për shqyrtimin e kërkesave dhe pretendimeve që lidhen me ekzekutimin e tij.

2. Kur ekzekutimi ka të bëjë me disa vendime të dhëna nga gjykata të ndryshme, kompetente është gjykata që ka dhënë vendimin, i cili ka marrë formë të prerë i fundit.

Neni 471

Mënyra e procedimit nga gjykata

1. Gjykata procedon me kërkesën e prokurorit, të interesuarit ose të mbrojtësit.

2. Kur kërkesa është haptazi e pabazuar ose përsëritje e një kërkesë të rrëzuar, të mbështetur mbi të njëjtat shkaqe, gjykata, pasi dëgjon prokurorin e deklaron atë të papranueshme me vendim, i cili i njoftohet brenda pesë ditëve të interesuarit. Kundër vendimit mund të bëhet ankim

3. Me përjashtim të rasteve të parashikuara nga paragrafi 2, gjykata cakton datën e seancës dhe lajmëron palët dhe mbrojtësit, të paktën dhjetë ditë para seancës.

4. Seanca zhvillohet me pjesëmarrjen e detyrueshme të prokurorit dhe të mbrojtësve. I interesuari, kur e kërkon, dëgjohej personalisht ose me letërporosi.

5. Gjykata merr vendim, i cili u njoftohet palëve edhe mbrojtësve. Kundër vendimit mund të bëhet ankim, por ai nuk e pezullon ekzekutimin, përveçse kur gjykata që e ka dhënë vendos ndryshe.

6. Procesverbali i seancës mbahet në formë të përmbledhur.

Neni 472

Dyshimi për identitetin fizik të personit të burgosur

1. Kur ka arsye për të dyshuar mbi identitetin e personit të arrestuar për ekzekutimin e dënimit, gjykata e merr në pyetje, kryen hetimet e nevojshme për identifikimin e tij dhe merr vendim, i cili i njoftohet të interesuarit.

2. Kur konstaton se ai nuk është personi ndaj të cilit duhet të bëhet ekzekutimi, gjykata urdhëron menjëherë lirimin e tij. Në qoftë se identiteti mbetet i paqartë, ajo urdhëron pezullimin e ekzekutimit, lirimin e të burgosurit dhe njofton prokurorin që të bëjë hetime të mëtejshme.

3. Kur është i qartë gabimi për identitetin e personit, prokurori urdhëron lirimin e tij dhe i dërgon menjëherë aktet gjykatës.

Neni 473

Gabimi në emër

1. Kur një person është dënuar në vend të një tjetri për gabim në emër, gjykata vendos korrigjimin vetëm kur personi kundër të cilit duhej të procedohej është thirrur si i pandehur edhe me një emër tjetër në gjykim. Në rast të kundërt vendoset rishikimi i çështjes në bazë të nenit 450, paragrafi 1, shkronja “c”. Në çdo rast ekzekutimi kundër personit të dënuar gabimisht pezullohet.

Neni 474

Disa vendime për të njëjtin fakt

1. Kur disa vendime janë dhënë kundër të njëjtit person për të njëjtin fakt, gjykata urdhëron ekzekutimin e vendimit me të cilin është dhënë dënimi më i lehtë, duke i deklaruar të tjerët të pazbatueshëm. Kur dënimet kryesore janë të barabarta, mbahet parasysh dënimi plotësues.

2. Kur ka disa vendime pushimi ose pafajësie, i interesuari tregon vendimin që duhet ekzekutuar dhe kur ai nuk e bën këtë, prokurori për rastin e pushimit dhe gjykata për rastin e pafajësisë, urdhërojnë ekzekutimin e vendimit më të favorshëm.

3. Kur bëhet fjalë për një vendim pafajësie dhe për një vendim dënimi, gjykata urdhëron ekzekutimin e vendimit të pafajësisë, duke revokuar vendimin e dënimit, ndërsa kur është fjala për një vendim mosfillimi të dhënë nga prokurori dhe një vendim të dhënë në gjykim, gjykata urdhëron ekzekutimin e vendimit të dhënë në gjykim.

Neni 475

Bashkimi i dënimeve

1. Në rastin e disa vendimeve, të dhëna në procedime të ndryshme kundër të njëjtit person, i dënuari ose prokurori mund të kërkojnë nga gjykata zbatimin e rregullave për bashkimin e dënimeve.

Neni 476

Shtyrja e ekzekutimit të vendimit

1. Gjkata që ka dhënë vendimin e dënimit, me kërkesën e të dënuarit, të mbrojtësit ose të prokurorit, mund të vendosë shtyrjen e ekzekutimit të vendimit në këto raste:

a - kur i dënuari vuan nga një sëmundje që pengon ekzekutimin e vendimit. Ekzekutimi shtyhet gjer në shërimin e të dënuarit;

b - kur e dënuara është shtatzënë ose me fëmijë nën një vjeç. Ekzekutimi shtyhet gjer sa fëmija të bëhet një vjeç;

c - kur vuajtja e menjëhershme e dënimit mund të sjellë pasoja të rënda për të dënuarin ose familjen e tij. Shtyrja e ekzekutimit në këto raste nuk mund të zgjatet më tepër se gjashtë muaj;

ç - në çdo rast tjetër që çmohet nga gjykata si i veçantë, duke u shtyrë ekzekutimi gjer në tre muaj.

2. Me paraqitjen e kërkesës gjykata ka të drejtë të pezullojë ekzekutimin e vendimit gjer në shqyrtimin e saj.

3. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankim.

Neni 477

Lirimi me kusht

1. Gjkata e vendit të ekzekutimit vendos për lirimin me kusht dhe revokimin e vendimit të lirimimit me kusht, sipas kriterëve të caktuara në Kodin Penal.

2. Kërkesa nuk mund të përsëritet para se të kenë kaluar gjashtë muaj nga dita kur vendimi i rrëzimit të kërkesës ka marrë formë të prerë.

Neni 478

Lirimi i të burgosurit

1. Gjkata e vendit të ekzekutimit mund të vendosë lirimin e të burgosurit kur vazhdimi i burgimit mund të rrezikojë jetën e tij.

Neni 479

Revokimi i vendimit për shkak të shfuqizimit të veprës penale

1. Në rastin e shfuqizimit ose të deklarimit të paligjshmërisë kushtetuese të normës penale,

gjykata revokon vendimin e dënimit, duke deklaruar se fakti nuk parashikohet si vepër penale. Në të njëjtën mënyrë veprohet edhe kur është dhënë vendim mosfillimi ose pafajësie për shkak të shuarjes së veprës penale.

Neni 480

Kompetenca të tjera

1. Në fazën e ekzekutimit, gjykata është kompetente të vendosë për shuarjen e veprës penale pas dënimit, për shuarjen e dënimit, për dënimet plotësuese, për konfiskimin ose kthimin e sendeve të sekuestruara, si dhe për çdo rast të parashikuar me ligj.

2. Kur vërtetohet shuarja e veprës penale ose të dënimit, gjykata e deklaron këtë edhe kryesisht, duke marrë masat përkatëse.

KREU III

GJENDJA GJYQËSORE

Neni 481

Zyra e gjendjes gjyqësore

1. Pranë Ministrisë së Drejtësisë, në zyrën e regjistrit gjyqësor, depozitohen shkurtime të vendimeve për personat e gjykuar penalisht.

Neni 482

Shënimet në regjistrin gjyqësor

1. Në regjistrin gjyqësor regjistrohen me shkurtime:

- a - vendimet e dënimit me të marrë formë të prerë;
- b - vendimet e dhëna nga gjykata në fazën e ekzekutimit;
- c - vendimet që lidhen me zbatimin e vendimeve plotësuese;
- ç - vendimet gjyqësore të pafajësisë e të pushimit të çështjes.

Neni 483

Heqja e shënimeve

1. Shënimet në regjistër hiqen pas marrjes së njoftimit zyrtar të vdekjes së personit, të cilit i referohen kur ai bëhet tetëdhjetë vjeç.

2. Hiqen edhe shënimet lidhur me:

- a - vendimet e revokuara për shkak të rishikimit ose të shfuqizimit të veprës penale;
- b - vendimet e pafajësisë ose të pushimit kur kanë kaluar dhjetë vjet nga dita që vendimi ka marrë formë të prerë;
- c - vendimet e dënimit për kundërvajtje kur është dhënë dënimi me gjobë, me kalimin e dhjetë vjetëve nga dita kur vendimi është ekzekutuar.

Neni 484

Vërtetimet e gjendjes gjyqësore

1. Organet e drejtësisë, të administratës shtetërore dhe entet e ngarkuara me shërbime publike kanë të drejtë të marrin vërtetimin e shënimeve për një person të caktuar, kur vërtetimi është i nevojshëm për kryerjen e funksioneve të tyre.

2. Prokurori mund të kërkojë vërtetimin e sipërm për të pandehurin ose të dënuarin dhe, me autorizim të gjykatës ai dhe mbrojtësi mund të kërkojnë vërtetim edhe për personin e dëmtuar dhe dëshmitarët.

3. Personi të cilit i referohet shënimi në regjistër ka të drejtë të marrë vërtetimin përkatës pa qenë i detyruar të tregojë shkaqet në kërkesë.

KREU IV
SHPENZIMET PROCEDURALE

Neni 485

Shpenzimet e bëra nga shteti

1. Shpenzimet procedurale penale parapagohen nga shteti, me përjashtim të atyre që lidhen me aktet e kërkuara nga palët private.

2. Në shpenzimet procedurale përfshihen shpenzimet e bëra në të gjitha fazat e procedimit për këqyrjet, eksperimentet, ekspertimet, njoftimet, për mbrojtësit e caktuar kryesisht dhe çdo shpenzim tjetër i dokumentuar rregullisht.

3. Në vendimin përfundimtar gjykata cakton detyrimin për pagimin e shpenzimeve të parapaguara nga shteti.

Neni 486

Pagimi i shpenzimeve procedurale

1. Detyrimi për shpenzimet procedurale ekzekutohet nga zyra e përmbarimit.

2. Në rastin e paaftësisë paguese zyra e përmbarimit njofton policinë financiare, e cila merr të dhëna për gjendjen reale të të detyruarit dhe për çdo ndryshim të saj.

Neni 487

Zgjidhja e ankesave për shpenzimet

1. Për ankesat lidhur me shpenzimet procedurale vendos gjykata që ka dhënë vendimin, e cila procedon sipas rregullave të caktuara në nenin 471.

TITULLI X
MARRËDHËNIET JURIDIKSIONALE ME AUTORITETET E HUAJA

KREU I
EKSTRADIMI

SEKSIONI I
EKSTRADIMI PËR JASHTË SHTETIT

Neni 488

Kuptimi i ekstradimit

1. Dorëzimi i një personi një shteti të huaj për ekzekutimin e një vendimi me burgim ose të një akti që vërteton procedimin e tij për një veprë penale, mund të bëhet vetëm nëpërmjet ekstradimit.

Neni 489

Kërkesa për ekstradim

1. Ekstradimi lejohet vetëm mbi bazën e një kërkesë drejtuar Ministrisë së Drejtësisë.

2. Kërkesës për ekstradim i bashkangjiten:

a - kopja e vendimit të dënimit me burgim ose e aktit të procedimit;

b - një relacion mbi veprën penale që i ngarkohet personit për të cilin kërkohet ekstradimi, duke treguar kohën dhe vendin e kryerjes së veprës dhe cilësimin ligjor të saj;

c - teksti i dispozitave ligjore që do të zbatohen, duke treguar nëse për veprën për të cilën kërkohet ekstradimi është parashikuar nga ligji i shtetit të huaj dënimi me vdekje;

ç - të dhënat individuale dhe çdo informacion tjetër të mundshëm që shërben për të përcaktuar identitetin dhe shtetësinë e personit, për të cilin kërkohet ekstradimi.

3. Kur konkurrojnë disa kërkesa ekstradimi, Ministria e Drejtësisë cakton radhën e shqyrtimit.

Për këtë qëllim ajo mban parasysh të gjitha rrethanat e çështjes dhe veçanërisht datën e marrjes së kërkesës, rëndësinë dhe vendin e kryerjes së veprës penale ose shtetësinë dhe vendbanimin e personit të kërkuar, si dhe mundësinë e një riekstradimi nga shteti kërkuar.

4. Në qoftë se për një shkelje të vetme ekstradimi kërkohet në të njëjtën kohë nga shumë shtete, ai i jepet shtetit ndaj të cilit është drejtuar vepra penale ose atij shteti mbi territorin e të cilit është kryer vepra.

Neni 490

Kushtet e ekstradimit

1. Ekstradimi lejohet me kusht të shprehur se i ekstraduari nuk do të ndiqet, nuk do të dënohet dhe as do t'i dorëzohet një shteti tjetër për një vepër penale që ka ndodhur para kërkesës për dorëzim dhe që është e ndryshme nga ajo për të cilën është dhënë ekstradimi.

2. Kushtet e treguara nga paragrafi 1 nuk merren parasysh:

a - kur pala dorëzuese jep pëlqim të shprehur që i ekstraduari të ndiqet edhe për një vepër penale tjetër dhe i ekstraduari nuk ka kundërshtim;

b - kur i ekstraduari, edhe pse ka patur mundësi, nuk ka lënë territorin e shtetit të cilit i është dorëzuar, pasi kanë kaluar dyzet e pesë ditë nga lirimi i tij ose pasi e ka lënë atë është kthyer vullnetarisht.

3. Ministria e Drejtësisë mund të vërë edhe kushte të tjera që i çmon të përshtatshme.

Neni 491

Mospranimi i kërkesës për ekstradim

1. Nuk mund të jepet ekstradimi:

a - për një vepër me karakter politik ose kur rezulton që ai kërkohet për qëllime politike;

b - kur ka arsye të mendohet se personi që kërkohet do t'u nënshtrohet persekutimeve ose diskriminimeve për shkak të racës, fesë, seksit, shtetësisë, gjuhës, bindjeve politike, gjendjes personale a shoqërore ose dënimeve a trajtimeve të egra, çnjerëzore a poshtëruese ose veprimeve që përbëjnë shkelje të një të drejte themelore të njeriut;

c - kur personi që kërkohet ka kryer një vepër penale në Shqipëri;

ç - kur ka filluar procedimi ose është gjykuar në Shqipëri edhe pse vepra është kryer jashtë shtetit;

d - kur vepra penale nuk parashikohet si e tillë nga legjislacioni shqiptar;

e - kur për veprën penale është dhënë amnisti nga shteti shqiptar;

f - kur personi i kërkuar është shtetas shqiptar dhe nuk ka marrëveshje që të parashikojë ndryshe;

g - kur është parashikuar ndjekja penale ose dënimi sipas ligjit të shtetit që e kërkon.

Neni 492

Veprimet e prokurorit

1. Kur merr nga një shtet i huaj një kërkesë ekstradimi, Ministria e Drejtësisë, në qoftë se nuk e refuzon atë, ia dërgon bashkë me dokumentet prokurorit pranë gjykatës kompetente.

2. Prokurori pasi merr kërkesën urdhëron paraqitjen e të interesuarit për të bërë identifikimin e tij dhe për të marrë pëlqimin eventual për ekstradimin. Të interesuarit i bëhet e ditur se ka të drejtë të ndihmohet nga një mbrojtës.

3. Prokurori u kërkon autoriteteve të huaja, nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë, dokumentacionin dhe informacionin që çmon të nevojshëm.

4. Brenda tre muajve nga data kur ka ardhur kërkesa për ekstradim, prokurori i paraqet gjykatës kërkesën për shqyrtim.

5. Kërkesa e prokurorit depozitohet në sekretarinë e gjykatës bashkë me aktet dhe sendet e sekuestruara. Sekretaria kujdeset për njoftimin e personit për të cilin është kërkuar ekstradimi, mbrojtësit të tij dhe përfaqësuesit eventual të shtetit kërkuar, të cilët, brenda dhjetë ditëve, kanë të drejtë të shikojnë dhe të nxjerrin kopje të akteve, si dhe të këqyrin sendet e sekuestruara dhe të

paraqesin memorie.

Neni 493

Masat shtrënguese dhe sekuestrimet

1. Me kërkesë të Ministrisë së Drejtësisë, të paraqitur nëpërmjet prokurorit, ndaj personit për të cilin është kërkuar ekstradimi mund të merren masa shtrënguese dhe të vendoset sekuestrimi i provave materiale dhe i sendeve që i përkasin veprës penale, për të cilën është kërkuar ekstradimi.

2. Në caktimin e masave shtrënguese respektohen dispozitat e titullit V të këtij kodi, për atë që mund të zbatohen, duke mbajtur parasysh kërkesat për të garantuar që personi për të cilin është kërkuar ekstradimi të mos i shmanget dorëzimit.

3. Masat shtrënguese dhe sekuestroja nuk vendosen kur ka arsye të çmohet se nuk ekzistojnë kushtet për dhënien e një vendimi në favor të ekstradimit.

4. Masat shtrënguese revokohen kur brenda tre muajve nga fillimi i ekzekutimit të tyre nuk ka përfunduar procedimi para gjykatës. Me kërkesë të prokurorit afati mund të zgjatet, por jo më shumë se një muaj, kur është e nevojshme të bëhen verifikime veçanërisht komplekse.

5. Kompetenca për të vendosur në bazë të paragrafëve të mësipërm i përket gjykatës së rrethit ose, gjatë procedimit para gjykatës së apelit, kësaj të fundit.

Neni 494

Zbatimi i përkohshëm i masave shtrënguese

1. Me kërkesën e shtetit të huaj, të paraqitur nga Ministria e Drejtësisë nëpërmjet prokurorit pranë gjykatës kompetente, gjykata mund të vendosë përkohësisht një masë shtrënguese para se të vijë kërkesa e ekstradimit.

2. Masa mund të vendoset kur:

a - shteti i huaj ka deklaruar se kundër personit është marrë një masë për kufizimin e lirisë personale ose një vendim dënimi me burgim dhe se ka ndër mend të paraqesë kërkesë për ekstradim;

b - shteti i huaj ka paraqitur të dhëna të hollësishme për veprën penale dhe elemente të mjaftueshme për identifikimin e personit;

c - kur ka rrezik i keqe.

3. Kompetenca për të vendosur masën u takon, sipas radhës, gjykatës së rrethit në territorin e së cilës personi ka vendbanimin, vendqëndrimin apo banesën ose gjykatës së rrethit ku ai gjendet. Në qoftë se kompetenca nuk mund të përcaktohet në mënyrat e treguara më sipër kompetente është gjykata e rrethit të Tiranës.

4. Gjkata mund të vendosë edhe sekuestrimin e provave materiale dhe të sendeve që i përkasin veprës penale.

5. Ministria e Drejtësisë njofton shtetin e huaj për zbatimin e përkohshëm të masës shtrënguese dhe të sekuestros eventuale.

6. Masat shtrënguese revokohen në qoftë se brenda tetëmbëdhjetë ditëve dhe gjithësesi në maksimum dyzet ditë nga njoftimi i mësipërm nuk vjen në Ministrinë e Drejtësisë kërkesa e ekstradimit dhe dokumentet që i bashkëlidhen asaj.

Neni 495

Arrestimi nga policia gjyqësore

1. Në rastet e ngutshme, policia gjyqësore mund të bëjë arrestimin e personit, kundër të cilit është paraqitur kërkesa për arrestimin e përkohshëm. Ajo bën edhe sekuestrimin e provave materiale të veprës penale dhe të sendeve që i përkasin asaj.

2. Autoriteti që ka bërë arrestimin njofton menjëherë prokurorin dhe ministrin e Drejtësisë. Brenda njëzet e katër orëve prokurori e vë të arrestuarin në dispozicion të gjykatës në territorin e së cilës është bërë arrestimi, duke i dërguar edhe dokumentacionin përkatës.

3. Gjkata, brenda njëzet e katër orëve nga arrestimi e miraton atë, kur janë kushtet ose vendos lirinë e të arrestuarit. Për vendimin që merr ajo njofton ministrin e Drejtësisë.

4. Masa e arrestit revokohet në qoftë se Ministria e Drejtësisë nuk kërkon, brenda dhjetë

ditëve nga miratimi, mbajtjen e saj.

5. Kopja e vendimit të dhënë nga gjykata për masat shtrënguese dhe sekuestrimet, në bazë të këtyre neneve, u njoftohet prokurorit, personit të interesuar dhe mbrojtësit të tij, të cilët mund të bëjnë ankim në gjykatën e apelit

Neni 496

Dëgjimi i personit ndaj të cilit është marrë masë shtrënguese

1. Kur është zbatuar një masë shtrënguese, gjykata, sa më shpejt dhe sidoqoftë jo më vonë se pesë ditë nga ekzekutimi i masës ose nga vleftësimi i saj, sigurohet për identitetin e personit dhe merr pëlqimin eventual të tij për ekstradimin, duke e shënuar këtë në procesverbal.

2. Gjkata i bën të ditur të interesuarit të drejtën për të patur mbrojtës dhe në mungesë të tij i cakton një mbrojtës kryesisht. Mbrojtësi duhet të lajmërohet, të paktën njëzet e katër orë përpara, për veprimet e sipërme dhe ka të drejtë të marrë pjesë në to.

Neni 497

Shqyrtimi i kërkesës për ekstradim

1. Pasi merr kërkesën e prokurorit gjykata cakton seancën dhe njofton, të paktën dhjetë ditë përpara, prokurorin, personin me të cilin është kërkuar ekstradimi, mbrojtësin e tij dhe përfaqësuesin eventual të shtetit kërkuar.

2. Gjkata merr të dhëna dhe bën verifikimet që i çmon të nevojshme, si dhe dëgjon personat e thirrur në gjykim.

Neni 498

Vendimi i gjykatës

1. Gjkata jep vendim në favor të ekstradimit kur ka të dhëna të rëndësishme fajësie ose kur ekziston një vendim dënimi i formës së prerë. Në këtë rast, kur ka kërkesë nga Ministria e Drejtësisë, të paraqitur nëpërmjet prokurorit, gjykata vendos paraburgimin e personit që duhet të ekstradohet dhe që ndodhet në gjendje të lirë, si dhe sekuestrimin e provave materiale dhe të sendeve që i përkasin veprës penale.

2. Gjkata jep vendim kundër ekstradimit kur janë rastet e parashikuara për mospranimin e kërkesës së ekstradimit.

3. Kur gjykata jep vendim kundër ekstradimit, ekstradimi nuk mund të bëhet.

4. Vendimi kundër ekstradimit ndalon dhënien e një vendimi të mëpasshëm në favor të ekstradimit si rezultat i një kërkesë të re të paraqitur për të njëjtat fakte nga i njëjti shtet, përveçse kur kërkesa mbështetet në elemente që nuk kanë qenë vlerësuar nga gjykata.

5. Kundër vendimit të gjykatës, lidhur me kërkesën e ekstradimit, mund të bëhet ankim në gjykatën e apelit nga personi i interesuar, nga mbrojtësi i tij, nga prokurori dhe nga përfaqësuesi i shtetit kërkuar, sipas rregullave të përgjithshme të ankimit.

Neni 499

Disponimi për ekstradimin

1. Ministria e Drejtësisë disponon për ekstradimin brenda tridhjetë ditëve nga data që vendimi i gjykatës ka marrë formë të prerë. Me mbarimin e këtij afati, edhe kur nuk është disponuar nga ministri, personi për të cilin është kërkuar ekstradimi, në qoftë se është i burgosur, lirohet.

2. Personi lirohet edhe në rast refuzimi të kërkesës së ekstradimit.

3. Ministria e Drejtësisë i komunikon shtetit kërkuar vendimin dhe, kur ky është pozitiv, vendin e dorëzimit dhe datën nga fillimi i së cilës do të jetë e mundur të veprohet. Afati i dorëzimit është pesëmbëdhjetë ditë nga data e caktuar dhe me kërkesë të arsyetuar të shtetit kërkuar mund të zgjatet edhe pesëmbëdhjetë ditë të tjera. Kur ka shkaqe që nuk varen nga palët, mund të caktohet një datë tjetër dorëzimi, por gjithmonë duke u zbatuar afatet e caktuara në këtë paragraf.

4. Vendimi i ekstradimit e humbet fuqinë dhe i ekstraduari lirohet kur shteti kërkuar nuk

vepron, në afatin e caktuar, për marrjen në dorëzim të të ekstraduarit.

Neni 500

Pezullimi i dorëzimit

1. Ekzekutimi i ekstradimit pezullohet kur i ekstraduari duhet të gjykohej në territorin e shtetit shqiptar ose duhet të vuajë një dënim për vepra penale të kryera para ose pas asaj për të cilën është dhënë ekstradimi. Por, Ministria e Drejtësisë pasi dëgjon autoritetin procedues kompetent të shtetit shqiptar ose atë të ekzekutimit të dënimit, mund të urdhërojë dorëzimin e përkohshëm në shtetin kërkues të personit që duhet ekstraduar, duke përcaktuar afatet dhe mënyrën e veprimit.

2. Ministria mund të bjerë dakord që dënimi i mbetur të vuhet në shtetin kërkues.

Neni 501

Zgjerimi i ekstradimit të dhënë dhe riekstradimi

1. Në rast kërkesë të re të ekstradimit, të paraqitur pas dorëzimit të të ekstraduarit dhe që ka si objekt një vepër penale të ndodhur para dorëzimit, të ndryshme nga ajo për të cilin ekstradimi është dhënë, respektohen për aq sa janë të zbatueshme, dispozitat e këtij kreu. Kërkesës duhet t'i bashkëlidhen deklaratat e të ekstraduarit, të bëra përpara një gjyqtari të shtetit kërkues për zgjerimin e ekstradimit.

2. Gjykata procedon në mungesë të të ekstraduarit.

3. Nuk ka vend për gjykim në qoftë se i ekstraduari, me deklaratat e parashikuara në paragrafin 1, ka pranuar zgjerimin e ekstradimit

4. Dispozitat e sipërme zbatohen edhe në rastin kur shteti, të cilit i është dorëzuar personi, kërkon pëlqimin për riekstradimin e po këtij personi në një shtet tjetër.

Neni 502

Kalimi tranzit

1. Kalimi tranzit përmes territorit të shtetit shqiptar i një personi të ekstraduar nga një shtet në tjetrin, autorizohet, me kërkesën e këtij të fundit, nga Ministria e Drejtësisë, në qoftë se kalimi tranzit nuk prek sovranitetin, sigurimin ose interesat të tjera shtetërore.

2. Kalimi tranzit nuk autorizohet:

a - kur ekstradimi është dhënë për fakte që nuk parashikohen si vepra penale nga ligji shqiptar;

b - kur janë rastet e parashikuara nga neni 491, paragrafi 1;

c - kur është fjala për një shtetas shqiptar, për të cilin ekstradimi në shtetin që ka kërkuar kalimin tranzit nuk do të jepej.

3. Autorizimi nuk kërkohet kur kalimi tranzit bëhet në rrugë ajrore dhe nuk parashikohet zbritje në territorin shqiptar. Por, kur ndodh zbritja, zbatohen për aq sa pajtohen, dispozitat për masat e sigurimit.

Neni 503

Shpenzimet e ekstradimit

1. Shpenzimet e bëra në territorin shqiptar mbulohen nga pala shqiptare, kur nuk ka marrëveshje tjetër.

SEKSIONI II

EKSTRADIMI NGA JASHTË SHTETIT

Neni 504

Kërkesa për ekstradim

1. Ministria e Drejtësisë është kompetente që t'i kërkojë një shteti të huaj ekstradimin e një personi të proceduar ose të dënuar penalisht, ndaj të cilit duhet të ekzekutohet një masë që kufizon

lirinë personale. Për këtë, prokurori pranë gjykatës në territorin e së cilës procedohet ose është dhënë vendim dënimi, i bën kërkesë Ministrisë së Drejtësisë, duke i dërguar aktet dhe dokumentet e nevojshme. Kur nuk e pranon kërkesën, ministria njofton autoritetin që e ka bërë atë.

2. Ministria e Drejtësisë është kompetente të vendosë në lidhje me kushtet e vëna eventualisht nga shteti i huaj për të dhënë ekstradimin, kur ato nuk vijnë në kundërshtim me parimet themelore të rendit juridik shqiptar. Autoriteti procedues detyrohet të respektojë kushtet e pranuar.

3. Ministria e Drejtësisë mund të vendosë, për qëllimet e ekstradimit, kërkimin jashtë shtetit të personit të proceduar ose të dënuar dhe arrestimin e tij të përkohshëm.

4. Paraburgimi jashtë shtetit, si rrjedhojë e në kërkesë ekstradimi të paraqitur nga shteti shqiptar, llogaritet në kohëzgjatjen e paraburgimit, sipas rregullave të caktuara në titullin V të këtij kodi.

KREU II LETËRPOROSITË NDËRKOMBËTARE

SEKSIONI I LETËRPOROSITË NGA JASHTË SHTETIT

Neni 505

Kompetencat e Ministrisë së Drejtësisë

1. Ministria e Drejtësisë vendos që t'i jepet rrugë letërporosisë së një autoriteti të huaj për komunikimet, njoftimet dhe për marrjen e provave, përveçse kur çmon se veprimet e kërkuara rrezikojnë sovranitetin, sigurimin ose interesa të rëndësishme të shtetit.

2. Ministria nuk i jep rrugë letërporosisë kur del e qartë se veprimet e kërkuara janë të ndaluara shprehimisht nga ligji ose kur vijnë në kundërshtim me parimet themelore të rendit juridik shqiptar. Ministria nuk i jep rrugë letërporosisë edhe kur ka arsye të bazuara për të menduar se konsideratat lidhur me racën, fenë, seksin, kombësinë, gjuhën, bindjet politike apo gjendjen shoqërore mund të ndikojnë negativisht në zhvillimin e procesit, si dhe kur nuk del që i pandehuri të ketë shprehur lirisht pëlqimin e tij për letërporosinë.

3. Në rastet kur letërporosia ka si objekt thirrjen e një dëshmitari, të një eksperti a të një të pandehuri para autoritetit gjyqësor të huaj, Ministria e Drejtësisë nuk i jep rrugë letërporosisë kur shteti kërkesues nuk jep garancinë e duhur për paprekshmërinë e personit të thirrur.

4. Ministria ka të drejtë të mos i japë rrugë letërporosisë kur shteti kërkesues nuk jep garancinë e duhur të reciprocitetit.

Neni 506

Procedimi gjyqësor

1. Letërporosia e huaj nuk mund të vihet në ekzekutim pa u marrë më parë vendimi në favor i gjykatës së vendit ku duhet të procedohet.

2. Prokurori i rrethit, pasi merr aktet nga Ministria e Drejtësisë, paraqet kërkesën në gjykatë.

3. Gjykata disponon ekzekutimin e letërporosisë me vendim.

4. Ekzekutimi i letërporosisë nuk pranohet:

a - kur janë rastet që Ministria e Drejtësisë nuk i jep rrugë letërporosisë;

b - kur fakti për të cilin procedon autoriteti i huaj nuk parashikohet nga ligji shqiptar si vepër penale.

Neni 507

Ekzekutimi i letërporosive

1. Në vendimin e ekzekutimit të letërporosisë caktohet trupi gjykues që do të kryejë veprimin e kërkuar.

2. Për kryerjen e veprimeve të kërkuara zbatohen normat e këtij kodi, përveç rasteve kur duhet të respektohen rregulla të veçanta të kërkuara nga autoriteti gjyqësor i huaj, të cilat nuk vijnë në

kundërshtim me parimet e rendit juridik të shtetit shqiptar.

Neni 508

Thirrja e dëshmitarëve që kërkohen nga autoriteti i huaj

1. Thirrja e dëshmitarëve që kanë vendqëndrimin ose vendbanimin në territorin e shtetit shqiptar për t'u paraqitur në autoritetin gjyqësor të huaj, i dërgohet prokurorit të rrethit përkatës, i cili merr masa për njoftimin duke vepruar si në rastin e njoftimit të të pandehurit në gjendje të lirë.

SEKSIONI II

LETËRPOROSITË PËR JASHTË SHTETIT

Neni 509

Dërgimi i letërporosive autoriteteve të huaja

1. Letërporositë e gjykatave dhe prokurorive, të drejtuara autoriteteve të huaja për njoftimet dhe marrjen e provave, i dërgohen Ministrisë së Drejtësisë, e cila merr masa për t'i nisur ato.

2. Kur çmon se mund të rrezikohet siguri ose interesat e tjera të rëndësishme të shtetit, Ministria urdhron, brenda tridhjetë ditëve nga marrja e letërporosisë, që kësaj të mos i jepet rrugë.

3. Ministria i komunikon autoritetit procedues që ka bërë kërkesën datën e marrjes së saj dhe nisjen e letërporosisë ose urdhrin për të mos i dhënë rrugë letërporosisë.

4. Në rastet e ngutshme, autoriteti procedues mund të vendosë nisjen direkt, duke informuar ministrin e Drejtësisë.

Neni 510

Paprekshmëria e personit të thirrur

1. Personi i thirrur në bazë të letërporosisë, kur paraqitet, nuk mund t'i nënshtrohet kufizimit të lirisë personale për fakte që kanë ndodhur para njoftimit për t'u paraqitur.

2. Paprekshmëria e parashikuar në paragrafin 1 pushon kur dëshmitari, eksperti a i pandehuri, duke patur mundësinë nuk është larguar nga territori i shtetit shqiptar, me kalimin e pesëmbëdhjetë ditëve nga momenti kur prania e tij nuk kërkohet më nga autoriteti gjyqësor ose kur, pasi është larguar, është kthyer vullnetarisht.

Neni 511

Vlera e akteve të marra me letërporosi

1. Kur shteti i huaj ka vënë kushte për përdorshmërinë e akteve të kërkuara, autoriteti procedues shqiptar është i detyruar t'i respektojë, në qoftë se ato nuk vijnë në kundërshtim me ndalimet e caktuara nga ligji.

KREU III

EKZEKUTIMI I VENDIMEVE PENALE

SEKSIONI I

EKZEKUTIMI I VENDIMEVE PENALE TË HUAJA

Neni 512

Njohja e vendimeve penale të huaja

1. Ministria e Drejtësisë, kur i vjen një vendim penal i dhënë jashtë shtetit ndaj shtetasve shqiptarë ose të huaj ose pa shtetësi, por me banim në shtetin shqiptar, ose ndaj personave të proceduar penalisht në shtetin shqiptar, i dërgon prokurorit pranë gjykatës së rrethit të vendbanimit ose vendqëndrimit të personit, një kopje të vendimit dhe dokumentacionin përkatës, bashkë me përkthimin në gjuhën shqipe.

2. Ministria e Drejtësisë kërkon njohjen e një vendimi penal të huaj edhe kur çmon se në bazë të një marrëveshje ndërkombëtare ky vendim duhet të ekzekutohet ose t'i njihen efekte të tjera në shtetin shqiptar.

3. Prokurori i bën kërkesë gjykatës së rrethit për njohjen e vendimit të huaj. Nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë ai mund t'u kërkojë autoriteteve të huaja informacionet që i çmon të nevojshme.

Neni 513

Njohja e vendimeve penale të gjykatave të huaja për efektet civile

1. Me kërkesën e të interesuarit, në të njëjtin procedim dhe me të njëjtin vendim, mund të deklarohen të vlefshme disponimet civile të vendimit penal të huaj lidhur me detyrimin për kthimin e pasurisë ose shpërblimin e dëmit.

2. Në rastet e tjera kërkesa bëhet, nga ai që ka interes, në gjykatën ku disponimet civile të vendimit penal të huaj do të ekzekutoheshin.

Neni 514

Kushtet e njohjes

1. Vendimi i gjykatës së huaj nuk mund të njihet kur:

- a - vendimi nuk ka marrë formë të prerë sipas ligjeve të shtetit ku është dhënë;
- b - vendimi përmban disponime në kundërshtim me parimet e rendit juridik të shtetit shqiptar;
- c - vendimi nuk është dhënë nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme ose i pandehuri nuk është thirrur të paraqitet në gjykim ose nuk i është njohur e drejta që të pyetet në një gjuhë që e kupton dhe të ndihmohet nga një mbrojtës;
- ç - ka arsye të bazuara për të menduar se kanë ndikuar në përfundimin e procesit konsiderata lidhur me racën, fenë, seksin, gjuhën apo bindjet politike;
- d - fakti për të cilin është dhënë vendimi nuk parashikohet si vepër penale nga ligji shqiptar;
- dh - për të njëjtin fakt dhe ndaj të njëjtit person, në shtetin shqiptar është dhënë një vendim i formë së prerë ose zhvillohet një procedim penal;
- e - nuk është dhënë pëlqimi nga i dënuari ose përfaqësuesi ligjor i tij.

Neni 515

Masat shtrënguese

1. Me kërkesën e prokurorit, gjykata kompetente për njohjen e një vendimi të huaj mund të vendosë një masë shtrënguese ndaj të dënuarit që ndodhet në territorin shqiptar.

2. Kryetari i gjykatës, brenda pesë ditëve nga ekzekutimi i masës shtrënguese, merr masa për identifikimin e personit dhe i njofton atij të drejtën për të patur mbrojtës.

3. Masa shtrënguese e vendosur në bazë të këtij neni revokohet kur nga fillimi i ekzekutimit të saj kanë kaluar tre muaj pa u dhënë vendimi i njohjes nga gjykata e rrethit ose gjashtë muaj pa marrë vendim formën e prerë.

4. Revokimi dhe zëvendësimi i masës shtrënguese vendosen nga gjykata e rrethit.

5. Kopja e vendimit të dhënë nga gjykata u njoftohet, pas ekzekutimit, prokurorit, të dënuarit nga gjykata e huaj dhe mbrojtësit të tij, të cilët mund të bëjnë ankim në gjykatën e apelit.

Neni 516

Caktimi i dënimit

1. Kur bën njohjen e një vendimi të huaj, gjykata cakton dënimin që duhet të vuhet në shtetin shqiptar. Ajo konverton dënimin e caktuar në vendimin e huaj në një nga dënimet e parashikuara për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar. Ky dënim duhet t'i përgjigjet nga natyra atij që është dhënë në vendimin e huaj. Masa e dënimit nuk mund të kalojë kufirin maksimal të parashikuar për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar.

2. Kur në vendimin e huaj nuk është caktuar masa e dënimit, gjykata e cakton atë mbi bazën e

kritereve të treguara në Kodin Penal.

3. Kur ekzekutimi i dënimit të dhënë në shtetin e huaj është pezulluar me kusht, gjykata disponon në vendimin e njohjes, veç të tjerave, edhe pezullimin me kushte të dënimit. Të njëjtën gjë gjykata bën edhe kur i pandehuri është liruar me kusht në shtetin e huaj.

4. Për të caktuar dënimin me gjobë shuma e vënë në vendimin e huaj konvertohet në vlerë të barabartë me lekë shqiptare, duke zbatuar kursin e këmbimit të ditës në të cilën është vendosur njohja.

5. Në vendimin e njohjes për ekzekutimin e një konfiskimi, urdhërohet edhe zbatimi i konfiskimit.

Neni 517 **Sekuestrua**

1. Me kërkesën e prokurorit, gjykata kompetente mund të vendosë sekuestrimin e sendeve të konfiskueshme

2. Kundër vendimit mund të bëhet ankim.

3. Respektohen, për aq sa janë të zbatueshme, dispozitat që rregullojnë sekuestron preventive.

Neni 518 **Ekzekutimi i vendimit të huaj**

1. Pasi janë njohur, vendimet penale të gjykatave të huaja ekzekutohen sipas ligjit shqiptar.

2. Prokurori pranë gjykatës që ka bërë njohjen e vendimit merr masa për ekzekutimin e tij.

3. Dënimi me burgim i vuajtur në shtetin e huaj llogaritet për efektet e ekzekutimit.

4. Shuma e nxjerrë nga ekzekutimi i vendimit me gjobë derdhet në Bankën e Shqipërisë. Ajo mund të derdhet në shtetin ku është dhënë dënimi me kërkesën e tij kur ai shtet, në të njëjtat rrethana, do të vendoste derdhjen në favor të shtetit shqiptar.

5. Sendet e konfiskuara i dorëzohen shtetit shqiptar. Ato i dorëzohen, me kërkesën e tij, shtetit ku është dhënë vendimi i njohur kur ky, në të njëjtat rrethana, do të vendoste dorëzimin në shtetin shqiptar.

SEKSIONI II EKZEKUTIMI JASHTË SHTETIT I VENDIMEVE PENALE SHQIPTARE

Neni 519 **Kushtet e ekzekutimit jashtë shtetit**

1. Në rastet e parashikuara nga marrëveshjet ndërkombëtare ose nga neni 501, paragrafi 2, Ministria e Drejtësisë kërkon ekzekutimin jashtë shtetit të vendimeve penale ose jep pëlqimin kur ai kërkohet nga shteti i huaj.

2. Ekzekutimi jashtë shtetit i një vendimi penal dënimi me kufizim të lirisë personale mund të kërkohet ose të lejohet vetëm në qoftë se i dënuari që ka marrë djeni për pasojat, ka deklaruar lirisht se jep pëlqimin dhe kur ekzekutimi në shtetin e huaj është i përshtatshëm për riintegrimin e tij shoqëror.

3. Ekzekutimi jashtë shtetit lejohet edhe kur nuk ekzistojnë kushtet e parashikuara nga paragrafi 2, në qoftë se i dënuari ndodhet në territorin e shtetit, të cilit i është drejtuar kërkesa dhe ekstradimi është mohuar ose sidoqoftë nuk është i mundur.

Neni 520 **Vendimi i gjykatës**

1. Para se të kërkojë ekzekutimin jashtë shtetit të një vendimi, Ministria e Drejtësisë i dërgon aktet prokurorit, i cili bën kërkesë në gjykatë.

2. Pëlqimi i të dënuarit duhet të jepet para gjykatës shqiptare. Në qoftë se ai ndodhet jashtë shtetit, pëlqimi mund të jepet para autoritetit konsullor shqiptar ose para gjykatës së shtetit të huaj.

Neni 521

Rastet e moslejimit të ekzekutimit të dënimit jashtë shtetit

1. Ministria e Drejtësisë nuk mund të kërkojë ekzekutimin jashtë shtetit të një vendimi penal dënimi me kufizim të lirisë personale kur ka arsye të çmohet se i dënuari do t'u nënshtrohet akteve persekutuese ose diskriminuese për shkak të racës, fesë, seksit, kombësisë, gjuhës apo bindjeve ose dënimeve e trajtimeve të egra, çnjerëzore ose poshtëruese.

Neni 522

Kërkesa për paraburgim jashtë shtetit

1. Kur kërkohet ekzekutimi i një dënimi me kufizim të lirisë personale dhe i dënuari ndodhet jashtë shtetit, Ministria e Drejtësisë kërkon paraburgimin e tij

2. Në kërkesën për ekzekutimin e një konfiskimi, Ministria e Drejtësisë ka të drejtë të kërkojë sekuestrimin e sendeve të konfiskueshme.

Neni 523

Pezullimi i ekzekutimit në shtetin shqiptar

1. Ekzekutimi i dënimit në shtetin shqiptar pezullohet nga çasti kur ka filluar ekzekutimi në shtetin e huaj.

2. Dënimi nuk mund të ekzekutohet më në shtetin shqiptar, kur sipas ligjeve të shtetit të huaj ai është shlyer tërësisht.

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 524

Kodi i Procedurës Penale i Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, i miratuar me ligjin nr.6069, datë 25.12.1979, me gjithë shtesat e ndryshimet e mëvonshme, si dhe çdo dispozitë tjetër që vjen në kundërshtim me këtë Kod, shfuqizohen.

Neni 525

Ky Kod hyn në fuqi më 1 gusht 1995.

Shpallur me dekretin nr.1059, datë 5.4.1995 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha